

# Epistola Pauli

**Q**uod nunc patefactum est. s. tpe none legis. s. Per scripturas prophetarum. apertis referatas. Luce vi. Apertuit illis sensum ut intelligeret scripturas. s. s. com pceptu eterni dei. i. s. in ordine ei. qz etnallit disposuit fieda in tpe. v. Ad obe. fi. in cunctis gentib. i. ut cuncte geres obediat fidei.

**C**ogniti soli sapienti deo. hoc refert ad illd qd pdicitur tpb. etnis tacti.

**P**er ihm xpm. qd e mediator nre ad reducendū nos i deum.

**C**ui. s. xpo a donoz qd e reuerentia i testimoniu vtutis exhibita in xpo ei hoie sūt oēs vtutes z charismata.

**E**t glia: qd e honor exhibitus alicui corā multis honor aut exhibitus xpo hōi corā scriis z angelis.

**I**n secula seculoz amē. i. etnallit e eterne glie nos pncipes faciat qd cuz pte z spūscō vivit et regnat in secla seculozum. amen.

**I**n ca. xvj. vbi dicit in postil. tpb. etnis tacitum.

**A**dditio. dicit aut mysteriū xpi tēporib. etnis tacitū. Nā lz ex aliq pte antiqs patribus fuit cognitū. tū plene a nullo erat pstitū qusqz suo tpe per ipm xpm fuit reuelatū. z p scripturas pphetaz ab eo referatas restitucaturz vt in glo.

**P**ostilla fr̄s Nicolai de lira sup epistolaz pauli ad corinthios incipit. Ca. j.

**A**ul' vocat' ap'ls hic incipit scda epla Pauli ap'li q incipit scribere grece in pcedenti ei epla pscripterat romanis latine. z diuidit in duas ptes. qz p'io scribit aliqb' ecclesijs. secūdo spūalib' psonis scda ps incipit in pma epla ad tūm. p'ia diuiditur in sex partes fm numez ecclesiay q patebunt psequendo dno cedente. Circa p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**P**ostilla fr̄s Nicolai de lira sup epistolaz pauli ad corinthios incipit. Ca. j.

**A**ul' vocat' ap'ls hic incipit scda epla Pauli ap'li q incipit scribere grece in pcedenti ei epla pscripterat romanis latine. z diuidit in duas ptes. qz p'io scribit aliqb' ecclesijs. secūdo spūalib' psonis scda ps incipit in pma epla ad tūm. p'ia diuiditur in sex partes fm numez ecclesiay q patebunt psequendo dno cedente. Circa p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**P**ostilla fr̄s Nicolai de lira sup epistolaz pauli ad corinthios incipit. Ca. j.

**A**ul' vocat' ap'ls hic incipit scda epla Pauli ap'li q incipit scribere grece in pcedenti ei epla pscripterat romanis latine. z diuidit in duas ptes. qz p'io scribit aliqb' ecclesijs. secūdo spūalib' psonis scda ps incipit in pma epla ad tūm. p'ia diuiditur in sex partes fm numez ecclesiay q patebunt psequendo dno cedente. Circa p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**P**ostilla fr̄s Nicolai de lira sup epistolaz pauli ad corinthios incipit. Ca. j.

**A**ul' vocat' ap'ls hic incipit scda epla Pauli ap'li q incipit scribere grece in pcedenti ei epla pscripterat romanis latine. z diuidit in duas ptes. qz p'io scribit aliqb' ecclesijs. secūdo spūalib' psonis scda ps incipit in pma epla ad tūm. p'ia diuiditur in sex partes fm numez ecclesiay q patebunt psequendo dno cedente. Circa p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**P**ostilla fr̄s Nicolai de lira sup epistolaz pauli ad corinthios incipit. Ca. j.

**A**ul' vocat' ap'ls hic incipit scda epla Pauli ap'li q incipit scribere grece in pcedenti ei epla pscripterat romanis latine. z diuidit in duas ptes. qz p'io scribit aliqb' ecclesijs. secūdo spūalib' psonis scda ps incipit in pma epla ad tūm. p'ia diuiditur in sex partes fm numez ecclesiay q patebunt psequendo dno cedente. Circa p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**P**ostilla fr̄s Nicolai de lira sup epistolaz pauli ad corinthios incipit. Ca. j.

**A**ul' vocat' ap'ls hic incipit scda epla Pauli ap'li q incipit scribere grece in pcedenti ei epla pscripterat romanis latine. z diuidit in duas ptes. qz p'io scribit aliqb' ecclesijs. secūdo spūalib' psonis scda ps incipit in pma epla ad tūm. p'ia diuiditur in sex partes fm numez ecclesiay q patebunt psequendo dno cedente. Circa p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**Q**uod nunc patefactum est. p scripturas prophetarum fm pceptu eterni dei ad obedientiaz fidei in cunctis gentibus cogniti soli sapienti deo. p ihesum xpm cui honor z gloria in secula seculorum Amen. **E**xPLICIT epistola Pauli ad Romanos.

**I**ncipit plog' in primā eplam ad corinthios.

**E**pla p'ia ad corinthios multas causas diuersasqz cōplectit. Quaz pte relatōe fr̄m pgnouit apostol'. Partim ipoz corinthioz sunt lris indicate. Nonnullas xpo p officij sui cura: aut ordinat: aut emēdat. z varijs curatōibus medet: diuersa infirmitate languētib'. Nam apud eos primū curat' disensionis viciū: qd multi pseudo aploz vnitatē itulerit scidētes ecclie. vt proprij nois facerent sectatores qd his exprobrat xbis apostol'. Hoc aut dico. q vnusqzqz vrm dicit. Ego quidē sum pauli: ego autē apollo: ego xpo cephe: ego aut xpi. Et obliq hoz se dicit facere noim mentionez vt multo magis erubescāt id facere sub falsoz aploz noib': qd etiā si sub pauli z petri fiet noie displiceret. Scda cā ei' inducitur q p'ne oblit' reuerētie: vt orem sibi nō erubuit facere s nouerca. Qd facin' licet fornicatōz appellauerit ap'ls. tū ita pdenauit vt in vltionē facti auctore talis opis dyabolo iudicauerit deputandū imposta iudicioz z litū tertia q stione. Quarto loco matrimonioz iura tractatur his

**I**ncipit argumentum.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

**E**xPLICIT argumentum.

**I**ncipit epistola ad Corinthios. j.

**C**apitulum. j.

**P**aulus vocatus apostolus ihu xpi per voluntatē dei et sostenes frater ecclesie dei que est corinthi: sancti tatis in xpo ihesu vocatis sanctis cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri ihesu christi in omni loco ipsorum z nostro.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

**E**xPLICIT argumentum.

**I**ncipit epistola ad Corinthios. j.

**C**apitulum. j.

**P**aulus vocatus apostolus ihu xpi per voluntatē dei et sostenes frater ecclesie dei que est corinthi: sancti tatis in xpo ihesu vocatis sanctis cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri ihesu christi in omni loco ipsorum z nostro.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

ti comedauerat gram dei p qua iudei z gentiles in vna sūt ecclesia pūcti. z p qua hnt charitatie ad inuicē colligari. Gra vo pferit in ecclie sacris. z iō post eplam ad Rom. in q fit fmo de xpi gra cōueniēter ponit eplē ad corinthios in qbus eplis eos instruit de ipis sacris. z diuidit i duas ptes fm duas eplaz in pma ap'ls instruit corinthios de ecclie sacris. i scda d sacramentoz mistris.

**Q**uinto loco virginitatis cōsiliū velut e vicino pūgif

**S**exto loco de escay lnia disputatur. Septimo atqz octauo loco de attōdendo

**V**iris: z mulierib' velando capite: ac sacroz cōione p'cipitur. Mono loco emulatio q diuersitate donoz spūaliū nascebat sber

**E**mplo mēbroz z corporis castigatur. Decimo resurrectōis spes multis et argumentis z rōnib' approbatur: Altio de colligendis ad necessitatē scōrum

**N**oie charitatis cura v' edificatio cultui iponitur. In terferūtur his pauce q aut vt qbusdā v' pēdet ex superiorib'. aut hnt lz prias tū puulas actōnes.

**E**xPLICIT prologus.

**I**ncipit argumentum.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

**E**xPLICIT argumentum.

**I**ncipit epistola ad Corinthios. j.

**C**apitulum. j.

**P**aulus vocatus apostolus ihu xpi per voluntatē dei et sostenes frater ecclesie dei que est corinthi: sancti tatis in xpo ihesu vocatis sanctis cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri ihesu christi in omni loco ipsorum z nostro.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

**E**xPLICIT argumentum.

**I**ncipit epistola ad Corinthios. j.

**C**apitulum. j.

**P**aulus vocatus apostolus ihu xpi per voluntatē dei et sostenes frater ecclesie dei que est corinthi: sancti tatis in xpo ihesu vocatis sanctis cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri ihesu christi in omni loco ipsorum z nostro.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

ptes fm duas eplaz in pma ap'ls instruit corinthios de ecclie sacris. i scda d sacramentoz mistris.

**I**n hac aut epistola p'io p'mittit ap'ls salutatōz. scdo p'leqt suā intentōz. ibi. gratias ago. In salutatione vo tria pōit. p'mū est ex pte p'sone saluantis dicens.

**P**aul' vocatus ap'ls. s. d. vo h' no minis pauliz mod' sue vocatōis ad apostolatū ponunt. s. j. ca. ad Rom.

**P**er vo. del. s. p voluntatē b'nplaciti mali vo plati st per ei' voluntatē signi q d'i pmissio inēstuz a deo p'mittunt i tali officio. c. Et sosthenes frat. hūc ar ap'ls secu' ponit i salutatōe qz detulerat ad eū defect' corinthioz. tāqz ad eū q p'desse poterat et volebat z ne corinthij crederent ipsuz sosthenē h' fecisse nō ex charitate. s. alia cā. iō ap'ls posuit ipsum in salutatōe corinthioz tāqz oprantē salutē eoz z per h' oīderet q sosthenes charitate fraena mo' detulerat ad ipm defect' corinthioz scdo ponit personaz saluatas. d.

**E**cclia di. i. cōgregatōi fidelium. e. Que e corin. qz tu ad fideles in ciuitate habitantes.

**V**ocatis sanctis qz p'iam diuie vocatōis venerant ad sanctitatem.

**C**ū oib' q innocant nomen d'ni zc. qz tū ad fideles habitates nō solū in ciuitate s. etiā in tota diocesi. iō s' dicit.

**I**n oī loco ipoz. i. i. s' iecto iurisdicōi ep'i z alioz illi' ecclie sic ministroz.

**C**irca p'muz considerandum q ap'ls in epla pceden

**I**ncipit argumentum.

**I**ncipit epistola ad Corinthios. j.

**C**apitulum. j.

**P**aulus vocatus apostolus ihu xpi per voluntatē dei et sostenes frater ecclesie dei que est corinthi: sancti tatis in xpo ihesu vocatis sanctis cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri ihesu christi in omni loco ipsorum z nostro.

**Q**uoniam sunt athenienses: z hi sicut ab aplo audierit xbu xitatu z subuersi sunt multifarie a falsis ap'lis. Quidem ap'lie xbosa eloqntia. alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem z euāgelicam sapientiā scribēs eis ab epheso p timotheum discipulum suum.

**E**xPLICIT argumentum.

**I**ncipit epistola ad Corinthios. j.

**C**apitulum. j.

**P**aulus vocatus apostolus ihu xpi per voluntatē dei et sostenes frater ecclesie dei que est corinthi: sancti tatis in xpo ihesu vocatis sanctis cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri ihesu christi in omni loco ipsorum z nostro.



# Ad Corinthios I

uitatis nō erāt exēpti a p̄tate apli. tercio ponit bona salu-  
taria z optata di. **K** **G**ra vob. in p̄nti. **L** Et par. i. gra  
i futuro i q̄ par p̄fici. qz appetit̄ ibi termiat siue quietat  
Dext̄ qz h̄ bona sūt a deo solo. sicut ab actore iō subdit̄  
m̄ **A** deo p̄re n̄ro. qz ē p̄z oim p̄ creationē h̄ fidelium tm̄  
per gratie adoptiōz

**N** Et dño ihu x̄po.  
q̄ ē mediator salut̄.  
**O** **G**ras ago. **D**ic  
p̄nt̄ p̄sequit̄ apl̄s su-  
am. intentionez seu  
tractatū epl̄arē. in q̄  
apl̄s p̄. gr̄as agit de  
bonis corinthioz vt  
libenti⁹ accipiāt ei⁹  
correctiōne. sc̄do p̄.  
cedit ad eoz instru-  
ctiōne. ibi. **O**bscuro  
sūt vos. Circa p̄mū  
dicit. **O** **G**ratias  
ago deo meo. h̄ em̄  
sit de⁹ oim. tm̄ d̄ sp̄a  
lit̄ de⁹ bonoz p̄ fidē  
z deuotionem.

**S**emp. i. in omi-  
bus horis mihi ad-  
orandū p̄gruis z de-  
putatis. **Q** **P**ro vobis. sicut p̄ filiis charissimis.

**I**n gr̄a dei q̄ data ē vobis. i. pp. gr̄am vobis datam.

**I**n x̄po iesu. i. a plenitudine gr̄e ei⁹ fm̄ q̄ d̄r. **J**oh. j. De  
plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹. **Q**uia i oib⁹. i. p̄tinenti  
b⁹ ad salutē. **V** **D**iuites facti estis. i. abundantes.

**I**n illo. i. p̄ illū. **Y** **I**n oib⁹ vob. qz ligatis oib⁹ loq̄b̄t̄  
r̄c ei baptizat̄ p̄ impositionē manū apl̄oz dabat̄ donū  
ligaz. vt̄ in **A**ct. in plurib⁹ locis vel d̄c. **I**n oib⁹ vob. q̄a  
abū dabat̄ i v̄bis doctrine. h̄ qz v̄bū nō p̄fert̄ nec ordinat̄  
nisi p̄cedat ex hitu sc̄ie. iō subdit̄. **3** **I**n oib⁹ sc̄ia. i. intelli-  
gētia scripturaz ad salutē p̄tinentiū. **H** tm̄ itelligendū ē de  
maiorib⁹ ill⁹ eccl̄ie. ad q̄s spectabat̄ docere. **A** **S**ic te-  
stimoniū x̄pi. i. sc̄oz p̄cordantiā ad ei⁹ euāgelii qd̄ supple-  
b̄ **C**onfirmatū ē i vobis. i. firmū iudicatū. alit̄ nō esset re-  
cta sc̄ia si a x̄pi testimonio discordaret. **C** **I**ta vt̄ nihil  
vobis r̄c. z in h̄ oib⁹ d̄r gr̄e p̄fectionē. **D** **E**xpectatib⁹ re-  
ue. r̄c. in die iudicij q̄ reuelatio bonos faciet beatos in re-  
h̄ expectatio h̄ reuelatiōis facit eos beatos i spe. **E**sa. xxx  
Beati oēs q̄ expectant eū z iō de tali expectatione corin-  
thioz apl̄s gr̄as agit deo. z q̄ h̄ expectatio nō sit vana: h̄  
ē auxilio dei firma. iō subdit̄. **Q** **U**i r̄cōfirma. vos vt̄  
q̄ ad finē sine crimie. i. sine pctō mortali. qz pctm̄ veniale  
nō p̄t̄ ē a p̄fecto oino vitari. **I**n die aduēt⁹ r̄c. **H** dicit̄  
qz q̄ sine crimie i die mort̄ iuent̄. i. die iudicij sine crimie  
p̄ntabit̄. z p̄dicta cōfirmat p̄ fidelitatē dei. **G** **F**idel̄  
de⁹ p̄ quē vocati est̄. i. ad fidē. z sic nō deficiet vobis i au-  
xilīado vt̄ pueniat̄ ad gloriā. **S**z p̄t̄ h̄ q̄ri quō apl̄s d̄ co-  
rinthijs tāta dicat̄ p̄conia cū stati postea subdat̄ q̄ int̄ eos  
erāt sc̄ismata. **A** **Q**d̄ qd̄ d̄m̄ q̄ illa sc̄ismata nō erāt cōia sed  
erāt ibi multi boni z l̄fati ac charitate cōiuncti. in q̄b⁹ veri-  
ficabat̄ v̄bū apl̄i. v̄n̄ d̄r. j. q̄ aliq̄ corinthioz dicebat̄. **E**go  
ar̄ sū x̄pi. z isti nō faciebāt̄ p̄tensionē p̄t̄ baptistas. qz totā  
efficaciā baptismi x̄po attribuebāt̄. **H** **O**bscuro. h̄ p̄nt̄  
apl̄s icipit̄ eos instruere z diuidit̄ in duas p̄tes. qz p̄ instru-  
it eos de sac̄ris. sc̄do de q̄busdā al̄is. xvj. ca. **C**irca p̄mūz  
sc̄iēdū. q̄ i sac̄ris tria sūt. i. ip̄m sac̄m̄ z res significataz cō-  
tēta q̄ ē gr̄a. z res siḡta z nō p̄tēta q̄ ē resurrectionis gloriā.  
z iō p̄ agit de sac̄ris: sc̄do de gratijs. xij. c. tercio de gl̄ia re-  
surrectionis. xv. ca. p̄ma adhuc i tres. qz p̄ agit de p̄tinenti-  
b⁹ ad sac̄m̄ baptismi z cū h̄ de mō docēd̄. eo q̄ scribitur  
**M**ar. vl. **D**ocete oēs gētes baptizātes eos r̄c. sc̄do agit d̄  
sac̄o m̄smonij. v. c. tercio de sac̄o eucharistie. viij. capi.  
**C**irca p̄mā sciendū q̄ int̄ corinthios erat dissensio p̄pter  
baptistas z doctores. quia baptizati ab vno apl̄o p̄ferebāt̄

**G**ra vob: z par: a deo p̄re  
n̄ro: z dño iesu x̄po: **G**ras  
ago deo meo sēp p vobis  
in gratia dei: q̄ data ē vob  
i x̄po ihu: qz i oib⁹ diuites  
facti est̄ i illo i oib⁹ v̄bo z in  
oib⁹ sc̄ia: sic testimoniū cristi  
confirmatum ē in vobis: **I**  
ta vt̄ nihil vob desit i vlla  
ḡra expectatib⁹ reuelatiōz  
dñi n̄ri ihu x̄pi: q̄ z p̄firma-  
bit vos vsqz i finē sine cri-  
mie. i die aduētus dñi n̄ri  
ihu x̄pi: **F**idel̄ de⁹ p quem  
vocati est̄ in societate filij

h̄ ei⁹ ihu x̄pi dñi n̄ri. **O**bscuro  
aūt vos: fr̄es p̄ nomē  
i dñi n̄ri iesu x̄pi: vt̄ idipz di-  
catis oēs: z nō sint i vobis  
sc̄ismata **S**itis autē p̄fecti  
in eodem sensu z in eadem  
scientia. **S**ignificatū ē em̄  
mibi de vobis fratres mei  
ab his qui sunt cloes: quia  
contētiōnes sunt it̄ vos.  
**H**oc autem dico: q̄ vnus-  
q̄sqz v̄m̄ dicit. **E**go q̄dez  
sum pauli: ego autem apol-  
lo ego vero cephe: ego au-  
tem x̄pi: diuisus est crist⁹.

reat aliq̄ discordia. **S**it̄ at̄ p̄fecti r̄c. de agēdis.  
Et in eadē sc̄ia. de p̄pladis. **S**ignificatū ē. h̄ p̄nt̄ apl̄us  
apit̄ sue monitiōis it̄tione. ad h̄ ei monuerat eos de cha-  
ritate z p̄cordia vt̄ cōueniētius argueret discordiā ip̄oz  
audita: iō d̄c. **S**ignificatū ē mibi de vob fr̄es mei.  
charitatie eos alloq̄ vt̄ correctio ei⁹ meli⁹ suscipiāt̄.  
**A** **B** his q̄ sūt cloes. fm̄ aliq̄s nomē ē matrone deuote  
in cui⁹ domo p̄les fideles manebāt̄. fm̄ alios ē nomen lo-  
ci. p̄pe corinthū vbi h̄it̄ fideles de p̄tētiōe corinthioz do-  
lētēs. z si p̄ nō accipit̄ vel sc̄do: s̄sthenes erat in illa socie-  
tate a q̄ fuit missus ex bono zelo h̄ denūciare apl̄o qz con-  
tentiōes sūt int̄ vos. p̄nt̄ exp̄mit modū p̄tētiōis. **D**  
**H**oc aut̄ dico. i. refero. **Q** **V**nusq̄sqz v̄m̄. r̄c. q̄li-  
bet ei noīabat se ab illo a q̄ baptizat⁹ erat. q̄si baptism⁹ vni-  
us eēt maior̄ efficacie q̄ alteri⁹. cū tm̄ oēs deberēt se noīa-  
re a x̄po. q̄ sol⁹ baptizat̄ interi⁹. fm̄ q̄ d̄r. **J**oh. j. sup̄ quē vi-  
der̄ sp̄m̄ sc̄m̄ descendente z manente sup̄ eū. h̄ ē q̄ bapti-  
zat̄ in sp̄sctō. z iō baptism⁹ nō h̄z efficacīā a m̄stris: h̄ a  
solo x̄po. p̄t̄ qd̄ ad euitandū errozē corinthioz fuit it̄ro-  
ductū i grecia. c⁹ qd̄ ps ē achaiā: i q̄ ē corinth⁹ vt̄ baptiza-  
ret̄ i hac forma. i. baptizat̄ sū ihu x̄pi r̄c. h̄ cessante erroze  
eccl̄ia cōit̄ baptizauit̄ sū hac forma. **E**go baptizo te r̄c. i q̄  
melī⁹ exp̄mit forma baptismi a x̄po tradita. **M**ar. vl. **D**o-  
cete oēs gētes baptizātes eos i noīe p̄ris r̄c. qz in forma  
eccl̄ie exp̄mit̄ p̄sona baptizat̄ m̄sterialit̄ cū d̄r. **E**go ba-  
ptizo. vt̄ vident̄ v̄ba x̄pi sonare. **D** **D**iuisus ē x̄ps. h̄ cō-  
sequēter apl̄s ponit rōez sue monitiōis. i. q̄ dissensiones n̄  
dñt̄ eē int̄ eos. z p̄ oñdit̄ h̄ i baptismo. sc̄do in doctrine v̄bo  
ibi nō in sapia v̄bi: p̄ma adhuc i duas. qz p̄ ponit sue mo-  
nitiōis rōem. sc̄do excusata se suspicionem. ibi. **G**ras ago  
**C**irca p̄mū d̄c. **D** **D**iuisus ē x̄ps. q. d. videt̄ seq̄ ex v̄bis  
v̄ris q̄ maiorē efficacīā vni⁹ baptismo q̄ baptismo alteri⁹  
attribuitis. qz solus x̄ps baptizat̄ interi⁹ vt̄ dicit̄ ē. z iō si  
baptizantib⁹ pluriū varias vt̄tutes attribuit̄. sequit̄ q̄ cri-  
stus sit diuisus alit̄ opando in baptismantib⁹ a diuersi m̄-  
nistris. **E**t ad maiorē intelligentiā sciendū q̄ x̄ps i baptis-  
mo duplicē h̄z vt̄tutē p̄t̄ā. vna ē diuina: qz cū patre z sp̄s-  
ctō mudat̄ interi⁹ a peccato. z hec potestas nulli creatu-  
re cōmunicari potuit. sicut nec deitas. alia cōpetit̄ ei fm̄  
naturā hūanā q̄ d̄r p̄t̄as excellētie i sac̄ris. z p̄sistit in q̄tu-  
or. p̄mū ē q̄ sol⁹ de⁹ instituit̄ sac̄ra. fm̄ q̄ effectū sac̄ri q̄ ē  
caracter potuit p̄ferre sine sac̄o. si aut̄ de gr̄a q̄ ē effectus  
sacramēti loq̄mur. dat̄ a solo deo p̄ncipalit̄. a x̄po v̄o ho-  
mie m̄sterialit̄ tm̄. tm̄ p̄ncipalit̄ ceteri⁹ m̄stris. qz ē instr̄m

se baptizat̄ ab alio q̄si baptism⁹ h̄z efficacīā a m̄stro. alit̄  
q̄ ē doctrinā p̄hoz v̄bis ornata reputabāt̄ magz efficacē  
doctrina apl̄oz talib⁹ carēte. z iō circa h̄ duo facit apl̄us  
qz p̄ remouet apl̄s p̄tensionē. sc̄do cōtentiōis cām. c. iij. p̄-  
ma i tres. qz p̄ ponit suā admonitiōne: sc̄do apit̄ ei⁹ inten-  
tionē: ibi. **S**ignifica-  
tū ē. tercio adimon-  
tiōis rōez. ibi. **D**iuisus  
ē x̄ps. **C**irca p̄mū  
admonet eos q̄  
tiose vt̄ ei⁹ admoni-  
tio magz recipiatur  
admonet ei eos hūi-  
lit̄. d. h̄ **O**bscuro  
z nō p̄cipio z ēt cha-  
ritatiue. d. **F**ra-  
tres. qd̄ ē nom̄ amo-  
ris. z ēt reuerent̄. d.  
**P**er nomē dñi  
n̄ri iesu x̄pi. z ēt vili-  
ter. qz admonet eos  
de vnitate z concor-  
dia fuāda int̄ eos d̄  
vita p̄t̄ z doctrina. d.  
**I** **I**diipm̄ dicit̄  
oēs r̄c. ita q̄ v̄bis z  
fact̄ v̄is non appa-

reat aliq̄ discordia. **S**it̄ at̄ p̄fecti r̄c. de agēdis.  
Et in eadē sc̄ia. de p̄pladis. **S**ignificatū ē. h̄ p̄nt̄ apl̄us  
apit̄ sue monitiōis it̄tione. ad h̄ ei monuerat eos de cha-  
ritate z p̄cordia vt̄ cōueniētius argueret discordiā ip̄oz  
audita: iō d̄c. **S**ignificatū ē mibi de vob fr̄es mei.  
charitatie eos alloq̄ vt̄ correctio ei⁹ meli⁹ suscipiāt̄.  
**A** **B** his q̄ sūt cloes. fm̄ aliq̄s nomē ē matrone deuote  
in cui⁹ domo p̄les fideles manebāt̄. fm̄ alios ē nomen lo-  
ci. p̄pe corinthū vbi h̄it̄ fideles de p̄tētiōe corinthioz do-  
lētēs. z si p̄ nō accipit̄ vel sc̄do: s̄sthenes erat in illa socie-  
tate a q̄ fuit missus ex bono zelo h̄ denūciare apl̄o qz con-  
tentiōes sūt int̄ vos. p̄nt̄ exp̄mit modū p̄tētiōis. **D**  
**H**oc aut̄ dico. i. refero. **Q** **V**nusq̄sqz v̄m̄. r̄c. q̄li-  
bet ei noīabat se ab illo a q̄ baptizat⁹ erat. q̄si baptism⁹ vni-  
us eēt maior̄ efficacie q̄ alteri⁹. cū tm̄ oēs deberēt se noīa-  
re a x̄po. q̄ sol⁹ baptizat̄ interi⁹. fm̄ q̄ d̄r. **J**oh. j. sup̄ quē vi-  
der̄ sp̄m̄ sc̄m̄ descendente z manente sup̄ eū. h̄ ē q̄ bapti-  
zat̄ in sp̄sctō. z iō baptism⁹ nō h̄z efficacīā a m̄stris: h̄ a  
solo x̄po. p̄t̄ qd̄ ad euitandū errozē corinthioz fuit it̄ro-  
ductū i grecia. c⁹ qd̄ ps ē achaiā: i q̄ ē corinth⁹ vt̄ baptiza-  
ret̄ i hac forma. i. baptizat̄ sū ihu x̄pi r̄c. h̄ cessante erroze  
eccl̄ia cōit̄ baptizauit̄ sū hac forma. **E**go baptizo te r̄c. i q̄  
melī⁹ exp̄mit forma baptismi a x̄po tradita. **M**ar. vl. **D**o-  
cete oēs gētes baptizātes eos i noīe p̄ris r̄c. qz in forma  
eccl̄ie exp̄mit̄ p̄sona baptizat̄ m̄sterialit̄ cū d̄r. **E**go ba-  
ptizo. vt̄ vident̄ v̄ba x̄pi sonare. **D** **D**iuisus ē x̄ps. h̄ cō-  
sequēter apl̄s ponit rōez sue monitiōis. i. q̄ dissensiones n̄  
dñt̄ eē int̄ eos. z p̄ oñdit̄ h̄ i baptismo. sc̄do in doctrine v̄bo  
ibi nō in sapia v̄bi: p̄ma adhuc i duas. qz p̄ ponit sue mo-  
nitiōis rōem. sc̄do excusata se suspicionem. ibi. **G**ras ago  
**C**irca p̄mū d̄c. **D** **D**iuisus ē x̄ps. q. d. videt̄ seq̄ ex v̄bis  
v̄ris q̄ maiorē efficacīā vni⁹ baptismo q̄ baptismo alteri⁹  
attribuitis. qz solus x̄ps baptizat̄ interi⁹ vt̄ dicit̄ ē. z iō si  
baptizantib⁹ pluriū varias vt̄tutes attribuit̄. sequit̄ q̄ cri-  
stus sit diuisus alit̄ opando in baptismantib⁹ a diuersi m̄-  
nistris. **E**t ad maiorē intelligentiā sciendū q̄ x̄ps i baptis-  
mo duplicē h̄z vt̄tutē p̄t̄ā. vna ē diuina: qz cū patre z sp̄s-  
ctō mudat̄ interi⁹ a peccato. z hec potestas nulli creatu-  
re cōmunicari potuit. sicut nec deitas. alia cōpetit̄ ei fm̄  
naturā hūanā q̄ d̄r p̄t̄as excellētie i sac̄ris. z p̄sistit in q̄tu-  
or. p̄mū ē q̄ sol⁹ de⁹ instituit̄ sac̄ra. fm̄ q̄ effectū sac̄ri q̄ ē  
caracter potuit p̄ferre sine sac̄o. si aut̄ de gr̄a q̄ ē effectus  
sacramēti loq̄mur. dat̄ a solo deo p̄ncipalit̄. a x̄po v̄o ho-  
mie m̄sterialit̄ tm̄. tm̄ p̄ncipalit̄ ceteri⁹ m̄stris. qz ē instr̄m

bet ei noīabat se ab illo a q̄ baptizat⁹ erat. q̄si baptism⁹ vni-  
us eēt maior̄ efficacie q̄ alteri⁹. cū tm̄ oēs deberēt se noīa-  
re a x̄po. q̄ sol⁹ baptizat̄ interi⁹. fm̄ q̄ d̄r. **J**oh. j. sup̄ quē vi-  
der̄ sp̄m̄ sc̄m̄ descendente z manente sup̄ eū. h̄ ē q̄ bapti-  
zat̄ in sp̄sctō. z iō baptism⁹ nō h̄z efficacīā a m̄stris: h̄ a  
solo x̄po. p̄t̄ qd̄ ad euitandū errozē corinthioz fuit it̄ro-  
ductū i grecia. c⁹ qd̄ ps ē achaiā: i q̄ ē corinth⁹ vt̄ baptiza-  
ret̄ i hac forma. i. baptizat̄ sū ihu x̄pi r̄c. h̄ cessante erroze  
eccl̄ia cōit̄ baptizauit̄ sū hac forma. **E**go baptizo te r̄c. i q̄  
melī⁹ exp̄mit forma baptismi a x̄po tradita. **M**ar. vl. **D**o-  
cete oēs gētes baptizātes eos i noīe p̄ris r̄c. qz in forma  
eccl̄ie exp̄mit̄ p̄sona baptizat̄ m̄sterialit̄ cū d̄r. **E**go ba-  
ptizo. vt̄ vident̄ v̄ba x̄pi sonare. **D** **D**iuisus ē x̄ps. h̄ cō-  
sequēter apl̄s ponit rōez sue monitiōis. i. q̄ dissensiones n̄  
dñt̄ eē int̄ eos. z p̄ oñdit̄ h̄ i baptismo. sc̄do in doctrine v̄bo  
ibi nō in sapia v̄bi: p̄ma adhuc i duas. qz p̄ ponit sue mo-  
nitiōis rōem. sc̄do excusata se suspicionem. ibi. **G**ras ago  
**C**irca p̄mū d̄c. **D** **D**iuisus ē x̄ps. q. d. videt̄ seq̄ ex v̄bis  
v̄ris q̄ maiorē efficacīā vni⁹ baptismo q̄ baptismo alteri⁹  
attribuitis. qz solus x̄ps baptizat̄ interi⁹ vt̄ dicit̄ ē. z iō si  
baptizantib⁹ pluriū varias vt̄tutes attribuit̄. sequit̄ q̄ cri-  
stus sit diuisus alit̄ opando in baptismantib⁹ a diuersi m̄-  
nistris. **E**t ad maiorē intelligentiā sciendū q̄ x̄ps i baptis-  
mo duplicē h̄z vt̄tutē p̄t̄ā. vna ē diuina: qz cū patre z sp̄s-  
ctō mudat̄ interi⁹ a peccato. z hec potestas nulli creatu-  
re cōmunicari potuit. sicut nec deitas. alia cōpetit̄ ei fm̄  
naturā hūanā q̄ d̄r p̄t̄as excellētie i sac̄ris. z p̄sistit in q̄tu-  
or. p̄mū ē q̄ sol⁹ de⁹ instituit̄ sac̄ra. fm̄ q̄ effectū sac̄ri q̄ ē  
caracter potuit p̄ferre sine sac̄o. si aut̄ de gr̄a q̄ ē effectus  
sacramēti loq̄mur. dat̄ a solo deo p̄ncipalit̄. a x̄po v̄o ho-  
mie m̄sterialit̄ tm̄. tm̄ p̄ncipalit̄ ceteri⁹ m̄stris. qz ē instr̄m



# Epistola Pauli

deitari conuictū. Tercū est q̄ vtrū passionis ei⁹ opatur in baptismo ⁊ in alijs sac̄is. Quartū q̄ ad ei⁹ inuocatio- nē sac̄ia p̄ferunt hanc at̄ p̄tatem excellentie maxime q̄tuz ad h̄ vltimū potuit ministris p̄ferre. s. q̄ in eoz nōib⁹ con- ferretur baptis⁹. s̄ tñ cōicare noluit me sc̄isma fieret in ecclesia q̄ tot baptis- mata crederent q̄t ministri. pp̄ q̄d s̄dit.

**N**unquā paulus crucifix⁹ ⁊ est p̄ vobis aut in nomine pauli baptizati estis. gra- tias ago deo meo q̄ nemi- nē v̄m baptizauit: nisi cri- spum ⁊ gauuz: ne q̄s dicat q̄ in nomine meo baptizati estis. **B**aptizauit at̄ ⁊ ste- phane domū cet̄ez nescio si quem alium vestrum ba- ptizauerim. **N**ō em̄ misit me x̄ps baptizare s̄ euāge-

lizare nō in sapiētia verbi vt non euacuet crux chri- sti. **V**erbū ei crucis peun- tib⁹ q̄dē stulticia ē his at̄ qui salui sunt. i. nobis dei vtus ē. **S**criptū est enim **P**erdā sapiam sapientiū ⁊ prudentiā prudentiū re- probabo. **E**ubi sapiens. vbi scriba. vbi inquisitor huius seculi. **N**ōne stultā fecit deus sapiam h̄ m̄di:

nd vtrū sapia vbi in his q̄ sunt fides. q̄ docere in sapia vbi est qn accipit hūana sapia p̄ncipali radice doctrine. vt solū q̄s approbet quod sapia mundana p̄tinet: ⁊ hoc est fidei corruptiū. vtrū aut̄ sapia vbi ē suppositis fundamē- tis fidei si qua vera in dictis p̄boz fidei accomoda reperit

antur in obsequiū fidei assumē ⁊ hoc ē bonū et meritoriz v̄i dicit Aug. li. ij. d̄ doctrina xp̄iana. si q̄ vera n̄e fidei accomoda p̄bi dixerint nō solū formidāda nō sunt. s̄ etiā ab eis tāq̄ ab iniustis pos- sessorib⁹ in n̄m vsuz vendicanda.

**N**ō euacuet h̄ p̄r manifestat p̄positū. ⁊ p̄io ex pte doctrine. sc̄do ex pte docentium. ibi.

**V**idete. p̄ma i dnas. q̄ p̄io p̄st suā p̄batōz. sc̄do p̄batōz manifestatōz. ibi. **A**m̄ ⁊ iudei. Circa p̄imū sciendū q̄ idē mod⁹ nō p̄uenit oi doctrine vt d̄. ij. metaphys. ⁊. j. ethi. **M**od⁹ em̄ p̄cedendi p̄ demōstratōes nō p̄petit rhe- thorice s̄ geometrie. ⁊ ecōuerso p̄suadere non p̄petit geo- metrie s̄ rhetorice vt ibidē d̄: ⁊ s̄t̄ si aliq̄s in nā actuali. vt pote angelica demōstratōib⁹ geometricis vt velle icō- uenienter p̄cederet. q̄ nō sunt applicabiles nisi materie corpali. **E**x his sofat talis rō. ille mod⁹ docēdi non ē p̄ue- niēs alicui doctrine p̄ quā destruit. id q̄d ē in ea p̄ncipale. ⁊ sic est in p̄posito: q̄ p̄ncipale in doctrina fidei est salus p̄ fidē xp̄i crucifixi. pp̄ q̄d ap̄ls dicit. j. se. c. **N**on iudica- ui me aliq̄d scire inter vos nisi tñ ihm xp̄m ⁊ hunc cruci- fixū. **I**niti v̄o p̄ncipaliter sapie verbi est destruere sa- lutē factā p̄ crucē xp̄i. vt dicit stat. ⁊ hoc ē q̄d dicit ap̄ls. **N**on in sapia vbi misit me x̄ps euāgelizare. **N**ō euacuet crux xp̄i. i. fides passionis ei⁹. q̄ p̄tinet aliq̄ q̄ vident hūane sapie impossibilia. vt q̄ de⁹ mortē ⁊ p̄siliāz ali- q̄ vident hūic sapie p̄ria. vt q̄ aliq̄s mortē ⁊ p̄siliāz non refugiat. s̄ magis ad hoc volūtarie se offerat ⁊ p̄silia. pp̄ q̄d sapiētib⁹ mundi stulta v̄ doctrina fidei. ⁊ id subditur. **V**erbū em̄ crucis. i. p̄dicatio passionis xp̄i **P**er- euntib⁹ q̄dē. i. infidelib⁹ s̄m mōdanā sapiam tñ sententiāz **S**tulticia ē rōib⁹ dictis. **H**is at̄ q̄ salui s̄nt. i. fide- lib⁹. **I** d̄. q̄ p̄ crucē aduersari⁹ eoz dyabol⁹ denicatus est. ⁊ q̄ expiuntur in se virtutē xp̄i ⁊ voluptatum carnaliū repressiōne. ⁊ sic iplera ē scriptura esa. xxx. **P**erdam. i. destrua. **S**apiam sapientiū. i. stultas ostēdā sciam hūanā inuentā ad veritatē euāgelij p̄patas ⁊ dicit. **S**apiam. q̄tū ad p̄gnitōz ⁊ especulabilit̄ us. **E**t prudentiā. q̄tum ad noticiam de agibilibus. pp̄ quod x̄ps ad ap̄latum non vocauit p̄hos. s̄ simplices. ne profectus fidei xp̄iane ascriberet hūane sapie s̄ diuine. id subditur. **E**ubi sapiens: qui alta speculabilia scruta- tur: quod refertur ad gentes sapientie mun dane immiten- tes. **E**ubi scriba. id est peritus in lege. quod refertur ad doctores iudeorum. **E**ubi inquisitor. huius seculi. i. p̄siliatū hui⁹ m̄di. q̄d refertur ad vtrōsq̄. q. d. nullus talis aut rar⁹ ē inuocatio. fidei xp̄i: hec aut̄ scriptura ab illo loco. **E**ubi sapiēs ⁊. accepta est de Esa. xxxij. c. s̄m trāslatōz. lxx. vbi licet sint alia verba q̄ in trāslatōe n̄a. tñ est eadē s̄nia vt patet in- tuenti. excepto tercio vbi d̄. **E**ubi inquisitor huius seculi. p̄ q̄ in translatione n̄a ponit. **E**ubi doctor puuloz eadē tñ ē s̄nia. q̄ puuli solēt instrui de his q̄ p̄tinet ad mo- ralē vitā stat⁹ p̄ntis. id subdit. **N**ōne stulte fecit de⁹ sapiam h̄ m̄di. q. d. sic. q̄ demōstrauit eā stultā faciendo q̄d impossibile iudicabat ⁊ q̄ sapiētibus h̄ m̄di nullos aut paucos i p̄ncipio elegit p̄ p̄dicatōe euāgelij c̄ rō affigē cū



# Ad Corinthios I

**De** .s. **Ma** qz in dei sapia .i. agnitioe creaturaz q st qdda del speculu . **Q**uo coguit mud .i. sapietes mundi . **U**er sa .i. mundana . **D**eum in cui cognitionem ducit speculu creaturaz fm q de roma .i. Qui cu agno nisset deu n glificauit aut gras egert . h euanuert i cogita toib suis . z obscura tu e ispietes cor e ori

**z** .i. o dicit . **U**er pla cut deo p stal . pdi . sal . fa . credetes . i . per aliu modu q p sapi entia phi . s . p pdica tionē crucis qd phi stultu reputabat . pp defectu intellect eoz mto em e ronabili credē alicui pposito i pposite p sulcitatoez moxui vel aliqd hu iusmōi . de q certuz e q nō pōt fieri nisi a deo q nō pōt eē testis vī firmator falsita tis . qz cuiunqz pclu sioni hūana rōe pro bate q pōt deficere . in hoc ei egit sic doctor

**beniuol** q vidēs dis cipulos nō cape veritatē ab ipō ppositā p vnā viā pcedit ad aliā . **Q**uā z iudei . h pūr apls māifestat suā pbat onē . i . q inuē sapie vbi n pūit doctrine fidei . qz eua cuat sa lūrem p crucē xpī dicit . **Q**uā z iudei sig petūt . **A**er . ei in deoz data fuit i terrore diuie pātē . **E**ro . xx . z iō a qumqz afferēte doctrinā aliqā petebāt sig diuie vntē ad ei p bationē . **E**t greci sapiāz qūr . erāt ei imbuti scientijs phicis q p rōnes pcedūt . z iō nihil recipevolebāt nisi rōe pbaret . **M**os at xpīani . **P**redicam xpī crucifitū . ē at xpī nomē supposito duplicē nāz hūit . diuinaz ab eterno . z hūanā ex tpe . ppē qd illō qd est xpīu culliber nature de isto supposito dicit . ita qz ē ibi cōicatio ydioma tū . sicut ei h est vera de xpō qz h hō creauit stellas . ita ista de crucifitū ē . **I**udeis qdē scādalu . i . occasionē rui ne . nō ex natura rei pdicate h ex iudeoz cecitate . q xpī ex expectabāt z adhuc expectāt vērū z maria prāte . z iō cō siderātes infirmitatē carnis assūpte acceperūt occasionem rui nē . negātes ipm z manētes i sua infidelitate . z tū pphete eis declarauerūt vtrqz . i . prātē z infirmitatē vērū xpī . **Z**acha . ix . **E**stultā salz filia syō . i . iudra filia hīrlm . ecce rex tu venit iust z saluator z ipe paup . p h ei q dicit rex iust z saluator ondit ei prās . p h at qd sdit . z ipe paup . ondit ei assūpta infirmitas . sē ē mte alie pphete q loquūt de aduētū xpī cū prāte mag . z alie de ei aduētū i infirmitate z passibilitate . z pme vī i plibus referūt ad aduētū cri sti ad iudiciū . scōdevo ad aduētū ei i carne . vērū z i isto aduētū p venit i prāte miraculoz qd declarata fuit ei dī uinitas sicut p passibilitatē ei carnis hūanitas sic eoz scādalu nō fuit varū h acceptū . **S**clendū tū qz hāc rui nāz iudeoz ex cōsideratiōe infirmitatē xpī pcessit odiū z inui dia ptra xpī eo q publice pdicabat ptra vicia eoz . et sic cognitio quā hēbant de xpō p iplationez pphetaz fuit in obscurata . z tū ceperūt scripturas puerse interpretari . vī dē . i . se . c . z pleni dicitū fuit **Mat . xxi .** **H**erib at stulticia . stultū euidēbat eis dicere deu fuisse mortuū . qā nesciebāt vtrāqz nāz in vno supposito cōsiderare . qd xpīa nī credūt z cōfident tāqz vītātē opib diuinis testificatā z ab veris pphetz pñūciatā . in qd nō pōt eē falsitas . iō sdit **ipis at vocatis . i . ad fidē xpī .** **I**udeis atz grecis . i . iudels atz gētib i differēter . **C**hristū dī vītātē sap . eē pdicam . **E**t dei sapiāz maria ei dei vī z ei sa pientia apparet i xpī crucifitione . nā h mō puenientissime facta ē hūani generē redēptio . vī ille q erat debitor . salūta

ceret rōe hūanitatē assūptē redimēt q poterat rōe deitatē adiūcte iō sdit . **N** Quia qd stultū ē dei . i . dī d deo h errorē gentiliū vī dicitū ē . **S**apientē ē hōibns . i . cō rinet maiorē sapiam qz ab hoibus possit capi ad plenum **E**t qd infirmū ē dei . i . qd videt infirmitatē attributē def

**fratres . qz nō multi sapiē tes fm carnē . nō multi po tentes . non multi nobiles sed que stulta sunt mundi elegit deus . vt confundat sapientes . z infirma mun di elegit deus vt pfundat fortia z ignobilia mudi et cōtemptibilia elegit de . z ea que non sunt . vt ea que sunt destrueret vt non glo rietur omnis caro in con spectu eius .** **E**x ipō autem i vos estis in christo **H**ie su qui fact ē nobis sapia .

tarū . vī q de passō sic z mortū q **F**or tius ē hoib . i . contē net maximā virtutē qz deitas passa ē ni hil . h hūanitas tm . cōmeritū rōne deita tis cui adiūcta ē effi catā habuit ad redi mendū gen hūma nū qd tota humana nā nō potuit facere . **V**idēte . hīc pūr cūdit q mod docē di p sapiāz vbi n cō nēnit fidei catholice rōe sūpra ex pte do centū . mod ei docē di dō cōformari sciē cie docētis p mīvero vtpote apli z alij cri sti discipuli p maio ri pte carebant hac

scīa qz rē . qz p mīs dūt ceteri cōformari . **H**ui q rōis pmo ponit minorē . scōdo defectū mudane sapie in dicitis docto ribus suppletionē . i . bī . **E**x ipō . **C**irca primū dicit . **V**idēte etem vo . ve . frēs . i . diligēter cōsiderate modū vocatiōis vīe . **Q**uia nō multi . vocantiū vos p suam pdicationē . **S**apientes . i . phicis lris exercitati . qā p maiorē pte erāt illiterati z simplices . vī de petro z iohā ne dicit **Act . iiii .** **V**idētes aut petri constantiā z iohāns cō pro q hoies eēt sine lris . z idiote admirabant zē . **N**ō multi potentes . sed paupes victū . pprijs manib acquirētes . **N**ō multi nobiles . sed rustici z de plebe humill . dicit at nō multi . qz aliq de sapiētibus lris z no bilib z potētib a pncipio crediderūt . z fidē pdicauerūt . sicut nicodemus . gamaliel . z manaen herodis tetrarche collactane . sicut ei p maiorē pte pmi credētes fuerūt sim plices z illiterati z impotētes . ne fides hūane attribuerēt industriē vī potētie . sic aliq lz pauci ppatine fuerūt lris z nobiles ne fides ascriberēt ignorātie z ruditati . sicut de le ge machometi quā null sapiēs z lris a pncipio recepit h m hoies rudes z carnales . qbus pposuit carnalia . qd hoies assentit de facili . z fretus multitudine coegit cere ros ad receptionē legē . d . se . pmissum a deo in armoz po tētia z nō i miracul . **S**z qz stul . mū . elegit de . i . ho mies illfados z simplices q reputabāt idiote . vī dicitū ē d petro z iobe . **E**t confundat sapientes . i . ondat eos cō fusibiles abscondēdo ab eis pp supbiā suā celestia myste ria q simplicib reuelant . **E**t infirma mōi elegit de . i . homies impotētes fm mōm . **E**t confundat fortia i . fortes h mōi . ondeno qz p suā fortitudinē psequūt sa lūtē . **E**t ignobilia mōi . i . hoies de plebe hūll . **E**t ea q nō sūt . i . hoies nulli reputatiōis . **E**t ea q sūt . re putatiōis magne i h mūdo . **D**estrueret . i . ad hūllita tē reducēt sicut p3 in cōstātino impatore . qui . be . siluestro xpī vicario offm strator exhibuit . **E**t si gloriē ois caro . i . null hō eleuet p supbiā in ppectu e h m agz hū liē pp qd mod docēdi i hūllitate cōueniēs ē fidei doctri ne . **E**x ipō at . h pūr ne pdicatores euāgelij vilipen dent vt abiecti ondit q defect sapiē mundanēz potentie supplebat in ipis . i . ex vīute dei cō infra erant apli . z iō totū attribuendū ē sibi . sic pncipali agēti . z ē rāte potētie qd oēs defectū p supplē . z h ē qd dicit . **E**x ipō at . i . ex vī tute ipi dei . **M**os est i rē . i . facti xpī mēbra p fidem z cbaritatē . **Q**ui factus . zē . z p supplē oēs ignorātiā



# Epistola Pauli

**Et** iusticia. p̄ ipotentia. **m** Et sc̄ificatio z redēptio. p̄ ignobilitatē. qz p̄ gr̄am sanctificatē p̄iugimur deo. vbi ē maxia nobilitas z p̄ redemptōz xp̄i liberamur a fuitute pct̄i q̄ est maxia vilitas. **n** **Et** quēad. sc̄ptū ē hyere. ix. o **Qui** gloriat̄ in dño gloriat̄. z nō in potētia vel sapientia carnali z humana. qz p̄ talia nō ē hoīm vocatio ad fidē z salutē. p̄ dei gr̄am. vt dictuz ē.

**P**ria ad corinthios. j. ca. vbi d̄r in postilla. Paul⁹ vocatus apostol⁹.

**Ad**ditio.

**S**ecūdu glo. h̄ alit̄ icipit q̄ ad romanos qz alta cā ē h̄ q̄ ibi. h̄ ei non vocat se suū sic̄ ibi. qz post⁹ erat h̄ vtendū auctē p̄ supbia corinthiorū apd̄ q̄s viluerat a postol⁹. dicit etiāz p̄ voluntatē dei p̄ seu doaplos. q̄ nec misit si a deo. nec veruz est qd̄ dicunt. hec i glo.

**In** eo. c. vbi d̄r in postilla. vbi doctor paruulorum.

**De**sa. xxxij. hec auctas h̄ h̄ vbi ē l̄r̄ vbi vba legis p̄derās vbi doctor paruuloz. **Et** i h̄ q̄ dicit. vbi ē l̄r̄. itelligit̄ p̄hs fm̄ glo. vbi dicit. vbi ē verba legis p̄derās. itelligit̄ p̄rie pharise⁹ z scriba q̄ verba legis poti⁹ q̄ mētē legis p̄derāt. vñ mat. xij. c. Curari hominē i sabbaro dicebat̄ eē licitū vba legi p̄derātes non mētē. **In** h̄ at̄ qd̄ dicit. vbi doctor paruuloz. itelligit̄ legis p̄ r̄ q̄ d̄r doctor paruuloz. qz ad Gal. iij. **Lex** pedagog⁹ n̄r̄ fuit in xp̄o.

**Ca.** ij.

**E**go cū venissem. **Q**uō q̄s sit mod⁹ p̄ueniens fidei doctrine. h̄ p̄r̄ oñdit se illo mō vñ z diuidit̄ in tres pres. qz p̄ oñdit se n̄ fuisse vsuz apd̄ corinthios aliq̄ excellētia sc̄laris. sc̄o oñdit apd̄ q̄s vtebat̄ h̄ mō docē d̄r. ibi. sapiam loq̄mur t̄cio assit̄ rō dicit̄. ibi. q̄ z loq̄mur **Circa** p̄mū dicit. **a** **Et** ego cū venis. a dyos fr̄es. i. ad p̄ dicādū fidē catholicā. **b** **Dei** n̄ i sblimitate fimonis. vtēdo v̄bis rhetoricis. **c** **Aut** sapie vtēdo v̄bis philosophicis. z subdit̄ cā. **d** **Nō** em̄ iudicauit me scire aliqd̄ zc̄. i. n̄ oñdi me scire grossa z plana q̄ p̄tinet̄ ad salutēz p̄ crucē xp̄i sc̄a. p̄r̄ oñdit se n̄ fuisse vsuz excellētia potētie. **d.** **Et** ego i isir. zti. z tre. mul. fui apd̄ vos. z dicit. **In** ifirmitate. q̄r̄ū ad mētis sufferētā t̄bulationū. **Et** t̄iore q̄z tū ad mētis p̄cussionē p̄p̄t̄ maiorā mala iminētia. **Et** tremore p̄p̄t̄ redūdātā iterioz p̄cussionis ad carnē. p̄r̄ ostēdit se nō fuisse vsuz excellētia eloq̄ntie. **d.** **Et** sermo me⁹. docēdo aliq̄s i secreto. **a** **Et** p̄dicatio mea. docēdo p̄p̄m i publico. **b** **Nō** ē in p̄suasibilib⁹ hu. sa. verbis. i. rhetorice loq̄ndo. **i** **S**i oñsione sp̄s. qz recipientes p̄dicatōz ei⁹ accipiebāt a deo sp̄m̄ sc̄m̄ i signo visibili. sicut de p̄dicatōe petri di. actu. x. **Adhuc** loq̄nte petro v̄ba h̄ cecidit̄ sp̄s sc̄us sup̄ oēs q̄ audier̄t v̄bū zc̄. z quia sp̄s sc̄us i ap̄lo loq̄bat̄. **k** **Et** virtutis. qz miracula faciebat̄ v̄rute diuina ad p̄firmādā suā doctrinā. z etiāz qz virtuose viuēdo dabat̄ exēpla v̄rutis. **l** **Et** fides n̄ra n̄ sit i sapia hoīm. i. in ita sapie hūane q̄ ē ruinofum fundamētū. **m** **S**i v̄rute dei. q̄ ē fundamētū stabile z firmum. **n** **S**apiam at̄. h̄ p̄r̄ oñdit ap̄l̄s apd̄ q̄s vtebat̄ excellētia sapie. z diuidit̄ i duo. qz p̄mo oñdit̄ p̄positū sc̄o q̄lis sit h̄ sapia dicit̄. ibi. sapia v̄o. **Circa** p̄mū dicit. **n** **S**apiētā at̄ loq̄mur iter p̄fectos. **Circa** qd̄ sciēdū qz p̄fectio hoīs attēdit̄ i eo qd̄ ē sup̄mū i ip̄o. i. i intellectu z voluntate z circa excellētissimū obiectū qd̄ ē ip̄e de⁹. z iō p̄fect⁹ est

ille q̄ h̄z mētē elenatā sup̄ corp̄alia z ad intelligēdū diuina z amādū. z talib⁹ p̄ponēda s̄t ardua fidei catholice sic faciebat ap̄l̄s. **o** **S**apiāz v̄o. h̄ p̄r̄ oñdit q̄lis sit h̄ sapia oñdēs p̄rio qz sit ifidelib⁹ occultata. sc̄o qz ē fidelib⁹ mani festata. ibi. nob̄ at̄. **Circa** p̄mū dicit.

**S**apiam v̄o nō h̄ seculi. i. iter perfectos n̄ loq̄mur sapientia mūdānā rōnib⁹ p̄ncipalit̄ in itētē **o** **Neqz** p̄ncipum hui⁹ seculi. i. potentia a q̄b⁹ ortum z autoritatē h̄z sapia legū. vel principes h̄ dicit̄ sacerdotes et scribe iudeoz q̄ d̄r̄ q̄nt̄ noiant̄ p̄ncipet̄ eoz i euāgelio z i actib⁹ ap̄loz. eo qz populus p̄ eos gubernabat̄. z sapia istoz fuit z adhuc reputat̄ i ter iudeo svolentes scripturas p̄phetaz de xp̄o alit̄ interpretari. z huic sc̄be expositōi p̄sonat magis l̄ra sc̄q̄ns vt̄vide

**Qui** destruit. i. destruet̄ de xp̄i. qz cito p̄ romani ierlm̄ z sacerdotes iudeoz destruxerunt ex ordinatōe diuina in vindictā mortis xp̄i: vñ vñ h̄ ap̄l̄s h̄ p̄phetādo p̄dixisse. p̄ h̄ at̄ qz d̄r̄ q̄ destruit̄m̄ excludi vñ qd̄ ab aliq̄b⁹ d̄r̄. i. p̄ principes h̄ seculi h̄ dicit̄ demones: qz sūt immortales: nisi eoz destructio dicat̄ h̄ sue p̄tātis ablatio: q̄ ablata ē ex p̄te p̄ mortē xp̄i. z magis auferet̄ in iudicio finali. **q** **S**i loq̄t̄ dei sapiam. i. p̄dicam⁹ dei filiū q̄ ē v̄r⁹ z sapia p̄ris. **r** **In** mysterio q̄ abscondita est. i. in secreto incarnatōis. qz nūc videm⁹ tm̄ i enigmate z p̄ speculum. **s** **Quā** p̄destinatit̄ de⁹. i. ordinatit̄ ab eterno.

**In** gloriā n̄ram. quā p̄sequimur p̄ xp̄m dei sapiam z q̄a i ip̄o ē obiectiue gloriā n̄ra. qz b̄ti reficiūt̄ iterius aspectu sue deitatis. z exteri⁹ i aspectu sue hūanitat̄is. sic dicit̄ augu. sup̄ iohem. **h** **Quā** n̄eo p̄ncipū. i. p̄toz i lege iudeoz. **c** **Cognouit̄**. eo qz pauci eoz respectiue p̄gner̄t sic d̄r̄ n̄o ē in foro q̄n pauci s̄t ibi respectu multitudinis: q̄ solet p̄uēire. de p̄ncipib⁹ em̄ iudeoz plures credider̄t. l̄cz pauci p̄p̄t̄ue respectu n̄o credentū. sic p̄z de nicodemo q̄ credidit̄ io. iij. z. xij. d̄r̄. **Ex** p̄ncipib⁹ multi crediderūt̄ in eū. **d** **Si** ei p̄missent. nūq̄ dñm glo. cru. **Triū** at̄ h̄ vñ mat. xxi. sup̄ illō. **Ag**ricole at̄ vidētes filiū dixer̄t̄ it̄ra se. h̄ ē heres. v̄t̄e occidam⁹ eū. vbi dicit̄ **Hyero**. **M**anifeste dñs p̄bat̄ his v̄b̄ iudeoz p̄ncipes nō p̄ ignorantia. h̄ p̄ iudiciā dei filiū crucifixisse. d̄ h̄ pleni⁹ dixi. s̄. xxi. c. mat. **Et** breuē p̄t̄ reperit̄ p̄clusio. i. qz p̄iti iudeoz q̄ p̄ncipes h̄ dicit̄ tur p̄gner̄t̄ ihm nazarenū eē messia i lege z p̄phet̄ p̄missuz. qz videbat̄ p̄phias d̄ ip̄o i pleras q̄r̄ū ad ip̄s locuz et alias circūstātias. h̄ qz cepit̄ p̄dicare p̄ vicia eoz publice. p̄gnitio illa p̄ odii z iudiciā p̄ xp̄m isurgētē fuit i eis obscurata. z ceper̄t p̄phias alit̄ interpretari. z sic d̄r̄. **S**i p̄gnouissēt dñm glorie nūq̄ crucifixissent. nō em̄ p̄gnouissēt t̄pe crucifixionis l̄z an̄ p̄gnouissēt. z fm̄ h̄ intelligit̄ d̄m̄ h̄yero. al legatū: p̄ h̄ at̄ qz d̄r̄ de p̄ncipib⁹ qz dñm crucifixerunt. vñ qz nō dicit̄ h̄ principes potētes hui⁹ seculi dātes leges gētib⁹ qz n̄ crucifixerunt xp̄m nisi h̄ referat̄ ad pylatuz: qd̄ nō vñ rōnabl̄ dicit̄. qz n̄ fecit̄ h̄ nisi ipulsus a p̄ncipib⁹ iudeoz nec erat̄ ipator q̄ leges p̄dere poterat̄ ad p̄bādū at̄ dicit̄m̄ ignorantia allegat̄ scripturā Esa. lxxij. **e** **Q**d̄ oculi. nō vidit̄ zc̄. i. sapia predicta in mysterio abscondita nō fuit cognita p̄gnitōe sensitua. q̄ potissime h̄ p̄ visum z audituz nec etiā p̄gnitōe intellectuā nālī. qz excedit̄ facultatē intellectus p̄p̄t̄ qd̄ subdit̄. **f** **Q**ec in cor ho. ascēdit. i. p̄p̄ta virtute per reuelationē tm̄ p̄gnoscit̄ vt̄ p̄r̄ dicit̄ur.



# Ad Corinthios I

**Q**uæ ppauit de his q diligunt illu. qz radix meredi est dilectio charitativa z io diligunt ppauit de filiu suu habendu i via p fide z charitate. z in pma p clara visione et pfecta fruitione. **H**obis at. h pnr ondit q dicta sapientia e fidelib manifestata. d. nobis at reuelauit p spri tu sanctu. q docet oem veritate. **Jo. xvj. z q** sit efficax ad h pbat p hoc quod subdit. **S**pus ei oia scruta. etia pfun. dei. i. infra qd sic declarat p sile cu dr. **Q**uis ei scit hoim zc. p eo ei q sps hois e sibi co substantial cognoscit oia ei? itma z null? al? nisi ipe de? q est inuimio: hoi qz sps ppri? sic sps dei q e co substantialis sibi cogscit oia inua dei z p pns pt ea renelare qn vult z expedit ecclie qd fecit pncipalit aplis io sdit.

**M**os at no spm h? mdi accepim? i. noticia mudana z amore qb? ipellit ho ad qrendu z amadu tpalia. sps em iporat quedam ipullu vitalē pgrediēte a corde i exteriora membra. pp qd noticia z amor ipellētes ad aliqd agēdu spirit? similitudine noiant. **M**oz spm q ex deo e. i. amore inflamate ad diuia. **N**ost sci. q a deo do. s. nob. s. qras gnis datas. vt pphetaz scripturaz intelligētia zc. z hmoi de qb? agit. j. xij. c. z cognoscit ab hūte qz dāt ad vtilitate eclesie pt er dicit q apls loqt de bonis future glorie q donata sē nob i spe h no adhuc i re. **Q**ue z loqmur. h co sequēter reddit rōez qre talia loqbat int pfectos nm. qz ill tradēda sē documēta q pnt ea cape z n alijs. qz h esset frustra io dicit. **Q**ue z loqmur n idoc? hūane sapie vbis. s. rhetoricis aut philosophicis. **P**zi do. spūs. i. sic spūsā ctus nos instruit ad loquēdu. **Q** spūalib? s. hoibus.

**S**pūalia ppates. i. tradētes eis spūalia documēta eo q pnt cape. **S** pūalis hō. q. s. hz intellectū z affectū deplētos ad sētibilia. **M**oz pcepit ea q sē spūs dei. i. spūalia bona. sic ligua febricitatis ifecta colera amara non pcepit dulcia h mag? iudicat illa amara. io subdit. **S**tulticia ei e illi. cu m fm vitates sit ibi maxia sapia z subditur cā tal falsi iudicij. cu subdit. **Q**uia spūaliter examinat i. vere cognoscit. s. bonū spūale. iudiciū ei de supiori p id qd e iferi? no h: h mag? ecōuerso. io subdit. **S**pūal? at iudicat oia. s. bona put sūt in re. qz qlisvnuqz est tal finis sibi v. pp qd iudiciū vey accipiēdu e fm q iudicat bñ disposit? sicut iudiciū vey de saporib? accipiēdu est p respectū ad gustū sanū. z no ad infectū. vt dicit e d ligua febricitat? spūalis at hō hz intellectū illustratū z affectū ordinatū. io opnie de spūalib? iudicat. no at aialis q hz itelle ctū z affectū recuratos ad sētibilia: io subdit de spūalib? **E**t ipe a nemine iudicat. i. a nullo hoie aiali. qd pbat pnr aucte scripture Esa. xl. **Q**uis ei cog. sens. dñi zc. q. di. null? nisi ipe. z io illi q no hnt spm dei no pnt de diuis iudicare qz oia cognosci de qb? iudiciū fit. spūales arvirū q hnt spm dei ipos illustrantē de diuis h pnt. qles fuerūt apli: io subdit. **M**os at sensū xpi habem? **I**n cap. ij. vbi dr i postil. **I**n mysterio absconditā. i. i secreto incarnationis

**E**cundū glo. apli loquebāt sapien. **A**dditio. **I**ta. i. xpm i q oia e dei sapia. s. fili? dei incarnat? q qdem sapia dr i mysterio abscondita. qz i scriptur vey terts testamēti significat seu figurat zc. **I**n eo. ca. vbi dr i postil. **S**i em cognouisset nūqz dñm glorie crucifixissent **D**e qd dicit apls. **S**i em cognouisset nūqz dñm glorie crucifixissent. referenduz est ad deitatem xpi quā pncipes. iudeoz nūqz cog-

uerūt fuisse in xpo psonaliter: de qua deitate statim supra dixerat q fuit in mysterio abscondita quā nemo pncipum hui? seculi cognouit. Et io de ipa imediate subiungit. **S**i em cognouissent. s. deitate xpi imediate aūdictā. **Q**uāqz dñm glorie crucifixissent. xps ei e dñs glorie fm q e de? z

**S**pūalib? spūalia cōpates **A**nimalis aut hō. nō percipit ea q sunt spiritus dei **S**tulticia enim est illi z nō potest intelligere: quia spūaliter examinat. **S**pūalis autem iudicat omnia z ipse a nemine iudicatur. sicut scriptū est. **Q**uis em cognouit sensum domini: aut quis instruxit eū **M**os autem sensum xpi habem? **E**go frēs nō potui. **A**tui vob loq qsi spūali

io cognitionez de q loqt apls manifestus e eē referendā ad cognitionē deitat? xpi **Q**z at arguit i pntuz de illo vbo **M**ath. xxj. **A**gricole dixerūt intra se. h e heres venite occidam? eum. ex q vbo **H**iero. infert q pncipes nō p igrantiā h p inuidiā filiū dei crucifixerūt intelligendū e q illi maiores nō habuerūt ignorantia de h q. iesus nazareus erat messias i lege z pphet? pmissus qd de h erat satis informari p pphetias de

ipso impletas. put i postil. **S**z de deitate ipi? oz dicē ipos habuisse ignoratiā. si ei agricole illi q dixerūt. h e heres. estimassent xpm heredem fm diuinitatem. scz q eadē eēt deitas patris z filij sicut in temporalibus eadē rem haber filij? p hereditatē quā pater habebat. nulla eos amētia ad tantā potuisset trahere insantiā vt crederēt diuinā maiestatem in xpia psona superare. q em deus seu dii trāscēdūt oēs ptates. coiter tenet etiā apud ydolatrās: q non veros deos h victos habent. vñ ridiculū esset dicere q coipso q pncipes illi credebāt ipm heredē. s. deū verū. conarent eū interficere. h licet crederēt ipm esse pphetaz seu sanctisimū hominē purum tamē. nō esset multū mirandū q ex inuidia seu rancore vellēt occidere eū. **I**am em moysen z garon q sanctissimi fuerūt z a deo approbati p multa miracula pplus iudaic? voluit lapidare **N**ume. xiiij. c. z sifr cōtigit de plurib? sanct? vete. te. vii q dr. **H**ic e heres intellegendū est de regno tpali ipius dō. qd ipi pncipalit expe ctabat z adhuc spectat restitundū p messia. nec valer dicere q tpe crucifixionis nō cognouerāt h an cognouisset. put vt dicere postil. qz pabola euāgelica manifeste loquitur de tpe crucifixionis cū dicit. **H**ic e heres venite occidam? eum. z attendendū q postil. in h loco nō apit mētē suā. s. ante pdicti pncipes iudeoz tpe passiois xpi cognouerūt xpm esse deū vel nō. h sup. c. s. di. **M**ath. xxj. expisse asserit. q cognouerūt ipm eē deū. qd etiā ibi conat pbare h fuit improbatū satis in additōe sup illud. c. put pleni? ibidem potest haberi. **R**eplica.

**R**epla. j. ad cor. ij. c. vbi dr. **S**i ei cognouisset nūqz dñm glie crucifixisset. dic burg. h pbstil. mētē suā nō apuisse qd falsū e. nā cōclusionē pbatā **M**at. xxj. h repetit z ad locū illū remittit. z q burg. dic illā cōclusionēz i illo loco **M**at. xxj. sat? p se iprobatā e falsū. qz vtz in cor rup. ibidē burg. nihil pbat h replet qternos.

**C**apitulum. iij. **E**go fratres zc postqz apls remouit corinthiozuz cōtentionē. h pnr remouet cōtentionis cām q erat ex hoc q aliquibus mistris ecclesie nimis attribuebant z aliquos nimis contemnebant. primo ergo remouet primum. scdo scdm. c. se. prima in duas. qz p ostendit damnu ex tali attributiōe qd patiebant. scdo remouet illam attributiōē: ibi. **Q**uid igitur est apollo. **C**irca pmtū ostendit q ex tali attributiōe quam habebant inter se adhuc aiales aut carnales erāt. pp qd doctrinā cōsecrā fidei capere nō poterāt. z sic impediēbatur a cōsecutiōe magni boni: io dicit. **E**t ego frēs nō potui vobis loqui quasi spūalibus. ppter dictam causam.







# Ad Corinthios. I.

na opa p anr z argenti lapides preciosos significata euo-  
let ad gloria. Si aut supedificet pctā venialia p lignū fe-  
nū stipuluz significata. eo q nō destruit fundamentum h  
stāt cū eo. ipe punitet i purgatorio z finalr saluabit. h ex  
positio fm lram pcedentē z sbequētē magz vī moral qz  
lralis. v **Nescit**

**Nescit** h pnr ex pdictz ifert  
pclusionē. i. q corru  
pēs fideles p falsam  
doctrinā meret dam-  
nationē z magis qz  
ille q violat templū  
māle quāto spūalia  
corpālīb? pferūt dic-  
tū. **Nescit**. q.  
d. scire debet.  
**Quia** templam  
dei est spūale.  
**Et** spūs dei habi-  
tabit vob p gratiaz.  
**Si** qz at tēplū vi-  
olauerit p falsam do-  
ctrinā fundamenta fi-  
dei subuertendo.

**Dispdet** illū ve?  
eternalit dānando. **Nemo**. oñso q cōueniat mīstris  
ecclesie fm veritatē. h pnr remouet pncipiū errorē dī. **Ne**  
mo se seducat sic ē i greco z libris correctis. corinthū ei se  
meritos seducebat attribuēdo mīstris ecclesie qd ē pncipiū  
xpi vt dicitur ē s. pp h qd apłs b phibet. d. **Nemo** se sedu-  
cat. mō dicto. **Si** qz int vob vī sapiēs eē. afferēs frū  
h? doctrine p aliquā rōem apparētē. **Stult** fiat. i. illā  
estimationē deponat. z hīs q st fidei hūilit se supponat.  
**Et** sit sapiēs. sapia q desursū ē. vñ dī. **Proverb**. xxx.  
**Locus** ē vir cū q de? erat. z q deo se pmoante psonat alt  
**Stultissim** sū vīroz zc. iō sbdit rō de abiectionē mūdane  
sapie. cū dī. **Sapia** hui? mōi stulticia ē apd deū. ma-  
ximū ei pncipiū erroris ē velle metiri diuina. z illa q totali-  
ter trāscendūt intellectū humanū p rōez hūanā. **Sic** enī  
ē ac si noctua veller iudicare de luce solis facultatē sue vī-  
sus totalit excedere. z ad h iducit scriptura. **Iob**. v.  
**Comprehendā** sapi. i astucia eo p. p h ei pphendūt q sa-  
pientia eoz falsa ofidit. z sūr auēte. ps. xcij. **Dis** no.  
eo. sa. qm vane sūt applicate ad diuina q ipas trāscendunt.  
**Nemo** itaqz. h apłs cōclusionē pcludit pncipalit intē-  
tā. i. q nō sūt glāndū de mīstris ecclie illo mō q glānt cori-  
thū. h de solo xpo. iō dicit. **Nemo** itaqz gloriēt i hoi-  
b? diuina mīstratib? z iō sbdit rō. **Omnia** vīra sūt siue  
paul? zc. z noiat mīstros maiores. p hoc itelligēs multo-  
fou? miores. z oēs sūt mīstri ecclie. z p pns qdāmō sbe-  
ctū fidelīū cōmunitati. inqstū sūt mīstri a xpo. p salute fide-  
liū de sbectis nō ē glāndū h de sapiorib?. **Sive** mū-  
dus. i. creature. qz deseruiūt hoi? ad necessitatē hui? vite  
z instructionē. inqstū ex ipis accipit cognitio de creatore  
**Sive** vita. i. pns. q deseruiūt hoi inqstū ordinat vt i ea  
hō mererat. **Sive** mors. q sūt ei fuit si patiet tolle-  
ret. **Sive** pntia. i. dona z vrutes qb? i pnti iuuat ad  
beatitudis cōsecutionē. **Sive** futura. i. bona eterna  
q speram? z sic oia creata ad fideles ordinat pp gloriā eo-  
rū. **Ro**. viij. **Diligētib** deū oia cooperat i bonū hīs q fm  
positū vocati sūt facti. **Dos** at xpi. qm fideles vte-  
ri? ordinant ad xpm sicut exercit? ad ducē z mēbra ad ca-  
put. pp hoc de ipso solo fideles dūt gloriari. z nō de mī-  
stris iseriorib?. **Christ** at dei. i. sicut xps gloriat d pa-  
tre. **Sap**. v. Gloriat se patrē hie deū. z **Iob**. viij. Ego ho-  
norifico patrē z vos ihonorast me. **In** ca. iij. vbi dicit  
in postil. Ego plātaui.

**Ego** plātaui. i. pdicatōe ad fidē pueri **Apol**  
lo rigauit. i. baptisimo. **Sz** de? nō nos. i cremenū  
dedit. qz de? tm dat incrementū ex se. **In** eo. ca. vbi  
dī i postil. aliq exponit hāc supedificationē de opib? sup

additis fundamēto fidel.

**Ec** expositio secūda quā postil. dicit se eē moralan  
nō mū? lralis vī qz pma. **Doctrina** ei curiosa z vī  
na nō magz significat p lignū fenū z stipulā fm p-  
ptā lre significatōe ē qz pctā venialia. h i vtraqz significatōe  
tōe o3 q lignū fenū  
z stipula itelligat p  
bolice seu sūmū d  
rie z sic cōtinēt i ca-  
su lrali. pur fuit dicit  
in qōe sup plogunt  
**Gen**. i rñsōe ad qz  
tu ar. **In** epłis ei  
plū n ē qrd? sē? lra-  
lis. n ei ipi? vba su-  
rūt allegorizāda scū  
moralizāda. h pōr?  
enuclāda pur oñ  
fuit i pdicta qōe ar.  
v. vñ qaliqu alleg-  
auctes sacre scriptu-  
rei sensu mystice.  
**Gal**. iij. **De** duob?  
filijs abraē dicit qz  
p allegorizā dicitā. h

**Et** iterū  
b **Būs** nouit cogitationes  
a sapientū: qm vane sūt. **Ne**  
mo itaqz gloriēt in hoi? b.  
b **Omnia** enim vestra sunt:  
siue paulus: siue apollo: si-  
ue cephas: siue mūdus: si-  
ue vita: siue mors: siue pñ-  
stia: siue futura. oia. n. vīra  
p sūt vos at xpi xps aut dei.  
**Sic** nos existiet **iiij**.  
dō vt mīstros xpi: et  
dispēsatores mīsterioz dī

etiā faciūt aliū doctores q allegāt auctes sacre scripture  
diuersis sensib? lz illa q ipi tradūt nō sūt exponenda nisi  
ad lram zc. **Replica**.

**Ca**. iij. vbi apłs dicit. **Si** qz aut supedificat sup  
fundamētū h at anr z argenti fenū stipulā zc. dicit  
postil. qsdā illā supedificationē exponē de opib? vt  
te supaddit fundamēto fidel. **Sz** dicit postil illā expositō-  
nē magz moralē qz lralē eo q lra sequēs z pcedēs ē de do-  
ctrina fundamētālī z supedificata. h h egrefērēs burgē. dīc-  
q i dicit? apłi nō vī qri moralizatio. h mīz vī cū qlibz scri-  
ptura pntēs aliqd moralitat? possit moralizari z pns pas-  
sus sic exponit mltiplicat et fm burg. qz vna expō pnter  
ad fidē z doctrinā. alia ad act? z opa z vulgo dī q credere  
pnter ad allegorizā. agē at ad mores z tropologizā. tūc ille  
due expositōes ad vñū sensū nō pnter purvult burgē.  
si igf pñ? sensus ē allegoric? z lralis. scōs erat moral? qz  
de agēdis. **Dec** ē incōueniēs moralitatē sup allegorizā sū-  
dari qōne sui plogi p eū allegata nō obstāt. i q multa du-  
bia pnter ne dixerit falsa. de qb? differere nō ē pnt? opis  
**Et** notādū h q burg. in qōne illa allegata z i multz alijs  
locis ponit p certo q ex solo sensu lrali pōt fieri efficax ar-  
gumentū. h at ponit q apłs aliq allegat scripturā in sensu  
mystico. ex q dicto z pns dicto sequit q apłs frustra al-  
legat. qz h mōi allegata efficacit nihil. pbāt. qd nō ē d apo-  
stolo legis pto sentiendū. q ē nō ab hoiē h p reuelationes  
habuit enāgelitū. vī ad **Gal**. j.

**Sic** nos existimet hō zc. postq apłs rēphēdit corin-  
thios de h q aliqb? mīstris nimis attribuēbāt h pse-  
quēt arguit eos de h q aliqs nimis pntēbāt. isti ei  
corinthū q gloriabāt de mīstris pbia ibūris mīn? debītō re-  
futabāt alios mīstros talib? n vītes i docēdo. z diuidit i  
duas pres. qz pmo eos redarguit. scōo correctōni eoz ist  
stt ibi. **Qd** cōfundā vos. **Circa** p mū sciēdū q psūptuose  
z temere eos iudicabāt. z iō p arguit iudiciū temeritatē: se-  
cūdo psūptōnē: ibi. **Doc** at frēs. **Circa** p mū sciēdū q mī-  
stri fideles ecclie sūt q diuina mīstrat. z docēt pp dei gloriā:  
ifideles at q h faciūt pp lucz tpale vī pntā laudē. tal? at itē-  
tio ad secreta cordis pnter: qz iudiciū spū? dei ē pncipiū. fm  
illō. j. reg. xvj. **Dō** videt ea q patēt. de? at ituet cor. pp qd  
psūptuosū ē hoi de talib? iudicare. z maxie circa mīstros  
ecclie q n sē pntēdi. h magz reuerēdi: iō dīc apłs. a **Sic**  
nos existiet hō vt mī. zc. q. d. lz ecclie mīstri n sūt pncipa-  
les oparij tm dō coopāt i qstū mīstrat pplo sacra z doctri-  
nāio sbdit. b **Et** dispēsatores mīsterioz dī. pp qd sūt  
medij int deū z pplm sic dispēsatoz dom? int dñm z fami-  
liā. z qz corinthū aliqs mīstroz nō sic reuerēbāt: iō sbdit.



# Epistola Pauli

**Hic** iā q̄rit it̄ disp̄. vt si. q̄s iuēiat. q. d. int̄ vos sit dis̄se-  
sio z p̄t̄io de fidelitate mistroz. q. d. aliq̄s p̄t̄it̄ tāq̄ isti  
deles. h̄ q̄ v̄ri sc̄i tale iudiciū h̄uānū p̄ nihilo r̄putab̄t p̄  
q̄to eos tāgit. lz doleat p̄ q̄nto malū eccl̄ie in̄. puēit iō s̄b  
dit̄ apl̄s. d. **Mibi** at̄ p̄ m̄mo ēvt̄ avob̄ iudicer dco mō

**Hic** ab h̄uāno  
die. i. ab hōib̄ q̄ iu-  
dicant in tpe p̄nti.

**Sz** neq̄ meip̄m  
iudico. lz ei hō iudi-  
care se debeat iudi-  
cio discussionis pro-  
prie p̄cie. sic. j. xj. ca-  
pi. dicef. Sinofmet  
ip̄of diiudicarem̄  
n̄v̄t̄q̄ iudicarem̄  
t̄n̄ nō d̄z se iudicare  
iudicio absolutōn̄is  
a culpa innocētes  
oīno se reputando.  
qz d̄z Eccl̄e. ix. Ne-  
scit hō v̄t̄ odio vel  
amore dign̄ sit iō s̄b  
dit̄. neq̄ meip̄z iudi-  
co hoc modo z mul-  
tom̄n̄ d̄z hō iudica-  
re de secretis cordis  
alteri qz h̄ ē p̄p̄rius  
dei. p̄t̄ qd̄ s̄bdit̄ur.

**Qui** aut̄ iudicat  
me d̄ns ē. z qm̄ eius  
iudiciū in q̄ m̄affe-  
stabūt oīa erit i fine  
mundi. ideo s̄bdit̄  
h̄. Itaq̄ nolite an-  
t̄p̄s iudicare zc. q. d.  
h̄ ē temerarium.

**Hec** aut̄ fr̄es. h̄  
p̄nt̄ apl̄s arguit̄ p̄e-  
sumptōz corinth̄oz  
qz mistros aliq̄s ec-  
cl̄ie p̄t̄nebāt. z d̄i  
vidit̄ in duas p̄es.  
qz p̄ arguit̄ h̄ac elati-  
onē. sc̄do d̄clarat̄ d̄i-  
cti p̄t̄p̄us cām: ibi  
Puto ei. Circa p̄i-

**Puto** ei. Circa p̄i-  
mū sciēdū q̄ p̄t̄nt̄io erat̄ inter corinth̄ios. maxie p̄t̄ p̄sen-  
do apl̄os in sapia v̄bi docētes. q̄ a pluribus p̄ferebant. et  
verī apl̄i p̄t̄nebant. verūt̄n̄ apl̄s scribēs corinth̄ijs illoz  
noīa nō exp̄ssit. s̄. j. c. h̄ nomē suū z apollo. ne videref ex i  
uidia p̄ alios loqui. z hanc veritatē h̄ apit̄ dicens.

**Hec** aut̄ fr̄es transi. in me z apollo. p̄t̄ vos. i. p̄t̄ ve-  
strā instructōz. a **Et** in vobis discatis ne s̄ q̄ scriptus  
ē. s̄. in hac ep̄la. b **Et** aduersus aliū isle. p̄t̄nt̄ione.  
c **Pro** alio. i. p̄ q̄cūq̄ mistro eccl̄ie nimis ei ascribendo  
vel alter p̄t̄nēdo. d **Quis** ei te discernit. i. fac te elena-  
ri sup̄ alios p̄ sup̄bia. z si dicat h̄ ē p̄t̄ aliqua ḡram sp̄ca-  
lē scie vel faciēdie h̄ excludit̄ d̄i. e **Quid** at̄ h̄es qd̄ nō  
accepisti. q. d. nihil. qz totū ē a deo. iō p̄cludit̄.

**Quid** gl̄iaris q̄si nō accepis. q. d. nō ē occasio sup̄biē-  
di h̄ magis h̄uiliandi. v̄n̄ dicit̄ Greg. xxxj. Tāto ei humi-  
lior z ad fusiēdū deo p̄mptior q̄sq̄ d̄z ex munē q̄nto obli-  
gatorē se eē p̄spicit̄ i reddēda rōe. iō s̄bdit̄. g **Tā** satu-  
rati estis. i. repleti doctrina fidei. ironice loq̄f. vt oñdat p̄e-  
sumptōz eoz derisibilē. h **Tā** diuites sc̄i estis. in caris-  
matib̄ sp̄ualib̄. i. **Sine** nō. reg. i. i statu p̄fectōis estis  
fm̄ estiatōz v̄iam. k **Et** v̄t̄. reg. fm̄. v̄t̄atē h̄ at̄ dicit̄ vt  
oñdat se charitativē eos arguē. l **Puto** ei. hic assignat  
cām q̄re p̄t̄nebant̄ apl̄i verī. s̄. p̄t̄ mist̄ias q̄s sustiebant̄ i  
p̄nti de bonis t̄palib̄ nō curātes. d. i **Puto** ei. i. puta-  
re me cogit̄ h̄ac eē v̄iam estiatōz. m **De** nos apo-

**mi** vos at̄ fortes. **Vos** no-  
biles: nos aut̄ ignobiles.

**Et** s̄q̄z i h̄ac horam z esuri-  
m̄ z sitim̄: z m̄di sumus  
z colaphis cedimur z ista-  
biles sum̄ z laboram̄ o-  
pantes manibus nostris:

**Maledicimur:** z benedici-  
mur: Persecutionē pati-  
mur z sustinem̄. blasphe-  
mamur: z obsecramur. tā-  
q̄ purgānta h̄ m̄di sc̄i su-  
m̄ oīm p̄p̄sima vsq̄z ad  
huc. Non vt p̄fundā vos  
hoc scribo s̄ vt filios meos  
charissimos moneo. Naz  
si. x. milia pedagogoz ha-  
beatis in xp̄o. s̄ nō multos  
p̄res: nā i xp̄o ihu p̄ euāge-  
liū ego vos genui. Rogo  
ḡvos: imitatores mei esto-  
te sic z ego xp̄i. Jō misi ad  
vos timotheū q̄ ē filiū meū  
charissim̄ z fidelē d̄no: q̄  
vos p̄monefaciat v̄ias me-  
as q̄ sūt i xp̄o ihu: sic v̄biq̄z  
i oī eccl̄ia doceo. Tāq̄ nō  
v̄etur̄ sim ad vos sic infla-  
ti sūt qd̄ā. v̄ciā aut̄ ad vos  
cito si d̄ns voluerit z co-  
gnoscat̄ non f̄monē eoz q̄  
inflati sunt s̄ v̄tutē. Non

**z b̄ndi.** fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tāq̄** n̄  
v̄etur̄ s̄z ad vos. sic inflati s̄ qd̄ā p̄t̄dētes ad iulce. vt s̄. d̄  
claratū ē. k **P̄ciā** at̄ ad vos cito si d̄ns voluerit. h̄ ad-  
dit̄ qz volūtas diuina ē i oib̄ p̄supponēda. l **Et** p̄gno-  
scā n̄ f̄monē eoz q̄ inflati s̄t. i. f̄monē rhetorici. d̄ q̄ gl̄iant̄.  
m **Sz** v̄tutē. i. opib̄ v̄tuofoz miraclofo. q. d. i his qd̄ s̄t i  
potētes. cū t̄n̄ p̄dicatō euāgelij p̄ d̄ia deberet p̄firmari. vt  
h̄ēt Mar. vl. D̄no coop̄ate z f̄monē p̄firmate seq̄ntib̄ si-  
gnis. ideo s̄bdit̄ur. Non em̄ in sermone zc.

**Et** istabiles su-  
m̄. i. n̄ h̄nt̄s domi-  
ciliū stabile. y **Et**  
laboram̄ op̄ant̄  
māib̄ n̄ris. sic d̄z de  
paulo act. xvij. al-  
q̄n̄ ei h̄ sociēbāt. qz h̄  
inēiebāt q̄ darēt eis  
nec̄ia vite. z aliqui ne  
ḡuarēt fideles. z ali-  
q̄n̄ ad v̄adū fidelib̄  
exēplū vitādi octuz  
vt h̄. ij. thessalo. ij.

**Maledicimur**  
z b̄ndi. fm̄ docēnā xp̄i. a **Blasphemamur** z obse-  
do p̄ blasphemātib̄ nos fm̄ d̄c̄m saluatoris. Mat. v. ora-  
te p̄ p̄sequit̄b̄ z calūniātib̄ vos. b **Tāq̄** purgānta  
h̄ m̄di. i. imūdicie ificiētes m̄dm q̄ s̄t amouēde. iudei ei z  
gētiles dicebāt m̄dm ifici p̄ vitā z doctrinā apl̄oz. z p̄ p̄s  
ip̄m deb̄ purgari p̄ mortē eoz. c **Quin** p̄p̄sima. i. op-  
tura pomi. a p̄i qd̄ ē circū z sima qd̄ ē figura: reputant̄  
ei apl̄i f̄mouēdi ab hōib̄ sic optura a fructu. d **Quo**v̄t̄  
p̄fūdā. h̄ p̄nt̄ isistit̄ corinth̄oz correctōi z p̄ simplicib̄bo d̄i  
ci. n̄ vt p̄fūdāvos h̄ scribo zc. i. n̄ q̄rop̄fusionē v̄fāz h̄ emē  
datōz v̄fāz. qz reputo vos. e **Filios** meos charissimos  
qz fundam̄tū fidei eis anūciavit. alij d̄o istruxer̄t eos d̄ q̄  
busdā miorib̄ p̄t̄ qd̄ vocat̄ eos pedagogos. se at̄ p̄ez eo-  
rū. iō s̄bdit̄. f **Rogo** ḡ vos imitatores mei esto-  
te sic bo-  
ni filij. g **Sic** z ego xp̄i. cui obr̄po sic v̄o p̄f̄i. sc̄do cor-  
rigit̄ eos nūcio ad h̄ idoneo. d. h **Jō** misi ad vos thi-  
motheū zc. z p̄z l̄ra. sc̄io flagello p̄miatōis. d. i **Tā**



# Ad Corinthios. I.

**Q**uid vultis: in dga venia ad vos. i. ad vos corrigendo cu flagello si iuenero vos rebelles. hebat ei apls potestate tradedi tales sathane cruciados corpali ad eoz correctione. vt h. j. ca. sequiti. **O**mnino in charitate et in spiritu mansuetudinis. si iuenero vos huiles et emedatos saltē i gre. p. h. at qd dicit h

**I**n i charitate. non excludit charitas a correctioe apli fieda cu flagello. qz si flagellaret charitate facer. h. d. ad design du q corrept actu p flagellu no ita sentit dulcedine charitatis illi q corrigit sic sentiret si p vba molaria hoc facer. tam trafeure flagello bene postea cognoscit charitas flagellatis **I**n ca. iiii. vbi dicit postul. Hoc at frēs transfigurauit in me.

**Q**uod dicit h. Hoc aut frēs transfigurauit

et sic videt exponēdū pformiter ad glo. dixerat ei apls n eē gloriandū i mstris: a qbus fuerūt edocti. S; transfigurauit. i. pposuit figurā i se et apollo. alios nō nōtando sigillati ne maior nasceret materia discorde. **Q**uomō ei audies nomē suū i rixa cōtēntē tacere. h. tacto nomie audiens de se aliqd dicit qd dissimulat. et h apls fecit ad instructionē corinthios: iō dicit. Propt vos vt in vobis discatis. nō glari. Supra quā scriptū ē. i. in hierē. vbi hē q nullū gloriez in sapia sua. nec fortitudie et. h. in dno et.

**Q**uomō audis. Postq apls instruit eos de mrimonio p qd fit de bitē generatio carnalis. et diuidit i duo. qz pmo viciū contrariū arguit scdo de mrimonio instruit. c. vii. pma i duas pmo arguit viciū fornicatiōis. scdo qdā alia vicia q erāt i eis. c. se. pma adhuc i duas. qz pmo facit ppositū. scdo remouet dubiū. ibi. Scripsi vobis. pma adhuc in tres qz p arguit culpā: scdo p dicit penā: ibi. Ego qdem. tercio rep bedit culpe radicē: ibi. Nō ē bona gloriatio. Circa pmoz sciendū q i pposito duplex eāt culpa. vna piculari cuius dā fornicatoris ingeniosū: et h ē qd dicit. a. **Q**uomō audis inter vos fornicatio. et dicit oino qz h erat publicū. et talis fornicatio erat tā horreda q nec intē gētes reputata fuit licita. i. fornicationē simplicē licitam reputaret. et q sit illa sdit. **Q**uia vt vxorē patris sui aliqs hēat. qd a pncipio mudi fuit exclusū tanq illicitū pp ei reuerentiā nalez q dicit hū ad patrē et matrem: iste due psona a mrimonio spiterit exclusē tāq d dicitur iurē nalis. vñ qdā aialia tale cōcubitū abhorret. sic dicit de qdā elephāte q adduct ad matrem vt p coitū ei cū ea hēnt fetū talē coitum omni no renuit. postea vo reduct ad matrem optā pallio i pte anteriori coitit cū ea. quā postea discooptā cognoscēs infeliciter ductorē suū. ē at elephas intē alia aialia multū disciplinabile. vt dicit pbs i li. d. aialib. Erat at circa h alia culpa cōis. i. illoz q dēbat hoc corrigē et negligebāt. et qstū ad h sdit. **Q**uod et vos ista. est. ex cōtentionib. ei qz hēbāt inter se. hāc correctionē sicut alia charitē opa facē negligebāt: iō sdit. **Q**uod et nō magl luctū habuist. de pctō frīs dolēdo: et ad ei correctionē pcedendo: iō sdit. **Q**uod tollat de medio vīm. p excōicationē ei q hoc op fecit ne pncipes ipi culpe sit. **Q**uod ego qdē. h pnt determinat dicit fornicatoris punitionē. di. Ego qdē hūs auctoritatē a dno sup vos. **Q**uod absens corpe: pns at spū. i. charitatis

affectu. vt qz in spū sciebat q agebāt intē corinthios ac si p sens eēt. sicut helise vidit giesi accipientē mūera naama. iij. Reg. v. **Q**uia iudicauit vt pns. mō dicto. **Q**uia sic opat ē. accipiēdo vxorē patris sui. **Q**uia in noie dñi nri iesu xpi pgre. vob. tū qz ois pgregatio fidelū ē fieda i no-

**I**gat vob et meospū cū xtu m te dñi iesu: tradē hmōi ho n minē sathāe: i itēitū carnis p vt spūs salu sit i noie dñi q nri iesu xpi. **N**ō ē bōa gloriatio vīa: nescit qz modicuz fermētū totā massā corrūpit. **E**xpurgate vetē fermētū: vt sit noua pspersio: si cut est: azimi. etm pascha nrm imolat ē xps. **I**taq epulemur nō in fermento veteri: neqz in fermento malicie et neqcie: sed i azimis sinceritatis: et veritatis. **S**cri

mie xpi: tū qz crimina publica qle istud eāt dnt i publico pntiri. **Q**uia et meo spū rītu. qz notū eāt mō p dicit. **Q**uia Trade re hmōi hoies sathane. sic em apli a dno hēbāt pntēz eijcedē demōes de corpib. obsessis. ita hēbant pntē tradēdi eos de monib. affligendos p enormibus pctis sic et i pmitina ecclesia affligebāt ex cōcari: iō sdit.

**Q**uia iteritū carnis i. ad ei afflictionem vt sic peniteat pena docēte culpam. **Q**uia spūs saluus sit. i. anima saluetur

**Q**uia in die dñi nri iesu xpi. i. i die mortis vt iudicij extremi p eodē die accipiūt. qz qlis qz iuenit i morte talē i iudicio pntabit. **Q**uia nō ē bona. h pnt arguit culpe radicē. s. pntionē quā hēbāt adiucē p quā correctionē negligebāt sic nō solū peccati. h et alijs iminebat piculū infectiōis iō dicit. **Q**uia nō ē bona gloriatio vīa. ex h ei q nimis gliaz banē de aliqb. mstris alios pntēdo pcedebat intē eos cōtēntio et correctiōis ommissio et p pns piculū infectiōis i alijs iō subdit. **Q**uia modicū fermentū totā massam corrūpit. Circa qd sciendū q i fermento duo sūt. i. sapoz vna liter inqstū: reddit panē sapidū. et sic doctrina enāgelica cōpact fermento. **Q**uia nō ē corruptio. et sic ppat pctō et h mō accipit h. qz ex vno pctōre alij infectiōis: iō subditur **E**xpurgate et. vt sitis noua cōspisio. p aspōnē aq baptismalis. **S**icut estis. i. eē debetis. **Q**uia i. sine fermento peccati. qd declarat p figurā vt testamenti.

**Q**uia etm pascha nō. et. agnē ei paschal. de q hē exo. xij. figura fuit imolatiōis xpi p quē liberati sum a demōis potestate. sicut filij isrl p sanguinē agni paschal ab angelo de uastate. carnes at illi agni cū azimis panib. comedebāt. qz septē dieb. filij isrl vrebāt. et p hoc significab q vita ppli xpiani dē sine fermento mortal peccati: iō subditur **I**taq epulemur. i. vitā pntē trāseam. **Q**uia i fermento veteri. i. in pctō qd animā iueterasce facit spūalit.

**Q**uia neqz i fermento malicie et neqcie. p hoc intelligit pctm ex certa malicia et a pposito factū. qd pntit duplr. vno mō ex bitu acqstio ex actib. mal qd intelligit p fermentū malicie. vñ dicit puer. j. **Q**uia letat cū malefecerit et exultat i reb. pessimis. signus tm habit. generati ē delectatio in ope. ij. **E**thico. **Q**uia mō ex corruptiōe nature sicut aliq ex malicia pplexiōis inclinānt ad aliq q fm se sūt horrida. vt effusio sanguinis humani. viciū contra naturam maxime cū bestijs. et hoc vocatur hie fermentum nequicie.

**Q**uia sed in azi. sinceritatis: qstū ad puritatem affectus. **Q**uia et veritatis. qstū ad puritatem intellectus. **Q**uia Scripsi vobis. **Q**uia pnt apls remouet quoddaz viciū. scripserat em corinthijs in quadā epla que in canone non habetur q nō cōmiserentur fornicatoribus circa qd plures dubitabāt credētes q intelligeret tm de fornicatione spūali que est ydolatria ideo apls hoc remouet ostendēs q intellexisset de oibus criminosis generaliter ne iherent ex eorum societate. et hoc est quod dicit. **Q**uia Scripsi enim vobis in epistola. alia ab ista.



**De** p̄miscem̄i fornicarijs. i. cuꝝ criminosis generalit̄  
 q̄ fornicant̄ a deo. p̄ q̄d̄ s̄b̄dit. **Q̄d̄** v̄t̄iq̄ fornicarijs  
 huiꝝ mundi. q̄ cōit̄ nominant̄ ribaldi. **ḡ** Aut̄ auaris.  
 q̄ p̄ vsurā z alias malicias exq̄sitas s̄trahūt bona aliorū  
 v̄n̄ d̄r̄ auar⁹ q̄s̄ auid⁹ eris. Aut̄ rapacib⁹. q̄ b̄oā alioꝝ acci  
 piūt p̄ violentiā. z p̄  
 ista itelligūt̄ alia  
 crimia q̄ non sunt  
 hic exp̄ssa b̄. **Alī**  
 oq̄n̄ debuerit̄ ex h̄  
 exisse m̄do. q̄. d. me  
 lius eēt vobis mori  
 q̄ cōicare talitū op̄i  
 bus malignis.  
**Q̄d̄** n̄c̄ at̄ scripsi zē  
 .q̄. d. sic itelligendū  
 est d̄c̄m̄ meuz gene  
 ralit̄. z applicat ma  
 gis in sp̄e de separti  
 one a talib⁹ crimio  
 sis di. **Si** is q̄  
 s̄r̄ noiat̄. i. xp̄ianus  
 ita q̄ hic accipit̄ fra  
 ternitas religionis.  
 aliq̄ lib̄i h̄nt̄. **Sup**  
 noiat̄. i. sup̄ nom̄  
 psone h̄z nomē reli  
 gionis xp̄ianez sic ē  
 eadē sn̄ia. **Est**  
 fornicator m̄ifest⁹  
**Aut̄** maledicus  
 i. blasphem⁹.  
**Aut̄** ebriosus. i.  
 ebetate assuet⁹. osuf  
 ei iꝑtat̄ plenitudinē  
 v̄n̄ vsus. **Osus** plēa

notat bund⁹ similit̄. bilis aptat. **Cum** h̄m̄d̄i nec su  
 mere cibū z sic vere p̄fundant̄ z emēdent̄. **Quid** em̄  
 mihi de his q̄ foris sūt. i. de infidelib⁹ q̄ sūt ex̄ ecclesiā nu  
 mero z merito. **Judicare**. q̄. d. ad me nō p̄inet. quia  
 sūt ex̄ for̄ ecclesie. **Rōne** de his q̄ int̄ sūt. i. int̄ eccle  
 siā. **Dos** iū. i. iudicare debetis eoz vicia p̄uniēdo  
**Quā** eos q̄ foris sūt de⁹ iudicabit. **h̄** addit̄ apl̄s ne ex h̄  
 q̄ infideles dicūt̄ h̄ exēpti a iudicio ecclesie crederēt̄  
 esse melioris p̄ditōis q̄d̄ ē falsum. q̄z p̄ h̄ nō effugiūt̄ di iu  
 diciū q̄d̄ ē ḡui⁹. iō concludit̄ vlt̄er⁹. **Inferte** maluz  
 ex vobis ip̄s z separte malos xp̄ianos p̄ excōicatōz. vt sic  
 corrigan̄ pena docente culpā. **In** ca. v. vbi d̄r̄ i po  
 st̄l. **Quod** declarat̄ p̄ figurā agn̄i paschalis. **Et** em̄ pa  
 scha n̄m.

**De** h̄c figurā anni paschalis quā ellegat̄ apl̄s sa  
 r̄ on̄dit̄ q̄ legalia q̄ a p̄s̄endo apl̄s p̄cipiebant̄  
 obf̄uari ip̄fecta erāt z nulli⁹ valoris respectu rei fi  
 gurate p̄ ea sicut̄ expurgare vetus fermentū ad l̄ram̄ itel  
 lectū z epulare in azimis nulli⁹ p̄p̄atōis ē i rōe virtutis re  
 specta purgatōis a pctō mortali. z respectu transit⁹ vite p̄  
 sentis in azimis puritatis z veritatis. z sic de alijs p̄t̄is i  
 hac figura. in q̄ oia p̄t̄a solū l̄ralit̄ itellecta modice sp̄ua  
 litatis z virtutis sunt respectu rez figurataz. z sic p̄z q̄ ad  
 ueniēte p̄fectōne rei figurate euacuari d̄z figura quā p̄s̄en  
 do p̄suadebant̄ obseruari.

**Ad** det aliq̄s v̄m̄. postq̄ apl̄s redarguit̄ corinthios  
 de fornicatōe z negligētia correctōis. hic p̄nr̄ eos  
 arguit̄ de quibusdā alijs vicijs. z diuidit̄ in duas  
 p̄tes. q̄z p̄ facit̄ p̄positū. sc̄do reuertit̄ ad increpandū forni  
 catōis b̄n̄ficiū. ibi. **Corp⁹** aut̄. p̄ma adhuc in duas. q̄z p̄rio  
 arguit̄ eos de iudicib⁹ corā qb⁹ litigabāt. sc̄do de causis  
 q̄s h̄bāt. ibi. **Yā** q̄d̄. **Circa** primū dicit̄. **Ad** det ali  
 q̄s v̄m̄ h̄is negociū zē. q̄. d. malefecit̄ q̄cūq̄ v̄m̄ hoc at  
 tentat. **Et** nō apud sc̄tōs. i. xp̄ianos apud eos em̄ d̄z  
 q̄ri iudiciū. p̄ hoc em̄. q̄ aliq̄ recurrerāt̄ ad iudices infide

les dabāt eis occasionē deprimēdi paupes fideles. p̄ tale  
 etiā recursum videbatur q̄ inter xp̄ianos nō ē aliq̄s suffi  
 ciens ad talia iudicandū. quod erat turpez z ḡminiosum.  
**An** nescitis. q̄. d. scire debetis. **Q̄m̄** sc̄ti. i. fideles  
 p̄fecti. **De** hoc mundo iudi. erūt em̄ assessores iudi  
 cis. **Mat̄h. xix.** Se  
 debetis super sedes  
 iudicantes zē.  
**Et** si i vobis. id ē  
 p̄ vos. **Judica**  
 bitur m̄os zē. p̄p̄is  
 multomagis digni  
 estis iudicare b̄m̄d̄i  
 tp̄alia negocia. que  
 sunt q̄daz minima  
 respectue.  
**Nescitis** q̄m̄ an  
 gelos iudicabitis  
 approbando sn̄iam  
 iudicis de punitōe  
 maloz angeloz z p̄  
 m̄iatōe bonoz q̄m̄  
 ad bonoz p̄m̄tū ac  
 cidentale. lz em̄ āge  
 li mali z boni habu  
 erunt suuz p̄ncipale  
 iudiciuz a p̄ncipio  
 mundi. t̄n̄ de h̄ob⁹  
 q̄s ad malū icitau  
 erunt mali. z ad bo  
 nū sc̄ti recipient̄ pe  
 nāz p̄m̄tū z fm̄ hoc  
 dicunt̄ etiā iudican  
 di a sanctis v̄ris. p̄  
 approbatōz sn̄ie iu  
 dicis z multomaḡ

digni sunt homies iudicare p̄p̄ quod concludit̄.  
**Secularia** iū. si ha. inter vos p̄t̄pt̄. q̄ sunt in ecc̄lia. i.  
 minoris reputatōis z valoris. **illos** p̄stituit̄ ad iu  
 dicandū. freq̄nt̄ ei p̄t̄igit̄ q̄ illi q̄ paz sc̄iūt̄ de sp̄ualib⁹ clari  
 r̄ vidēt̄ i tp̄alib⁹. p̄p̄ q̄d̄ talib⁹ s̄ occupād̄i. vt sapiētes in  
 sp̄ualib⁹ doctrine vacēt̄ z p̄t̄plātōi. sic ei fecerūt apl̄i act. vj.  
 p̄stituit̄es dyaconos circa tp̄alia. vt p̄s̄bz lib̄er⁹ vacarent  
 sp̄ualib⁹. **Ad** verēdū v̄ram̄ dico. q̄. d. ex̄ facto v̄ro  
 v̄ q̄ n̄ sit iter vos aliq̄s fidel̄ sufficēt̄ ad iudicandū quod  
 deberet esse vobis verēdū. **h̄** istud apl̄i d̄c̄m̄ v̄ eē p̄ il  
 lud quod d̄r̄. j. **Pēt. ij.** Subiecti estote oī creature h̄iane  
 p̄p̄ de ū. siue regi tāq̄ excellēt̄. siue ducib⁹ ab eo missis  
 zē. **Ad** quod d̄c̄m̄ q̄ apl̄s nō p̄hibet̄ hic fideles s̄ p̄nci  
 p̄ib⁹ infidelib⁹ p̄stitutos p̄pere corā eis q̄n̄ vocāt̄ h̄ ei esset̄ p̄  
 s̄biectōz q̄ p̄ncipib⁹ debet̄. **h̄** p̄hibet̄ ne volūtariē recurrāt̄  
 ad iudices infideles i ill̄ negocijs q̄ d̄c̄m̄iari p̄nt̄ p̄ fideles  
 m̄. **Yā** q̄d̄. **Hic** p̄nr̄ arguit̄ corinthios de canf̄ q̄s iter se  
 h̄bāt. z diuidit̄ i duas p̄tes. q̄z p̄rio eos arguit̄. sc̄do cir  
 ca p̄positū errores elicit̄. ibi. **Nolite** errare. **Circa** primū  
 dicit̄. **Yā** q̄d̄ zē. iudicia h̄ētis. i. litigata p̄ iudices de  
 im̄nāda. **h̄** ei cui lib̄er̄ licitū sit rē suā i iudicio rep̄tere et̄  
 am̄ religiosis. ita t̄n̄ q̄ nō rep̄tat̄. vt p̄p̄ia. eo q̄ nō lz eis  
 h̄re p̄p̄ia. t̄n̄ rep̄tere rē suā in iudicio pct̄m̄ ē i aliq̄ casu.  
 v̄pote q̄n̄ de tali rep̄t̄tōe surgit̄ sc̄dalu vel aliud maluz  
 magnū. p̄p̄ cui⁹ vitatōz deberet̄ exponē rē suā. z multo  
 magis nō petē ab alio iā possessam. saltē q̄n̄q̄z on̄dat̄ talē  
 rep̄t̄tōz s̄bi licere. z sic. si post tales ostensionē adhuc re  
 maneret̄ sc̄dalu vel aliud malum magnū. itz v̄ ex ma  
 licia p̄cedere quod esset̄ contem̄endū. litigare aut̄ ex ma  
 licia z fraude semp̄ est pct̄m̄. corinthij aut̄ v̄r̄q̄s faciebāt  
 .s. rep̄t̄do res suas m̄o indebito z cū sc̄dalo actiuo et  
 etiā aliq̄ p̄ fraudem z iniusticiam. cuꝝ t̄n̄ deberent̄ magis  
 iniuriam z fraudem pati q̄ ista facere. iō subdit̄. **Quare**  
 nō magis zē. z p̄z l̄ra vsq̄z ibi.

**An** nescitis. quasi. d. per effectum videtur q̄ nescitis



# Ad corinthios. I.

**Q**uia iniqui. q. faciunt in equalitate iusticie primis.  
**R**egnū dei nō possidebūt. qz ab eo excludent.  
**N**olite errare. hic reonet duos errores circa pdicta:  
 scdm ibi. **D**ia mihi licet. **P**rim⁹ error est qz credebant aliq  
 fidē z baptisimū sufficere ad salutē sine opibus bois etiaz

cum opibus malis  
 qd falsum ē: quia si  
 des sine opib⁹ mor-  
 tua ē. illi etiā q sunt  
 baptizati si reuertāt  
 ad pristina vicia gra-  
 uis peccat qz an qz  
 vident ptēnere gra-  
 tiā baptismalē: ideo  
 dicit. **N**olite  
 errare zc. patz lra ex  
 dictis hoc excepto.  
**N**eqz mol. Est  
 aut mollicies qdaz  
 spēs pcti n naturam  
 q aliq seipsum pol-  
 luit p emissionēz se-  
 mitis in seipso pctu-  
 rando. **O**mnia  
 mihi. **H**ic remouet  
 scdm errozē. **E**t hoc  
 em q dixerat res nō  
 esse repetēdas in iu-  
 dicio posset aliquis  
 credere qz h esset illi  
 citū p oēm modum  
 sō h excludit. z scdo  
 cām reddit dicit: ibi  
**E**sca ventri. **C**irca p  
 mum dicit. **O**mnia mihi licet. i. licitum est oia mihi re-  
 perere in iudicio cū nō sit phibitū dina lege. nisi in casu.  
 vt pdictū est. vel illud dicitū apli pōt referri ad ptatem ac-  
 cipiendi sumpr⁹ ab illis quib⁹ pdicabat. vel etiā ad ptatez  
 vtendi cibis indifferēter. q. d. apls. **I**z oia ista sunt mihi li-  
 cita absolute loqndo. tñ in casu sunt dimerēda: iō subdit.  
**S**z nō oia expediūt. dī aut expediens qd sine impedi-  
 mento pōt fieri. z nō expediēs qd pstat impedimentuz ad  
 psecutōez finis intenti: pdicta vō sunt hmōt in casu vt qñ  
 p h turbat pax ad primū. vel qñ dat occasio scandalī in  
 firmis vel malefaciendi. aliqñ etiā p hoc redigē hō sō al-  
 terius ptate vt qñ repetit res in iudicio submittit se iudici:  
 z fm hoc subdit. **S**ed ego sub nul. re. po. magis em  
 volebat sibi debitū dimittere. **E**sca ventri. hic reddit  
 cām quare pdicta qñs sint licita nō expediūt. p sile d vē-  
 tre q est locus escay in q decoquit alimentum. vt inde ad  
 mēbra cetera deferat: z sic pz q esca debet ventri. z tñ ali-  
 qñ nō expedit. i. qñ est nocumentū sanitat: z sile est de p-  
 dictis: vt dicitū est. qz p re corruptibili nō est sustinendum  
 detrimentū in re incorruptibili: dicit igi. **E**sca ventri.  
 debet mō dicto. **E**t venter escis. vt eas decoquet mō  
 dicto. **D**eus aut hūc z has destruet. qz licet p resurre-  
 ctionem remaneat venter hois qstūm ad subam: nō tñ q-  
 tum ad officiū decoquēdi escam. **C**orp⁹ aut. hic re-  
 uertit ad increpandū fornicatōnis viciū. de quo s. fecerat  
 mentōez. z ad h inducit quoz rōnes. prima sumit ex ordi-  
 natione diuina aliq em de h vicio se excusant dī. q vtūtur  
 corpe suo ad actū institutū a natura. qd excludit apls. d.  
**C**orpus aut nō fornicatōni. i. nō est ordinatū ad actū  
 fornicandi. sic nec venter ad vtendū cibis indebito modo  
 vt ad crapulā. nec corp⁹ laxari dī ad fornicatōez. q ē actus  
 inordinatus. **S**z dno. i. finaliter ordinat ad seruien-  
 dum deo: qz corpus est. ppter aiām. vt h. ij. de aia. anima  
 sō immediate ordinat ad deū z sic de⁹ ē finis corpis: z iō  
 sōdit. **E**t do. cor. inqstū ipz resuscitabit gliosū. qd de-  
 clarat p resurrectōez xpi q iam pcessit. d. **D**e⁹ vō do.  
 scz ibm xpm. **S**uscitauit i corpe glioso. **E**t nos

qz iniq regnū dei nō possi-  
 debūt. **N**olite errare neqz  
 fornicarij: neqz idolis fuitē  
 tes: neqz adulteri: neqz mol-  
 les: neqz masculoz ꝑcubi-  
 tores: neqz fures: neqz aua-  
 ri: neqz ebriosi: neqz male-  
 dici: neqz rapaces regnum  
 dei possidebūt. **E**t hec ali-  
 qñ qdē fuit: s ablutū estis  
 sctificati estis: s iustificati  
 estis: i noie dñi nri ihu xpi  
 z i spū dei nri. **D**ia mihi li-  
 cet s nō oia expediūt **D**ia  
 mihi licet s ego sō nullius  
 redigar ptate. **E**sca ventri  
 z venter esci de⁹ at z hūc et  
 hāc destruet **C**orp⁹ aut nō  
 fornicatōni: sed dño z dñs  
 p corpi. **B**e⁹ vō z dñm susci-

susci. vt pformemur corpi claritatē ipsius. sic mēbra capiti.  
 fornicatio vō statū hni⁹ incorruptōnis impedit **Gal. vlti.**  
**Q**ui semiat i carne sua de carne metet corruptiōez. ppter  
 qd fornicatio ē vitāda. **N**escit. h ponit scda rō q ac-  
 cipit ex affinitate corpis hūani ad corp⁹ xpi cui⁹ fidelis ef-  
 ficat p baptisimū mē-  
 bz. z iō. horrendū ē  
 q fiat membz mere-  
 tric⁹ p fornicatōnem  
 q idē est act⁹ spē fm  
 nām cū actu mrio-  
 niali p quē vir z mu-  
 lier efficit vna caro.  
**Gen. ij.** z h ē qd dīc  
 s **N**escit. qm cor.  
 zc. p baptisimū. q. d.  
 scire debetis.  
**T**ollēs g mem.  
 xpi. subtrahēs me.  
 ab ipso. **F**aciā  
 mē. me. p cōcubitus  
 carnalē. **A**bsit  
 q. d. h. ē horrendum  
 y **A**n nescitis. q. d.  
 scire debetis.  
**Q**m q adhe. me.  
 p fornicatōis actuz.  
**O**nū corp⁹ effi-  
 cū ea. q. d. sic. qd p-  
 bat p scripturā **Ge-  
 ne. ij.** **E**rant in  
 qd duo i carne vna  
 qd dī de actu mrio-  
 niali. z sile ē de actu

tauit z nos suscitabit p vir-  
 tutē suā. **N**escit qm corpa  
 vra mēbra sūt xpi **T**ollens  
 ergo membra xpi faciā mē-  
 bra meretrici **A**bsit **A**n ne-  
 scitis qm q adheret mere-  
 trici: vñū corpus efficitur.  
**E**rūt em inqt duo in carne  
 vna. **Q**ui at adheret dño  
 vñ⁹ spūs est. **F**ugite forni-  
 cationez. **Q**ē em pctm qd-  
 cūqz fecerit hō extra corp⁹  
 est: q aut fornicat: in cor-  
 pus suuz peccat. **A**n nesci-  
 tis qm mēbra vra templū  
 sunt spūscī q i vob ē quez  
 habetis a deo z non estis  
 vri. **E**mpū em estis precio  
 magno glorificate z porta-  
 te deum in corpe vestro.

fornicarij in pre: vt dicitū est. s nō in toto. **Q**ui autēz  
 adhe. deo. p fidē z amorē. **O**n⁹ spūs ē. nō fm rem s  
 fm affectōnez. **F**ugite fornicā. hic ponit tertia rō q  
 accipit ex corpis inqnatōne q nō sic ē in alijs vicijs. h em  
 redūdat viciū ad corp⁹ p aspectū impudicū. p auditū z lo-  
 quelā turpiū z postea p totū corpis tactū imundū. ppter qd  
 fornicatio ē vitāda. hūc aut rōnis p ponit pclusionem dī.  
**F**ugite fornicatōez. qz h viciū nō vincit nisi p fugaz in  
 alijs aut vicijs quātoplus descendit hō ad cogitandū partu-  
 culares pditōnes. tantopl⁹ inuenit vñ pctm sibi displiceat  
 z se retrahat. in fornicatōne vō qntūplus descendit ad co-  
 gitandū pticulares delectatōes i osculis in tactibus z pssil-  
 bus. tantopl⁹ inualefcit tentatio. ppter qd viciū h vincit oc-  
 casiones fugiēdo z cogitatōes. z sōdit fugiēdi rō cum dī.  
**O**mne em pec. qd cū. se. ho. ex. cor. est. alia em pctā cōiter  
 inficiūt solā aiām. qz nō pficiunt in delectōne corpis sicut  
 auaricia. odiū. z inuidia. z hmōt. s fornicatio nō solū ani-  
 mā s etiā corp⁹ inqnat. qz pficit in delectatōne corpali in-  
 tantū q pūc absorbet intellect⁹ z efficit hō qsi equ⁹ z mu-  
 lus. gula vō lz pficiat in delectatōne corpis. illa tñ delecta-  
 tio nō est ita vehemēs q absorbeat intellectum. pōt tñ dicit  
 q cū apls dīc. **O**mne pctm ē ex extra corp⁹ ppter fornicatōez  
 sō fornicatōne etiā intelligit gula. eo q gula pparat luxu-  
 riē mām sic ab arte nauifactiua q ligna volata ppaginat  
 intelligit ars dolatiua lignoz. qz pparat sibi materiam.  
**A**n nescitis. hic ponit quarta rō q accipit ex scī spirit⁹  
 dignitate. q habitat in renat⁹ p gram baptismalē z sic cor-  
 pora eoz sunt qdāmō spūscī templū. qz viuificat ab asa  
 spūscō inhabitata. z h ē qd dīc. **A**n nescit. z ptz lra  
 ex dicit vsqz ibi. **E**t nō est vñ. i. vñ iur. s xpi. cui⁹ rō  
 subdit. **E**mpū em estis p cō magno. i. xpi sanguine  
 p cōso. res em emptā pntet ad ius emptoris: sō clūdit.  
**G**lorificate z portate deū in corpe vō. qd fit qñ man-  
 cipat vno obseqō sic equ⁹ portat dñm suuz qñ ei⁹ obseqō  
 mācipat. talis em mācipatio i diuis obsequijs exigit mū-  
 diciā castitat. z p nīs fugā fornicatōnis.  
**I**n ca. vi. vbi dī in postil. **S**claria igi iudicia si habue-



# Epistola pauli

titis in te vos preceptibiles q sunt in ecclesia. **A**dditio.

**S**icut aplos reprehendit eos q cas agebat apud infideles contempnis fidelibus h nunc reprehendit eos qui preceptibiles iudicis lz fideles constituebant: io dic. Si iudicia habueritis pstituite contempnibiles. i. indiscretos q se

in eccia. q. d. h e qd fecistis vos. ex q co acti frs recurrerunt ad infideles. qd redarguit in eis aplos ironice loquens. z io subiecit. Ad veredum diaz vraz dico vt ve recudemini. qz non est inter vos quisq sic sapiens q possit iudicare in frim et fratrem suu zc. lz i glo sa fm qua suam h

dicti vti in triu illi qd e i postil. in expd postil. i h loco v magz concordare planior sensui lre. **I**n eo. ca. vbi dicit in postil. Esca ventri debet modo dicto. **A**dditio.

**Q**uia dixerat. qz no erat repetenda bona h die qz qn qz lz repetere. s. ppt necessitate vici z h e qd dicit. Esca debet vtri. Necessitas e i quotidianas ruinas corporis edendo z bibendo. vñ p esca notant necria nature. Et vent debetur escis. q alit no pt sustetari. Et io lz nra repetere ppt necessitate. h qz no e multu p his laborandū cū sit transitoria. io sedit. De ar z huc z has destruet. lz i glo. zc. **C**api. vij.

**Q**uia aut scpsistis. Postq aplos instruxit corinthios de vitado fornicatois vicio. h pnr eos instruit d mrimonio z diuidit i duas ptes qz p instruit mrimonio thentes. scdo ipm p meliori bono fugietes: ibi. De virginib ar. pma adhuc in duas. qz p instruit eos de mrimonio thedo. scdo de ipo no dissoluendo ibi. Dis ar. Circa p mu sciendū q ali z zelū hntes. h no fm sciaz. in detestatoz fornicatois etiā mrimoniū ptenebat. z aliq faciebant h ex hypocrisi vt magz eis et tāq sciozib crederet idē fiet circa finē mōi. j. Th. iij. Prohibentū nubē zc. h arvidebat dux fidelib corinthijs. io sup h scpsert aplo ad qd h rudes. ondit p qd sit pfectois. scdo qd necitat ibi. Propter fornicatoz. Circa p mū rñdēdo dic. **D**e qd aut scpsistis mibi. circa mrimoniū. **B**onū est hoi. i. pfectum.

**M**ulierē nō tangē. h simplr pñere. Circa qd sciendū q sic vis nutritua ordiat ad cōseruatoz indiuidui. ita vis generatiua ad pfluatoz spci. z io sic dici nō pt q bonū sit hoi qtu ad indiuiduū alimēto nō vñ. ita nō pt dici q bonū sit hoi qtu ad spēz mlierē nō tangē. h h e bonū hoi qtu ad indiuiduū. z p rōe aie. q p h eleuat ad cognitōz veritatē vñ dic Aug. ij. soliloqoz. Nihil sic deiecit ab actu vitatis cognoscēde. sic tact iste corporū sine qvxo: hñi nō pt. qz tenet ei reddē debitū p actu carnis in q absorbet intellectus vñ z ppo legē diuinā accepturo pceptū fuit Exo. xix. De appropinqtis vxozib vñis. scdo rōe corporis qd p mrimoniū m sūcū ppetue futuri pūgis. Vir em nō hz ptezes sui corporis. h vxoz. nec silt vxoz: h vir. vt hñ. j. co. ca. fuit aut de se e amara. Tercio ex pte rez exterior. qz occupatoz sollicitudie multū iplcat mrimoniū. qz oz puidē de necarijs nō solū p se h enā p vxozē z liberis. **P**ropt fornicatoem. h vltimo ondit qd sit necitatis: z p qtu ad mrimoniū pntuz. scdo qtu ad ei vsum ibi. vxoz. Circa p mū sciendū q vis generatiua ordiat ad cōseruatoz spci p filioz generatoz. ad qd op mulier data e in adiutoriu viro ppt qd pma necitas instruedi mrimoniū fuit ppt pcreatoz plis Gen. j. Masculū et feiaz creauit eos bñdixit eis z ait. Crescite z multiplicamī zc. h h necitas fuit maxie circa institutoz generis hūani. qñ oportebat multiplicari pplm dei p gnationē carnale z io aplos pñderas lgen hūanū sic multiplicari. z pplm dei p regnationē spūales multiplicanduz Jo. iij. Nisi qd renatus fuerit ex aq z spūscō nō pt introire in regnū dei. io aplos h ptermisit hāc necitatē q mrimo

nū fuit institutū in subsidū seu offm nature. z ponit secundam necessitatē qua institutū est in remediū culpe. In renatis em p baptismū remanet adhuc pcupia carnis z maxime ad actū venereos ppter vehementiā delectationis. lz aut maioris pfectois sit hāc cōcupiam supare totalit p cō-

vir: similiter atz vir sui corporis potestatem nō habz h mulier. Nolite fraudare iuicem nisi forte ex consensu ad tēpus vt vacetis oio ni z iterū reuertimini in idē ipm Ne tentet vos sathanas ppter incōtinētiā vraz **H**oc aut dico fm indulgē

continentiā. in hec pfectio nō pt in oibus esse h in pauciorib ppter pñitatem ad sequendū cōcupiaz vñ dic saluator mathei. xix. Qd oēs capiunt verbū hoc. io necesse est vt partim cōcupie cedat z partim supet. qd sit dū actus generatois ratione ordinat. z sic hō nō totaliter con-

cupiscētia dicit. h magis cōcupia subdit rōi. **H**oc aut hoc rō naturalis q homo sic vraf actu generatois put puenit generationi z educationi filioz. vñ z in brutis aialibus h inuenitur q in illis speciebus animalū in qd sola femina nō sufficit ad educatoz plis masculis cū femia nutrit plem. ad hoc aut requit q masculus p pñā plem cognoscat ppter qd in oibus talibus aialib naturaliter e indita masculis sollicitudo de certitudine prol. vñ in turturib z colūbis z hñoi. z sic in eis nō sunt vagi concubiti ex quibus incertitudo plis sequeret. h determinatis masculis determinate femine coniungunt. saltem vsq ad prolis educati onem factā. In canib aut z hñoi vbi sola femia nutrit plem sunt concubiti vagi. nūc aut ita est q in specie humana maxie requiritur masculus ad vtrūq prolis. q mul to diutius est inualida ad querendū necessaria qz in alijs aialibus z nō solū ppter nutritōem filioz requiritur masculus h etiā ppter instructōem. ad quā adhuc requiritur magnuz tpus. vñ ad Heb. xij. Patres qdem carnis nre habuimus eruditores zc. ppter qd rō naturalis dicit. q in specie humana non sunt vagi cōcubitus z incerti cuiusmodi sunt cōcubitus fornicarij h sunt determinati viri ad determinatā feiam. z h determinatio sit p mrimoniū legem. io dicit aplos. **P**ropt fornicatoem aut. s. vitatandam in illis q non pnt continere. **N**usquisq vxozē suaz habeat. ad quā determinate accedat z ipsa ad eū. z sic tolluntur cōcubitus vagi. **P**roxi. Dic pnr psequitur de vsu matrimonij. z diuidit in duas ptes. qz p agit de debiti redditōe. scdo de eius intermissione ibi. Nolite. Circa p mū dicit. **P**roxi vir debitū reddat. per carnalē copulaz silt econuerso. qz h est vsum mrimoniū in q vir z vxoz ad paria iudicant ppt qd mulier de latere viri formata fit it nō de capite nec de pedib: qz nō dz esse dña nec ancilla h socia z rōnem huius debiti subdit. d. **M**ulier sui corporis pteatem nō hz zc. qz vñ cōiugit nō pt cōtinere altero inuito: vel alteri se tradere ad generatois actū h ad inuicē dnt hie vsum ppriū corporis qtu ad hūc actū impediment to legitimo cessante. **N**olite: Dic pnr agit de debiti intermissione. z scdo de eius reiteratōe: ibi. Et iterū. Circa p mū sciendū q actus cōiugalis bñ est aliqñ intermitedus. maxie sacris tpiis: vt cōiuges meli vacēt spūalib: z h e qd dic. **N**olite fraudare inuicē. subtrahēdo vsum corporis ppriū ei cui debet. **N**isi forte ex cōsensu. vñ vsq l Ad tps vt vacetis oion. q est eleuatio mentis in deum mēs aut depmit p carnalē actū in mrimonio. **E**t iterū. Dic pnr agit de reiteratōe actū cōiugalis. Et diuidit in duo. qz p circa h dat suū documentū. scdo declarat quoddā dictū. ibi. **H**oc aut dico. Circa p mū dic. **E**t iterū reuertimi in idē ipm. s. ad reddendū debitū finito tpe oiois fm qd dicit Eccles. iij. Tempus amplexandi z tps longe fieri ab amplexib. **N**e tentet vos sathanas. de adultērio. **P**ropter incōtinētiā vestra. i. pñitatez ad actū carnis. **H**oc aut dico. Dic manifestat dictū suū. z p



# Ad corinthios. I.

ostendit in q̄ sensu accipi debeat. sc̄do ad h̄ rōnem assignat: ibi. **D**olo aut̄. tercio exponit qd̄ dixit: ibi. **D**ico aut̄. Circa primū sciendū q̄ aliq̄s posset accipere dictū apl̄i de reiteratione debiti tanq̄ necessarii ad salutē qd̄ non intellexit: s̄o dicit. **P**ro hoc aut̄ dico fm̄ indulgentiā z̄ nō fm̄ imperiū. i. tradēs s̄ p̄cepto tanq̄ ad salutē necriū. p̄nt ei p̄iuges de cōi consensu simpl̄i p̄tinere: s̄ v̄det apl̄s h̄ imp̄ope loq̄. d̄i. **H**oc aut̄ dico fm̄ indulgentiā: q̄a indulgentiā nō ē nisi de malo: ac̄ v̄o matrimonialis non est malus. Ad qd̄ dicit̄ dū q̄ indulgentiā accipit h̄ p̄missione p̄missio autē fit dupliciter: vno mō de miori malo ad vitādū mat̄ malū: sicut moyses p̄misit libellū repudiij ad evitandū vxorcidium. **M**ath. xix. z̄ talis p̄missio nō sit in euāgelio p̄pter eī p̄fectionē **H**ebre. vij. Ad p̄fectū feramur. in veteri lege facta fuit ex eī imp̄fectione **H**ebre. vij. Nihil ad p̄fectū adduxit lex. alio mō fit de minori bono p̄ h̄ q̄ maī bonū nō p̄cipitur: sic est in p̄posito. ex h̄ em̄ q̄ apl̄s virginitatē nō p̄cepit indulget matrimonij. **P**ōt etiā aliter solui. p̄t indulgentiā respicit malū. Circa qd̄ sciendū q̄ actus p̄iugalit̄ aliq̄n est sine om̄i culpa vt cū ordinat̄ ad pl̄m p̄creandā ad cultum dei: vel cū fit cā reddendū debitū: q̄ p̄ mō est act̄ religionis. sc̄do iusticie: z̄ si fiat ex charitate nō solū ē sine culpa: s̄ etiā meritorij: q̄ ois actus virtutis fact̄ ex charitate meritorij est. **S**i v̄o actus m̄rimonialis exerceat ad satisfaciendū p̄cipie: tūc h̄ culpam annexā venialē q̄n s̄istit intra l̄mites m̄rimoniales: mortalem v̄o q̄n nō s̄istit: v̄pote q̄a v̄it vxore mō indebito: vel q̄ eq̄ libet̄er aliā cognosceret. p̄ mō ac̄ m̄rimonialis nō requirit indulgentiā: s̄ p̄m̄ium. sc̄do mō h̄ indulgentiā inq̄tum p̄sentiens p̄cipie: in sua vxore t̄n nō in alia nō fit reus p̄cti mortalis s̄ t̄m venialis. tercio mō indulgentiā h̄: q̄ reus est p̄cti mortalis. **Q**uod dolo aut̄. **H**ic p̄r apl̄s assignat rōnem sui dicti: et p̄ eius qd̄ dixerat nō fm̄ imperiū. sc̄do eī qd̄ dixerat fm̄ indulgentiā: ibi. **D**ivulq̄s aut̄. Circa primū sciendū q̄ nullus sapiēs p̄cipit illud qd̄ vult: m̄rimonij aut̄ p̄here z̄ v̄it p̄cto p̄iat virginitati: nisi p̄trahēs certificar̄ fuerit q̄ actus m̄rimonialis ab eo nō exiget: sic fuit de beata virgine: v̄it ḡnitatē aut̄ volebat apl̄s: iō b̄n̄ dicit. **Q**uod dolo aut̄ om̄es hoies esse sic meip̄m. i. om̄s virginitatē seruare. fuit autē apl̄s v̄go: v̄n̄ in eī decollatōne in testimonij sue virginitatis fluxit lac de eius corpe. q. d. loquēs de m̄rimonio z̄ eī actu p̄pter h̄ac voluntatē nō fuit locut̄ fm̄ imperiū. **S**ed videt̄ q̄ voluntas apl̄i nō fuerit ratiōnabilis. q̄ si om̄s a t̄pe eī p̄fuerit p̄tinētes ext̄ic cessasset ḡnatio hoim̄: et sic non fuisset p̄pletus numer̄ elector̄. Ad h̄ dicit̄ aliq̄ q̄ reuelat̄m fuerat apl̄o: q̄ si om̄s sui t̄pis p̄tinuissent adhuc sufficeret adimplendū numerū elector̄: s̄ hoc dictū nulluz h̄z scripture vel rōnis fundamentū: p̄pter qd̄ dōm q̄ apl̄s volebat h̄ voluntate aīcedente: s̄ nō voluntate p̄ntē: sic. j. **T**imo. ij. ca. dicit̄: q̄ de vult om̄s hoies saluos fieri. i. voluntate aīcedente: nō t̄n om̄s saluant̄: q̄ nō vult v̄n̄litate cōsequente. dicit̄ aut̄ voluntas aīcedens q̄ aliq̄s vult aliq̄d absolute z̄ in generali tanq̄ melī simpl̄i. **C**onsequēs v̄o q̄ vult aliq̄d p̄siderat̄ p̄ditiōnib̄ p̄p̄ijs z̄ circūstantijs. p̄i mō mō vult h̄o merces suas seruare. sc̄do mō mō nō vult eas seruare: q̄n in p̄culo posit̄ p̄icit eas in mare: z̄ h̄ mō p̄siderat̄ meriti z̄ demeriti hoim̄ de vult t̄m aliq̄s saluari z̄ aliq̄s dānari: s̄ velit om̄s saluari in q̄dā ḡnali: inq̄tuz s̄ ad imaginē suā facti z̄ b̄titudinis capaces. **E**t eodem mō volebat paul̄ apl̄s hoies p̄tinētes esse inq̄tum cōtinentiā

est maī bonū q̄ m̄rimonij. p̄siderata t̄n fragilitate hoim̄ volebat aliq̄s m̄rimonio iūgi. **S**z vnusq̄sq̄. **H**ic p̄r assignat rōnem q̄re de m̄rimonio p̄cesso dicit̄ fm̄ indulgentiā q̄. i. q̄libet nō est tante v̄tut̄ q̄ possit p̄tinere: z̄ h̄ ē qd̄ dicit̄. **S**z vnusq̄sq̄ p. do. h̄a. ex deo. alī q̄dem sic. i. posset p̄tinere. **S**z **M**o sic. i. q̄ posset castitatē maritalē custodi- re: z̄ i ea deo seruire v̄n̄ math. xxv. d̄i de x̄po s̄ p̄p̄bola hois p̄gre p̄ficiscentis: q̄ vocat̄ seruis suis tradidit illis bona z̄ v̄nicuiq̄ fm̄ p̄p̄iam v̄tutē. **D**ico aut̄. qd̄ obscure dixerat maḡ declarat. **D**ico aut̄ nō nupt̄. i. v̄ginib̄. **E**t v̄dūis bonū ē z̄. i. cōtinentē viuēdo. **S**z si nō cōtinēt̄. i. **D**ubant̄. m̄rimo- niū p̄trahendo. **M**elī est em̄ nubē q̄ v̄i. i. q̄ p̄cupia supari: p̄cupia em̄ quidā ignis est: z̄ iō q̄ ab ipsa impugna- tur incalescit. q̄ aut̄ supat̄ p̄ p̄cupiam v̄it. **E**t p̄siderandūz q̄ apl̄s hic v̄it p̄p̄tōne abusina: q̄ p̄cupia v̄i malum est simpl̄i. nubere aut̄ bonū: min̄ t̄n q̄ p̄tinere. ē igit̄ sensus. **M**elī est z̄. i. maḡ eligibile est q̄ h̄o m̄rimo bonū h̄eat q̄ malū incurrat. **H**ic aut̄. **H**ic p̄r instruit eos q̄ m̄rimonio iuncti sunt de ipso nō dissoluēdo. **E**t diuidit̄ i d̄i- as p̄tes: q̄ p̄ facit̄ p̄positū. sc̄do occasione eī dat̄ generale documentū: ibi. **E**t vnusq̄sq̄. **P**ria adhuc i d̄i- as: q̄ p̄ docet eos de indissolubilitate m̄rimonij q̄ v̄terq̄ p̄iugū est fidel̄. sc̄do q̄n al̄ est infidelis: ibi. **C**eteris at̄. **P**ria adhuc in d̄i- as: q̄ p̄ docet eos de indissolubilitate m̄rimonij. sc̄do qd̄ sit agendū q̄n p̄tingit̄ ip̄m aliq̄ mō separi: ibi. **S**z si disce- serit. Circa primū dicit̄. **H**ic aut̄ z̄. p̄cipio nō ego s̄ d̄is. i. nō p̄cipio instinctu p̄prio: s̄ auctate dina. **A** **V**xore a viro nō discedē. sic em̄ dictū ē s̄. m̄rimoij p̄ fuit institutuz ad legitimē pl̄s p̄creatōez: in cuī nut̄ritōne z̄ instructiōe de morib̄: requirit̄ magnū t̄ps p̄pter qd̄ rō dicit̄ q̄ v̄it z̄ vxor p̄ totā vitā inseparabil̄ p̄iugant̄: z̄ iō m̄rimoij sic diffi- n̄it̄ q̄ ē p̄sonaz legitimaz p̄iunctio indiuiduā. i. indiuiduaz vitē p̄uetudinē retinēs p̄p̄ qd̄ nō discedē vxore a viro ca- dit̄ s̄ p̄cepto excepta cā fornicatōnis: quē casum excepit saluator **M**ath. xxv. z̄ idē de discessu viri ab vxore. in hoc em̄ ad paria iudicant̄. **S**z si discesserit. **H**ic p̄r ostē- dit̄ qd̄ sit agendū q̄n aliq̄liter sepat̄ m̄rimoij: s̄ em̄ vincu- lum m̄rimoij p̄summati sit indissolubile nisi p̄ mortē alte- rius corpalem: t̄n ex cā fornicatōis p̄bata p̄t̄ dissolui q̄- tum ad thoz z̄ q̄ ad cōhabitatōez: z̄ sic d̄i apl̄s. **S**z si di- scesserit. vxor a viro in casu dicto. **C** **M**anē inuuptam. supple p̄cipit d̄is. **D** **V**it viro suo recōciliat̄. sic eī po- terat̄ nō discedē a viro sub spe cōrectōnis eī: ita p̄ disces- sum p̄t̄ eī recōciliari: z̄ etiā d̄z si nō possit cōtinē: q̄ nō p̄t alteri nubere ipso viuēte. **E** **M**am ceteris. **H**ic p̄r agi- tur de dissolutōne z̄ solutōne m̄rimoij q̄n al̄ cōiugū est in fidelis. **E**t diuidit̄ in duas p̄tes: q̄ p̄ agit̄ de recessu ex p̄te fidelis. sc̄do ex p̄te infidelis: ibi. **S**z si infidelis. Circa pri- mū dicit̄. **M**am ceter̄. q̄ sunt disparis cult̄. **S**z **D**ico ego nō d̄is. i. do cōsiliū s̄ nō est ad hoc diuinū p̄ceptuz **S**z q̄s frater. i. xp̄ian̄. **H** **V**xore h̄z infideles. v̄pote q̄n vir cōuertit̄ ad fidē z̄ n̄ vxor. **I** **E**t hec p̄sen. h̄a. cū illo. p̄acificē z̄ sine p̄tumelia fidei xp̄iane. **K** **N**ō dimittat illā. z̄ idem subdit̄ de vxore fideli virū infidelē h̄ntē cū d̄i. **E**t si q̄ntulier z̄. in h̄ em̄ sunt ad paria: z̄ subdit̄ rō tal̄ m̄rimonis fidel̄ cū infideli cum d̄i. **M** **S**anctificat̄ ē eī. i. cōuersus ad fidē. **N** **V**ir inf̄. p̄ mu. fidelem. ipsuz ad hoc indūcentē: hoc em̄ frequēter fiebat in primitiua ecciā sc̄licet q̄ vxor fidelis conuertabat̄ virum infidelē: z̄ eodē



verso vir uxorem. Alioqn. Hic ponit ad idē secūda rō ex pte plis q p cōuersionē pentis infidelis mō dicto ad ducebāt ad fidē si aut fidelis cōiunx discederet. ples cū in fideli remaneret. qz tūc ps infidelis cū talib⁹ pualetat. tñ qz erant pauci fideles z sb infidelibus cōstitui. z b ē qd dē

Alioqn filij vestri immū. eēt. i. in infidelitate remane rent rōne dicta.

Hic aut sancti sunt. i. adducti ad fi dez mō dicto. videt aut q apli dcm sūz sacra scriptura. qz. j. Esdre. x. Scūs em esdras fec abijci vx ozes alienigenas cū filijs suis a filijs isrl fidelib⁹. Item p sa cros canones. quia xxviii. q. j. ca. iudei. dē q nō p̄ infidelis in ei⁹ cōiunctōe p manere q iā ad xpi anā trāslata ē fidem Ad p̄mūz dōm q m̄mōnia illa erāt cōtracta p̄ dei phibi tōne q h̄ Deu. vij. tō nulla erant: quia nullū m̄mōniūz p̄ dei phibitōem pōt esse ratū: p̄pter qd eldras fec illa sepa ri z bñ. Ad scdm di cendū q in p̄m̄tia eccia passim conuertebant aliq de iudeis z isrl de gentib⁹: z illo tpe loq̄ apls: qz tūc spes erat q infidelis traheret ad fidē p fidelē psonā in m̄mōnio si bī iūctam: pcedente vō tpe iudei fuerunt obstinati: nō sic aut gētiles: z iō fidelis p̄mittēbat habitari cū infideli b̄ gē tibus: nō tñ de iudeis: nō vō pari passu ambulāt: qz vtriq̄ reputant obstinati: et sic nō p̄mittit fidelis habitare cū i fideli de istis nec de illis: z h̄ mō loq̄tur decretū allegatur q si infidel. Hic p̄r loq̄tur d̄ discessu infidelis cū dē. H̄ si infi. disces. in odiū fidei xpiane. Discedat. q. d. li beratus ē fidelis a cōiunctōne ei⁹ z p̄t alteri cōtrahē z sub dit cā cū dē. Nō est ei ser. subie. fra. aut soroz. i. xpian⁹ vel xpiana. s In eiusmōi. vt teneat infidelē aliq mō se qui: aut contēdere in iudicio v̄l alibi p ei⁹ cohabitātōe. et s̄dit cā. t In pa. aut vo. vos de nō in litigijs z cōtent onib⁹ Sed qz posset aliq̄s arguere in x̄m̄. i. qz teneret h̄ facere vt posset infidelē p cohabitātōem ad fidē cōuerrere iō h̄ remouet. d. Vñ em scis mu. si vi. sal. facies. q. d. nō p̄t h̄ scire nisi p diuinā reuelatōem: p̄pter qd subditur. Nisi vnicuiq̄ sicut diuisit de⁹. i. ordinauit reuelari: fm aut viam hūanaz magis pbabile videt q infidelis subuer teret fidelē si sequeret eū discedentē ex odio fidei xpiane. Vñ quēq̄. Postq̄ apls egit de solutōe z indissolutō ne marimonij: vbi dixerat q fidelis dz manere cū infideli si p̄t absq̄ cōtumelia xpi. hic p̄r ex incidenti dat generale no documentū standi in statu i quo q̄s vocat ad fidē. d. Vñ quēq̄ sicut vo. de ita abulet. q̄tū ad illa q nō re pugnat statui fidei. Et sic in oi. eccle. doceo. q. d. non solu vobis corinthijs: s̄ z alijs h̄ dixi. qz doctrina fidei dz h̄c vnitatē z maxie in hoc q qlibet sit cōtentus de statu i quo vocatus est ad fidē: nisi ipediat dei futuritē z explicat magis in speciali. d. a Circūcisus aliq̄s vocat⁹ est non adducat p̄putiū. i. nō sequat ritū gentiliū q sp̄ fuit: illicit⁹ b In p̄putio aliquis vocat⁹ ē nō circūcidat. volens ob seruare legalia q cessauerunt in morte xpi maxime q̄rum ad ceremonialia de quib⁹ fuit circūcisio cui succedit baptis mus in noua lege. tō subdit. e Circūcisio nihil est. i. ni hil facit ad salutē. s̄ observatio mādatoz dei. Ma the. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. sunt em de dictamine iuris naturalis p̄p̄t qd obligatio eoz semper manet. e Seru⁹ vocatus es. ad fidē. f Nō sit tibi cu re. i. non feras hanc conditōem moleste nā in illa potes xpo seruire. g s̄ et si potes lib fieri ex gra dñi tui: vel alia via defacili. h Magis vrere. s. fulture q̄ ante fui endo xpo in mēbas suis exemplo xpi q sicut mister erat cuz discipulis. Et p̄pter hoc papa seruū ser uorum dei se vocat lris suis. i. Qui em in dño vo. est ser uus. cōstruat sic lra Qui em seruus ex istens in conditōne k In dño vo. est. i. vocatus ad fidem. a Libert⁹ est dñi. i. libere pōt deo serui re: z equalis ē meri ti apud deū sicut il le quē vocat existen tē in libertate. b S̄ q̄ liber vo cat⁹ ē fu⁹ est xpi. sic

et sanctificata est mulier infide lis p virū fidelem. Alioqn filij vestri immundi essent: nunc aut sancti sunt. Quod si infidelis discedit: discedat frater vel soror in eiusmōi. In pace autē vocauit vos de⁹. Vñ em scis mulier si virū saluū facies aut vñ scis vir si mulierē saluū facies. Nisi vnicuiq̄ sicut diuisit dñs vñ quēq̄ sic vocauit de⁹ ita ambulet: z sic i oib⁹ ecclesijs doceo circūcisus aliq̄s vocat⁹ ē: nō adducat p̄putiū In p̄putio aliq̄s vo cat⁹ ē: nō circūcidat. Circūcisio nihil ē et p̄putium nihil est sed observatio mādatoz dei Vñ quicūq̄ in qua

mus in noua lege. tō subdit. e Circūcisio nihil est. i. ni hil facit ad salutē. s̄ observatio mādatoz dei. Ma the. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. sunt em de dictamine iuris naturalis p̄p̄t qd obligatio eoz semper manet. e Seru⁹ vocatus es. ad fidē. f Nō sit tibi cu re. i. non feras hanc conditōem moleste nā in illa potes xpo seruire. g s̄ et si potes lib fieri ex gra dñi tui: vel alia via defacili. h Magis vrere. s. fulture q̄ ante fui endo xpo in mēbas suis exemplo xpi q sicut mister erat cuz discipulis. Et p̄pter hoc papa seruū ser uorum dei se vocat lris suis. i. Qui em in dño vo. est ser uus. cōstruat sic lra Qui em seruus ex istens in conditōne k In dño vo. est. i. vocatus ad fidem. a Libert⁹ est dñi. i. libere pōt deo serui re: z equalis ē meri ti apud deū sicut il le quē vocat existen tē in libertate. b S̄ q̄ liber vo cat⁹ ē fu⁹ est xpi. sic

vocatione vocatus est: i ea permaneat. Seruus vocatus es: nō sit tibi cure. s̄ et si potes fieri liber magi vtere. Qui em i dño vocatus ē seruus: libert⁹ est dñi. S̄ q̄ liber vocatus ē: ser uus est xpi. Precio empti estis nolite fieri serui hoim Vñ quicūq̄ ergo in q̄ vocatus est frater: in hoc perma neat apud deū. Be virgini bus at̄ preceptū dñi nō ha beo p̄siliū aut do tanq̄ mi sericordiā p̄secut⁹ a deo vt sim fidelis. Existimo em h̄ bonū eē p̄pter instātē neces sitatē: qm̄ bonū ē hoī sic eē Alligatus es uxori: noli q̄ rere solutōez Solut⁹ es ab uxore: noli q̄rē uxorez. Si

re. i. non feras hanc conditōem moleste nā in illa potes xpo seruire. g s̄ et si potes lib fieri ex gra dñi tui: vel alia via defacili. h Magis vrere. s. fulture q̄ ante fui endo xpo in mēbas suis exemplo xpi q sicut mister erat cuz discipulis. Et p̄pter hoc papa seruū ser uorum dei se vocat lris suis. i. Qui em in dño vo. est ser uus. cōstruat sic lra Qui em seruus ex istens in conditōne k In dño vo. est. i. vocatus ad fidem. a Libert⁹ est dñi. i. libere pōt deo serui re: z equalis ē meri ti apud deū sicut il le quē vocat existen tē in libertate. b S̄ q̄ liber vo cat⁹ ē fu⁹ est xpi. sic

et ille q̄ vocatus ē fuis conditōis exis. vñ dicit amb. Apd deū bona seruitas z bona libertas equa lance appendit z q̄ vterq̄ sit eq̄liter seruus xpi: ondit p̄r cū dē. c Pre cio empti estis. i. sanguie xpi q̄ equalit̄ effusus ē p vtroq̄ empt⁹ vō fuis efficit emptoris. d Nolite fieri fm ho minū. dimittēdo futuritē dei p seruitute hoim: vtraq̄ em p̄t sil stare: vt cū q̄s p̄pter deū hūilit̄ sustinet hois futuritē. e De vginib⁹ aut. Postq̄ apls egit de m̄mōnio b̄ p̄r agit de fugientib⁹ m̄mōniū p meliori bono. z p̄ p con tinentia vginali. scdo de fugientib⁹ p cōtinentia viduali: ibi. Mulier alligata. P̄ria in duas. qz p̄ agit de vginib⁹. scdo de vginū custodib⁹: ibi. Quis aut turpē. P̄ria i tres qz p̄ declarat p̄fectōem q̄ est in statu vginali. scdo qlit̄ pos sit p̄cipari in statu p̄ngali: ibi. Hoc itaq̄. tercio qd cir ca hoc magis debeat optari ibi. Dolo aut. P̄rima adhuc in duas. qz p̄ ondit qd sit p̄fectū. scdo qd licitū: ibi. Alliga tus es. Circa p̄mū dicit apls. e De vgi. aut p̄ce. do. nō h̄eo. i. q̄ p̄dicē vginitatē esse necessarias ad salutē. qz tante altitudinis z perfectōis ē q̄ pauci p̄nt eā attingere. vñ dicit saluator math. xix. Sūt eunuchi q̄ castrauerūt seipos p̄ pter regnū celoꝝ q̄ pōt capere capiat. q. d. pauci inueniuntur ad h̄ idonei. f Consiliū aut do. tāq̄ d̄ meliori bono p̄pter ratōes supra dictas eodē ca. g Tanq̄ mise. p̄se. a deo vt sim fidelis. nō solū in xpianitatis statu h̄ etiā i apla tūs statu: p̄ quē autem z sciam p̄sulendi habeo: p̄pter qd s̄dit suū p̄siliū. d. h Existimo ḡ h̄ bonū eē. i. simplr cō tinere i p̄pter instātē necitatē. i. ad enitandū occu patōem circa necessitatē vite p̄ntis: que incūbit cōiugatis circa p̄uisionē vxoris et plis: p̄ quā h̄o retrahitur a bono cōtēplatōis z diuine dilectōis. k Alligat⁹ es. Hic cō sequenter ondit q̄ sit licitū. i. m̄mōniū p̄here z in cōtracto manere ideo dicit. k Alligat⁹ es vx. nō. q. solut⁹ quia forsitan caderes p̄ in cōtinentiā: expti em delectatōez vene reoz in actu cōiugali renertū ad eā defacili. l Solut⁹ es ab vx. noli q̄. vxorē. si potes cōtinere qd est mai⁹ bonū: ideo non est dimittendū p̄ minori. m Si aut̄ acce. vx.



nō peccasti. qz hoc est licitū viro z etiam mulieri. ideo s̄  
dit. Si nupserit virgo zc. n̄ Tribulationēz tñ carnis ha  
bebūt hmōi. s̄ m̄ionio iuncti: qz tñmet eis anxietas men  
tis z labor corpis circa p̄uisionē sue dom̄z z plis: et qz alī  
zingu defacili suspicat fraudē in altero de corpe: z sic an  
xiat in mente cuius  
anxietatis redunda  
tio fit in carne.

**E**go aut̄ vo. pco.  
q. d. nō solū ostēdo  
vob̄ viā p̄fectionis q̄  
difficilis ē in obser  
uantiā virgin̄tatis:  
s̄ etiā m̄ionium ad  
q̄d scite et bñ declia  
re porestis.

**H**oc itaqz. Dic  
m̄i oñdit q̄liter p̄fe  
ctio virginuz possit  
haberi aliq̄ mō a cō  
ingari. s̄ a licit̄ absti  
nendo quantuz fieri  
pōt bono mō: et ad  
supna tendēdo: dīc  
igit̄. Hoc itaqz dico  
fr̄es vos ad p̄fectio  
nem inuitando.

**T**ps breuē ē. s̄z  
vite huane p̄pter qd  
q̄libet dz quātū pōt  
ad p̄fectionēz conari  
q̄diū h̄z tps meren  
di: idō subdit̄.

**R**eliquū est qui  
h̄nt vr. tanq̄ nō ha  
sint. qd̄ fit duplicif.  
vno mō q̄ reddant  
debitū nō tñ erigāt  
aliō mō p̄fectius: vr  
vterqz zingu de cōi  
p̄sensu incipiat cōti  
nere: p̄pter mai⁹ bonū adipiscendum.

**E**t q̄ flent. i. r̄i  
sticie materiā habent: qd̄ frenq̄ter cōtingit in m̄ionio  
p̄pter varias cās p̄tingētes circa zingēs plem z familiam  
t̄ tanq̄ nō flentes. patiēter sustinētes z ex spe retributō  
nis eterne solatōez recipēdo.

**E**t qui gaudēt. i. ma  
teriā gaudēdi h̄nt ex aliq̄ t̄pali p̄speritate circa se plem z  
familiā p̄tingente.

**T**anq̄ nō gaudētes. cogitādo q̄  
nō multū est gaudēdu nisi bonis sp̄ualib⁹ z eternis pro  
speritas em̄ t̄pali frequēter vergit in nocmentū.

**E**t q̄ emūt tanq̄ nō possidētes. cogitādo q̄ nō hēmus  
hic manentē ciuitatē s̄ futurā inquirim⁹: Heb. xii. ca.

**E**t q̄ vtunt̄ ḡ mundo. i. p̄nt vr̄ bonis hui⁹ mundi eo q̄  
sint diuites z in corpe sani. a. Tanq̄ nō vtant̄ accipien  
do de bonis p̄ntib⁹ quantū m̄i⁹ pōt fieri: salua tñ decētia  
do de bonis p̄ntib⁹: qz hec sunt difficilia: idō subdit̄ ad h̄ ratio  
morua cū dī. b. Pr̄terit̄ ei s̄. h̄ m̄ū. qz ē incōtinua va  
riabilitate: pp̄ qd̄ paz curādū ē de bonis p̄nt̄ vite: qz nihil  
ē ibi stabile: vr̄ pōt h̄ referri ad finē mōi appropinq̄ntē: tñc  
ei cessabit figura. i. cur̄ h̄ mōi qz tñ māebit e⁹ s̄ba. s̄ corpa  
celestia z elemēta: z idō nō dī. Pr̄terit̄ s̄ba hui⁹ mōi: s̄ ei⁹  
figura. c. Dolo aut̄. hic oñdit̄ p̄r quid̄ circa p̄dicta sit  
maḡ eligendū quantū ē de se. s̄ p̄ntētia v̄ginalis q̄ aufert  
mūdi sollicitudinē z aiām eleuat ad cognitōez dei et eius  
dilectōez: z hoc est qd̄ dicit̄. c. Dolo aut̄ vos sine so. eē  
loquendo de sollicitudinē bona sp̄ualia impediēte.

**Q**ui aut̄ cū vxore ē sollicit⁹ ē q̄ dñi sunt. i. h̄z aptitudi  
nē vr̄ sollicit⁹ sit de bonis sp̄ualib⁹ z eternis. e. Qui at̄  
sine vxore ē sollicit⁹ ē q̄ sunt mūdi. ad puidenduz necessa  
ria sibi familie z vxori. f. Quō placeat vxori. nō solum  
p̄ dicit̄ sollicitudinē: s̄ etiā p̄ redditōez debiti. g. Et di

aut̄ acceper̄ vxorē: nō pec  
casti: z si nupserit virgo nō  
peccauit. Tribulationē tñ  
carnis hēbunt hmōi. Ego  
p̄ at̄ vobis pco. Hoc itaqz di  
co fratres. Tps breuē est  
Reliquū est: vtz q̄ habent  
vxores tanq̄ n̄ h̄ntes sint:  
z q̄ flent: tanq̄ nō flentes:  
z q̄ gaudēt. Tanq̄ nō gau  
dentes: z q̄ emūt: tanq̄ nō  
possidētes: z q̄ vtunt̄ hoc  
mōo tanq̄ n̄ vtāt̄. Pr̄terit̄  
em̄ figura hui⁹ mōi. Volo  
aut̄ vos sine sollicitudinē eē

**Q**ui sine vxore ē sollicitus  
est q̄ dñi sunt: quō placeat  
de o. Qui aut̄ cū vxore est:  
sollicit⁹ ē q̄ sunt mūdi: quō  
placeat vxori: z diuisus ē.  
Et mulier innupta z virgo  
cogitat q̄ dñi sūt: vt sit san  
cta corpe z spū. Que autez  
nupta est: cogitat q̄ sūt mū  
di quō placeat viro. Por  
ro hoc ad vtilitatē vestraz

**E**t q̄ flent. i. r̄i  
sticie materiā habent: qd̄ frenq̄ter cōtingit in m̄ionio  
p̄pter varias cās p̄tingētes circa zingēs plem z familiam  
t̄ tanq̄ nō flentes. patiēter sustinētes z ex spe retributō  
nis eterne solatōez recipēdo.

**E**t qui gaudēt. i. ma  
teriā gaudēdi h̄nt ex aliq̄ t̄pali p̄speritate circa se plem z  
familiā p̄tingente.

**T**anq̄ nō gaudētes. cogitādo q̄  
nō multū est gaudēdu nisi bonis sp̄ualib⁹ z eternis pro  
speritas em̄ t̄pali frequēter vergit in nocmentū.

**E**t q̄ emūt tanq̄ nō possidētes. cogitādo q̄ nō hēmus  
hic manentē ciuitatē s̄ futurā inquirim⁹: Heb. xii. ca.

**E**t q̄ vtunt̄ ḡ mundo. i. p̄nt vr̄ bonis hui⁹ mundi eo q̄  
sint diuites z in corpe sani. a. Tanq̄ nō vtant̄ accipien  
do de bonis p̄ntib⁹ quantū m̄i⁹ pōt fieri: salua tñ decētia  
do de bonis p̄ntib⁹: qz hec sunt difficilia: idō subdit̄ ad h̄ ratio  
morua cū dī. b. Pr̄terit̄ ei s̄. h̄ m̄ū. qz ē incōtinua va  
riabilitate: pp̄ qd̄ paz curādū ē de bonis p̄nt̄ vite: qz nihil  
ē ibi stabile: vr̄ pōt h̄ referri ad finē mōi appropinq̄ntē: tñc  
ei cessabit figura. i. cur̄ h̄ mōi qz tñ māebit e⁹ s̄ba. s̄ corpa  
celestia z elemēta: z idō nō dī. Pr̄terit̄ s̄ba hui⁹ mōi: s̄ ei⁹  
figura. c. Dolo aut̄. hic oñdit̄ p̄r quid̄ circa p̄dicta sit  
maḡ eligendū quantū ē de se. s̄ p̄ntētia v̄ginalis q̄ aufert  
mūdi sollicitudinē z aiām eleuat ad cognitōez dei et eius  
dilectōez: z hoc est qd̄ dicit̄. c. Dolo aut̄ vos sine so. eē  
loquendo de sollicitudinē bona sp̄ualia impediēte.

**Q**ui aut̄ cū vxore ē sollicit⁹ ē q̄ dñi sunt. i. h̄z aptitudi  
nē vr̄ sollicit⁹ sit de bonis sp̄ualib⁹ z eternis. e. Qui at̄  
sine vxore ē sollicit⁹ ē q̄ sunt mūdi. ad puidenduz necessa  
ria sibi familie z vxori. f. Quō placeat vxori. nō solum  
p̄ dicit̄ sollicitudinē: s̄ etiā p̄ redditōez debiti. g. Et di

nifus est p̄m̄ seruens mundo z p̄m̄ deo q̄tuncūqz be  
ne vivat in matrimonio. h. Et mulier innupta. qz idēz  
est ex p̄te mulieris sic ex p̄te viri: z p̄z ex dicitis litera.  
i. Porro h̄ ad vtilitatē v̄ram dico. ostendēdo vobis id  
quod est melius z magis eligibile potētib⁹ p̄tinere.

**N**on vt laqueuz  
vobis iniiciāz. qz nō  
dico h̄ tanq̄z necessa  
riū ad salutē: hoc ei  
esset illaqueare infir  
mos q̄ nō p̄nt̄ p̄tinē.  
l. S̄ ad id qd̄ ho  
nestū est. p̄ntētia. n.  
est honestissima.

**E**t qd̄ facultatē  
p̄beat. sine impedi  
mento dño obsecrā  
di. i. sacre seruendē  
quā facultatez p̄bet  
p̄ntētia auferēs i  
pedimenta deo libe  
re seruendē: q̄ frequ  
ter p̄tingūt ex p̄im  
ctōe matrimonii p̄  
pter sollicitudinē  
annexā circa temp̄a  
lia: et p̄z p̄ p̄dicta.

**S**i q̄ aut̄ turpē  
hic p̄nt̄ aplus agit  
de virginū custodi  
bus q̄ in primitiua  
eccia erāt p̄tes car  
nales et patres spū  
ales. i. ep̄i quibus a  
pentib⁹ tradebantur  
aliqui v̄gines custo  
diēde: igit̄ si custos  
v̄ginis postq̄ ipsa  
venit ad etatē ad  
ultaz videat p̄ signa  
pbabilia ipsam vo  
luntariā de virgin̄tate seruandā dz eā sic custodire: sinaut̄  
nuptiū tradere: z h̄ est qd̄ dicit̄. n. S̄iqs aut̄ turpem. i.  
male gratiosum. o. Se videri existimat sup v̄gine sua  
i. sup virginē q̄ est in sua custodia. p. S̄ sit supadulta.  
i. iam puenerit ad etatē nubiles. q. Et ita optet fieri. qz  
cursus t̄pis z etatis nō pōt impediri. pōt aut̄ custos talis  
virginis male gratiosus videri duplicif. vno mō avirgine  
cui displicet a nuptiis retardari. alio mō ab alijs q̄ timēt  
de lapsu virginis cui⁹ verēcūdia i custodia reverteret: ideo  
subdit̄. r. Qd̄ vult. virgo custodita. s. Faciat. m̄io  
niū p̄hendo: qz in h̄. t. Nō peccat. nec ei⁹ custos peccat.  
v. Qd̄ q̄ statuit̄ zc. fir. de custodia v̄ginis. r. Nō ha. ne.  
tradendū eā nuptiū qz nō vidit̄ eā ad h̄ inclinari: nec timet  
de ei⁹ lapsu verēcūdari. p. Pr̄atem aut̄ h̄ns sue volūta  
tis. de custodia secura virginis. s. Et h̄ iudī. in cor. suo  
ser. vir. suā absqz zingio. a. H̄n facit. seruans eā in statu  
p̄fectori: pp̄ qd̄ p̄cludit̄. b. Igit̄ zc. z p̄z s̄ra ex dicitis.

**M**ulier alligata est legi:  
quanto tempe vir ei⁹ vivit  
qd̄ si dormierit vir eius:  
liberata est a lege. Cui aut̄  
vult nubat: tñ in dño Be  
atior autem erit: si sic pmā  
serit fm̄ meum consilium.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**M**ulier alligata  
ē legi. i. vinculo zingali. d. Quāto tpe vir ei⁹ vivit vita  
corpali. e. Qd̄ si dor. vir ei⁹. p̄ mortē corpale. f. Libe  
rata est a lege. i. dicto vinculo. f. Cui vult nubat tñ in  
dño. i. dum tñ vir sit fidelis: qz nō pōt p̄trahere cū infideli.  
g. Beatior q̄ erit si sic pmā. fm̄ meū cōsiliū. s̄. in p̄ntētia  
vidualī: tñ qz sic pmā nēdo liberi⁹ seruare pōt dño: tum qz  
scōe nuptie sunt signū incōtinētie. h. Puto aut̄ q̄ ego  
sp̄m̄ dei habēā. Doct̄ aut̄ addit ad ostēdēdu q̄ suo consi  
lio sit credendū: nec dicit̄ puto dubitative: qz cert⁹ erat p̄  
reuelatōez sp̄m̄ dei se h̄re: s̄ dicit̄ hoc ad tollendā aliqui or  
tactantia ne se asserent p̄sumptuose spirituz dei se habere:  
qz nescit hō vtrū amore vel odio dignus sit Ec̄ces. s̄.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**N**on vt laqueuz  
vobis iniiciāz. qz nō  
dico h̄ tanq̄z necessa  
riū ad salutē: hoc ei  
esset illaqueare infir  
mos q̄ nō p̄nt̄ p̄tinē.  
l. S̄ ad id qd̄ ho  
nestū est. p̄ntētia. n.  
est honestissima.

**E**t qd̄ facultatē  
p̄beat. sine impedi  
mento dño obsecrā  
di. i. sacre seruendē  
quā facultatez p̄bet  
p̄ntētia auferēs i  
pedimenta deo libe  
re seruendē: q̄ frequ  
ter p̄tingūt ex p̄im  
ctōe matrimonii p̄  
pter sollicitudinē  
annexā circa temp̄a  
lia: et p̄z p̄ p̄dicta.

**S**i q̄ aut̄ turpē  
hic p̄nt̄ aplus agit  
de virginū custodi  
bus q̄ in primitiua  
eccia erāt p̄tes car  
nales et patres spū  
ales. i. ep̄i quibus a  
pentib⁹ tradebantur  
aliqui v̄gines custo  
diēde: igit̄ si custos  
v̄ginis postq̄ ipsa  
venit ad etatē ad  
ultaz videat p̄ signa  
pbabilia ipsam vo  
luntariā de virgin̄tate seruandā dz eā sic custodire: sinaut̄  
nuptiū tradere: z h̄ est qd̄ dicit̄. n. S̄iqs aut̄ turpem. i.  
male gratiosum. o. Se videri existimat sup v̄gine sua  
i. sup virginē q̄ est in sua custodia. p. S̄ sit supadulta.  
i. iam puenerit ad etatē nubiles. q. Et ita optet fieri. qz  
cursus t̄pis z etatis nō pōt impediri. pōt aut̄ custos talis  
virginis male gratiosus videri duplicif. vno mō avirgine  
cui displicet a nuptiis retardari. alio mō ab alijs q̄ timēt  
de lapsu virginis cui⁹ verēcūdia i custodia reverteret: ideo  
subdit̄. r. Qd̄ vult. virgo custodita. s. Faciat. m̄io  
niū p̄hendo: qz in h̄. t. Nō peccat. nec ei⁹ custos peccat.  
v. Qd̄ q̄ statuit̄ zc. fir. de custodia v̄ginis. r. Nō ha. ne.  
tradendū eā nuptiū qz nō vidit̄ eā ad h̄ inclinari: nec timet  
de ei⁹ lapsu verēcūdari. p. Pr̄atem aut̄ h̄ns sue volūta  
tis. de custodia secura virginis. s. Et h̄ iudī. in cor. suo  
ser. vir. suā absqz zingio. a. H̄n facit. seruans eā in statu  
p̄fectori: pp̄ qd̄ p̄cludit̄. b. Igit̄ zc. z p̄z s̄ra ex dicitis.

**M**ulier alligata est legi:  
quanto tempe vir ei⁹ vivit  
qd̄ si dormierit vir eius:  
liberata est a lege. Cui aut̄  
vult nubat: tñ in dño Be  
atior autem erit: si sic pmā  
serit fm̄ meum consilium.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**M**ulier alligata  
ē legi. i. vinculo zingali. d. Quāto tpe vir ei⁹ vivit vita  
corpali. e. Qd̄ si dor. vir ei⁹. p̄ mortē corpale. f. Libe  
rata est a lege. i. dicto vinculo. f. Cui vult nubat tñ in  
dño. i. dum tñ vir sit fidelis: qz nō pōt p̄trahere cū infideli.  
g. Beatior q̄ erit si sic pmā. fm̄ meū cōsiliū. s̄. in p̄ntētia  
vidualī: tñ qz sic pmā nēdo liberi⁹ seruare pōt dño: tum qz  
scōe nuptie sunt signū incōtinētie. h. Puto aut̄ q̄ ego  
sp̄m̄ dei habēā. Doct̄ aut̄ addit ad ostēdēdu q̄ suo consi  
lio sit credendū: nec dicit̄ puto dubitative: qz cert⁹ erat p̄  
reuelatōez sp̄m̄ dei se h̄re: s̄ dicit̄ hoc ad tollendā aliqui or  
tactantia ne se asserent p̄sumptuose spirituz dei se habere:  
qz nescit hō vtrū amore vel odio dignus sit Ec̄ces. s̄.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.

**P**uto autem q̄ et ego sp̄m̄  
dei habeam.



# Epistola pauli

**D**e his aut. Postq̄ ap̄tus corinthios **Cap. viij.** instruit de m̄rimonio. hic p̄r eos instruit de eu-  
charistie sacro. Et diuidit in duas ptes. qz p̄ exclu-  
dit viciū p̄rium qd̄ est p̄cipatō m̄se ydoloꝝ. sc̄do accedit  
ad p̄positū oñdendū ca. xi. Prima in duas. qz p̄ excludit  
p̄cipatōis occasio  
nē. sc̄do ip̄am p̄ci-  
patōz ca. x. Prima  
adhuc in duas. qz p̄  
excludit dictā occa-  
sionē. sc̄do indu-  
cit ad oppositā p̄fe-  
ctōez. ca. seq̄nti. Cir-  
ca p̄mū sciendū q̄ i-  
ter corinthios erat  
aliqui sciolt̄ cogno-  
sc̄tes q̄ carnes ydo-  
lis imolate ex h̄ nō  
cōsequunt̄r aliquas  
cōsecratōem vt gen-  
tiles credebant. nec  
aliquā imundiciāz.  
vr̄ iudei estimab̄r:  
iō indifferenter car-  
nes imolatas ydol-  
corā q̄buscūq̄ cōse-  
debant in scandalū  
infirmoz̄ r sic eoz̄  
sc̄ia erit alijs occa-  
sio ruine. p̄pter qd̄  
sic ap̄s p̄cedit. qz p̄  
declarat sc̄iam non  
valere nisi sit ordi-  
ta fm̄ charitatez. se-  
cūdo de ydolaricis  
oñdit veritates. ibi.  
De escis. tercio ar-  
guit scandalizantiū temeritatē. ibi. S̄ nō. Circa p̄mū d̄r.  
a De his aut̄ que ydol̄sa. sc̄im̄. i. q̄ nullā p̄secratōz aut  
imundiciā contrahūt. b Quia oēs sc̄iam dei habemus  
videlicet q̄ est vn̄s creator oim̄z q̄ ois creatura eī bona  
est. Sciendū tñ q̄ ap̄s h̄ loq̄tur de corinthijs intelligenti-  
bus r nō de simplicib̄ vr̄ parebit magis in sequentib̄. r qz  
inter illos sc̄iētes aliqui habebant sc̄iam charitate ordina-  
tā. aliq̄ vō nō. iō subdit. c Sc̄ia inflat. i. sc̄ia sine ehariti-  
tate facit sup̄bire. d Charitas vō edificat. i. sc̄ia charita-  
te ordinata ē ecclie edificatiua. e Si q̄s aut̄ se exi. sc̄i. ali-  
qd̄. i. p̄sumēs de sua sc̄ia. p̄ credit sc̄ire se q̄s sc̄iat in v̄itate  
f Quidū cog. quead. opoz. eū sc̄ire. i. de se sentire hūilit̄  
r vti sua sc̄ia charitatiue. r talis sc̄ia approbat̄ a deo. iō se-  
q̄tur. g Si q̄s aut̄ diligit deū. in cuī vera dilectōe in-  
cludit̄ p̄mi dilectio. h Dic cognit̄ est ab eo. cogni-  
tōne approbatōis. i De escis aut̄. Dic p̄r oñdit v̄ita-  
tē de sacrificio ydoloꝝ q̄ dicunt̄ ydolarica. d. De escis aut̄  
q̄ ydolis imolant̄ sc̄im̄. nos magis intelligentes.  
k Quia nī. ydo. est in m̄do. Materia aut̄ ydoli ē aliqua  
res. vtpote aur̄ argentū lapis vel lignū h̄ pp̄ria ratio ydo-  
li est q̄ sit representatiuū dei. reputat̄ aut̄ falsum deū. r sic  
ydolū nihil est. falsum em̄ r nō ens couertunt̄ sicut v̄ez et  
ens. qd̄ aut̄ nihil ē nullā imundiciā aut̄ consecratōz p̄t da-  
re rei imolate. l Et q̄ nullus ē d̄s nisi vn̄. qz natura di-  
uina nō est multiplicabilis. m Nā r si sūt q̄ dicant̄ dij  
rē. q. d. h̄ p̄uenit ex deceptōe hoim̄ nom̄ deitat̄ alijs a d̄o  
falso attribuentū. n Qd̄ tñ in v̄itate fidei existentib̄.  
o Qd̄ p̄ter oim̄. p̄ creatorē de q̄ s̄dit̄ p̄ Ex quo  
oia s̄t in effectū. q Et nos i illo. nō solū fm̄ eē nature qd̄  
cōsuat̄ ab illo. h̄ fm̄ eē gr̄e. p qd̄ sp̄ali mō creatura rōnabi-  
lis ē in illo. r Et vn̄ d̄s iesus xp̄s. i. v̄itate p̄sone nō  
nature. qz nāz h̄z diuinā ab eino. r hūanā ex tpe. s Per  
que oia. p̄ducta s̄t r s̄sistūt fm̄ diuinitatē. qz p̄ v̄bi diui-  
nū qd̄ est filī oia s̄t. Job. j. Dia p̄ ip̄m sc̄ia s̄t r i eē p̄uant̄

Deb. j. ca. Portas oia vba stantis sue. t Et nos p̄ ip̄m  
sum̄ sp̄ualit̄ cōstituti i eē gr̄e. v S̄ nō. Dic p̄r argu-  
it temeritatē illoꝝ q̄ de sua sc̄ia p̄sumētes cōdebāt indiffe-  
rent̄ ydolarica. qd̄ vidētes fideles simplices potissime cō-  
uersi de gentib̄ credebāt eos comedē ad modū gentilit̄z

**E**scā aut̄ nos si p̄medat̄ d̄o  
neq̄z ei si māducauerim̄  
abūdabim̄. neq̄z si nō mā-  
ducauerim̄. deficiem̄. Si  
dete at̄. ne forte hec licētia  
v̄ra offendiculū fiat infirmis  
Si enim quis viderit eum  
qui habet scientiam in ydo-  
lio recubentem nonne con-  
sciētia eī cū sit infirma edi-  
ficabitur ad manducanduz  
n̄ ydolarica. Et peribit infir-  
mus in tua conscientia fra-  
ter. p̄pter quem xp̄s mortu-  
us est. Sic aut̄ peccantes i  
fratres r pcutientes cōsciē-  
tiam eoz̄ infirmam in xp̄m  
peccatis Quapropt̄ si esca  
scandalizat fratrem meum  
nō manducabo carnē inef-  
dalizem.

**N**on sum liber. Dix:

nos maioris meriti q̄ntū ē de se vel de meriti. iō subditur.  
d Neq̄z em̄ si nō mādu. deficiem̄ rē. i. abstinentia a cibo i  
molato ydol. vel eī comestio nō facit nos deficere a gr̄a v̄l  
p̄ficē in ea. h̄ intentio r mod̄ comedēti r abstinenti faciūt  
deficere a gr̄a sic cū aliq̄s comedit̄ int̄tione venerādī ydo-  
lū. put̄ faciebāt simplices xp̄ian̄ v̄l mō indisereto put̄ sa-  
ciebāt sc̄iētes p̄sumptuos. r talia faciūt a gr̄a deficē r h̄ ē qd̄  
dicit. e Videte aut̄. i. diligēt̄ ant̄dite ydolarica ē licita  
ad māducandū q̄ntuz ex natura ē rei. g Offendiculū  
fiat infirmis. i. offendē faciat infirmos v̄l i q̄ntan. es. r subdit  
modū p̄ que faciebant̄ eos offendē. d. h Si em̄ q̄s. i. sim-  
plex xp̄ian̄. i. viderit eū q̄ h̄z sc̄ias. p̄dicat̄ d̄ ydolaric̄  
k In ydolio recubentē. i. comedentē in loco vbi comedit̄  
tur carnes ydol̄ imolate. l Nōne sc̄ia eī cū sit infirma  
id ē ad cadendū p̄na. m Edificabit̄ ad māducandū  
ydolaricā. i. ad māducandū in veneratōez ydoli. trabet̄. q.  
d. sic qz credit sapientiorē h̄ mō comedere. n Peribit  
infirm̄. qd̄am mō ydolaricādo. o In tua sc̄ia frater. i. oc-  
casionē tue sc̄ie. p Prop̄t̄ que xp̄s mortuus est. prop̄t̄  
qd̄ salus eī nō esset sic contēnenda. q Sic aut̄ peccan-  
tes rē. i. tale p̄c̄m̄ nō est solū p̄ p̄mū h̄ etiā p̄ deū. p̄pter  
qd̄ p̄cludit̄ ap̄s. r Quapropt̄ si esca rē. tal̄ em̄ abstinē-  
tia ad euitandū scandalū infirmoz̄ ē meritoria r etiam ne-  
cessaria ad salutē. saltē quousq̄ doceant̄ infirmos q̄ ta-  
lis comestio non est illicita. **Cap. ix.**

**N**on sum liber. Postq̄ ap̄s reprehendit̄ aliquoz̄  
indiseretōem. hic p̄r inducit eos ad perfectōnem  
sc̄z vr̄ a licitis abstineat̄ ne infirmos sc̄adalizent̄. et  
etiā vr̄ sibi h̄ alijs magis p̄ficiat̄ p̄ v̄ritis exemplū. r p̄ ad  
hoc inducit ad p̄fectum sui exēplo. sc̄do currentiūz in sta-  
diō ibi. Descit̄ q̄ hi. Circa p̄mū sciendū q̄ ap̄s sep̄-  
nit̄ alijs in exempluz̄ in h̄ q̄ h̄ haberet̄ p̄tatem accipendū  
sumptus ab alijs q̄bus p̄dicabat̄. tñ abstinēbat̄ viciū que-

sc̄z in venerationem  
ydoli. r exēplo eoz̄  
inducebāt ad sic co-  
medendū. r sic pec-  
cabāt q̄nt̄ reueren-  
tes ad ritū gentilit̄z  
r p̄ p̄s illi q̄ sua sci-  
entia abutētes sim-  
plices ad h̄ induce-  
bāt. r h̄ ē quod dicit̄  
v S̄ nō in oib̄. i. f.  
fidelib̄. r Est sc̄ia  
cōgsc̄edī q̄ ydolū nē  
hil ē q̄ nullā imun-  
diciā aut̄ cōsecratio-  
nē dat̄ carnib̄ imo-  
lat̄ r de istis simpli-  
cib̄ s̄dit̄. r Quidā  
dā at̄ cōsc̄ia ydoli. i.  
credētes q̄ ydolum  
hēbat̄ aliqd̄ numi-  
nis. r S̄q̄ nunc  
ydoli q̄nt̄ ydolaric̄z  
māducāt. i. q̄si h̄is  
aliqd̄ p̄secratōis ab  
ydolo r i reuerentia  
ydoli. a Et sc̄ia  
eoz̄ cū sit infirma. i.  
erronea. b Pol-  
luit̄. p̄ p̄c̄m̄. c Es-  
ca at̄ nos nō p̄mea-  
dat̄ deo. i. non facit







# Epistola pauli

**¶** Descitis, quasi dicat scire debet. imo quia h̄ e notoriū  
**¶** Qui q̄ in sacrario. i. in tēplo opant. s. sacerdotes z mini  
 stri. **¶** Que defa. sunt edunt. i. h̄nt inde victū. h̄ est erat  
 cōe apud iudeos et gentiles. **¶** Ita z dñs ordinavit rē.  
 vt patet math. x. vbi de pdicatorib⁹ dī. **¶** Dign⁹ est oparius  
 cibo suo **¶** Non  
 scpsī. **¶** Sic p̄r apls  
 remouet dubiū. pol  
 set em̄ alijs credere  
 q̄ pdicta dixissz apo  
 stol⁹ eo q̄ vellet ac  
 cipe sumptus. ideo  
 h̄ remouet. **¶** Et dicitur  
 in duas pres:  
 qz p̄rio oñdit se nol  
 le vti hac potestate.  
 scōo q̄ vult magis  
 alijs seruire ibi. **¶** Nā  
 cū liber. **¶** Circa pmū  
 dicit. **¶** Nō autē  
 scripsi h̄ de p̄tate ac  
 cipiendi sumptus.  
**¶** Et ita fiat i me.  
 id est vt accipiā z h̄  
 dit rōnem dicēs.  
**¶** Bonū em̄ est mi  
 hi magis mori. i. mi  
 nus malū est h̄: mi  
 nus em̄ malū respe  
 ctu maioris h̄z rōez  
 eligibilis z boni.  
**¶** Vt gl̄iam me  
 am. i. mercedē quaz  
 expecto de pdicatio  
 ne euangelij sine sū  
 ptu rōnibus pdictz.  
**¶** Quis ena. q. d. h̄  
 ē in malū maximū  
**¶** Nā z si euange  
 lizauero. i. euangeli  
 um predicauero sū  
 ptus accipiēdo.

**¶** Nō est mihi gl̄ia. i. non superogo: h̄ tñ impleo p̄ceptūz  
 mihi iniunctū. iō subdit. **¶** Necessitas mihi: incūbit. ex  
 p̄cepto dei. **¶** De em̄ mihi est si nō euangelizauero. ex  
 omissione p̄cepti. **¶** Si em̄ vo. h̄ ago mer. h̄eo. inq̄n  
 tum deo obedio. **¶** Si aut̄ inuitus sicut balaam bene  
 dicebat pp̄lo isrl. **¶** Nūe. xxiij. **¶** Dispensatio mihi credita  
 est. i. proficio alijs sed nō mihi: sicut et prophete balaam  
 p̄fecerunt alijs sed nō sibi. **¶** Que ē q̄ merces mea. s.  
 ex bono superogatois z pdicatioe euangelij responderet.  
**¶** Et euangelij pdicatio. sumptus nō accipiēdo.  
**¶** Sine sumptu ponā euangelij. per h̄ precludēs viā fal  
 sis apls z condescēdens corinthijs vt predictū ē: iō subdit  
**¶** Vt non abutar p̄tate mea apiēdo viā falsis apostolis  
 z precludendo viam corinthijs si sumpt⁹ acciperē: qui tñ e  
 opli falsi audacius sumpt⁹ accipient z frequēt⁹ predicarēt  
 imiscēdo ver̄ falsa qd̄ ē abuti pdicatioe euangelica. et sic dic̄  
 apls. **¶** Vt nō abutar. i. nō dem occasione alijs abutē  
 di: accipe em̄ sūpt⁹ erat licitū sibi. vt p̄z p̄ pdicta: h̄ abstinē  
 re erat superogatois. **¶** Nā cū lib. h̄ p̄r oñdit se oibus  
 velle fuisse z cōdescēdere tñ absqz pctō vt oēs posset indu  
 cere ad salutē dicēs. **¶** Nā cū lib em̄ in oib⁹. i. nullius  
 hoīs cura obligat⁹. **¶** Dim me seruū feci. oib⁹ t̄tis p̄  
 dicado. z eoz infirmitatib⁹ cōdescēdendo. **¶** Et fact⁹ suz  
 iudeis tāqz iude⁹. legalia obseruando: vt potē timotheuz  
 circūcidēdo. **¶** Act. xxi. z i tēplo cū alijs iudeis se purifican  
 do. **¶** Act. xxi. Circa obfuarōez vbo legalij distinguit aug.  
 tria tpa. **¶** Primū a tpe legz date vsqz ac mortē xpi. et tūc il  
 la obfuarō cadebat s̄ p̄cepto: iudeis tñ qd̄ lex fuit data  
 terciū ē a tpe euangelij publicati z deinceps: z extic illa ob  
 fuarō fuit m̄torifera: qz declarata ē eoz cessatio. scōo vō

ips fuit in mediū a passioe xpi vsqz ad publicatōez enāge  
 ly. z illo tpe poterat: ceremōtalia obfuarā a cōuers d̄ iuda  
 ismo ita tñ q̄ nō ponerēt ibi fidē credēdo q̄ sine obfuarōe  
 fides xpi nō sufficēt ad salutē. z h̄ mō paul⁹ q̄ de iudaismo  
 erat cōuersus illo tpe legalia legē obfuarē. **¶** His q̄ s̄  
 le. s̄. i. samaritanis z  
 saduceis q̄ q̄ng lib.  
 moisi tñ recipiebāt  
 q̄ tpe dicāt lex apd  
 hebreos. **¶** Quasi  
 s̄ le. s̄. p̄descēdēdo  
 eis q̄ntū poterā tñ  
 in licitis. **¶** His  
 q̄ si. le. erāt. i. gentili  
 b⁹ q̄ legē sc̄ptā n̄ hē  
 bāt **¶** Tāqz sine lē.  
 em̄. cōdescēdo eis  
 qd̄ tñ oboiabile vi  
 debāt iudeis legē rē  
 nentib⁹ **¶** Cū sine  
 le. di nō em̄. Tene  
 bat ei legē moysi q̄  
 tū ad moralia q̄ ma  
 nēt i lege noua in q̄  
 erat paul⁹ iō subdit  
**¶** Si le. em̄ xpi rē.  
 seq̄. **¶** Fact⁹ suz i  
 firmis infirm⁹ absti  
 nēdo a cib licit⁹ ad  
 vitādū scādaliū infir  
 moy: vtz ex supradī  
 ctis. z vt oēs stat⁹ in  
 cludar s̄bdit. **¶** Hi  
 b⁹ oia fact⁹ suz. oib⁹  
 q̄ntuz licite possum  
 cōdescēdēdo: z cām  
 ad h̄ motiū oñdit.  
 o. g **¶** Dia at̄ facō p̄  
 p̄ euangelij vt cur  
 rat sine ipedimēto

**¶** Vt p̄iceps ei⁹ efficiar. s. p̄missionū ei⁹. s. grē tñ p̄nti z  
 gl̄ie i futuro. q̄ p̄mittū i euāgelio. **¶** Vt p̄iceps ei⁹. i. meri  
 torū recipientiū euāgelij p̄ meā pdicatioz. **¶** Descit. **¶** P̄  
 q̄ apls instrūit corinthios ad p̄fectōz sūpt⁹ exēplo. hic  
 p̄r idē fac̄ exēplo currētū i stadio z agonizantiū exercitō  
 q̄ oia sūt cursus z agōis ipeditiua sollicitē dēnitāt. z oia p̄  
 motiua diligēt p̄curāt vita vō p̄ns ē qd̄ agōizatio p̄ i  
 sult⁹ rētatōnū: z qd̄ cursus ad b̄itudis brauiū dicit igit.  
**¶** Descitis. q. d. im̄io quia hoc est notoriū.  
**¶** Sz vn⁹ acci. bra. q. d. ita z pauci d̄ m̄t accipiūt brauiū  
 et̄ne felicitatē: q̄ fidelit z p̄seuerant currūt p̄ opa charitatē  
 mat. x. **¶** N̄ti s̄ vocati pauci vō electi. p̄ qd̄ concludit.  
**¶** Sic currite. fidelit z p̄seuerant. **¶** Vt p̄p̄endat. bra  
 uiū et̄ne vite. Cōsequēt ponit exēplū de agōizantib⁹. o. **¶** Ab oib⁹  
 se abstinēt. q̄ ipediūt ipam. **¶** Illi q̄dez vt corruptibile  
 rē. q. d. si faciat h̄ p̄tē t̄pale p̄mitti: m̄to magis dēm⁹ h̄ face  
 p̄tē eternū abstinēdo ab oib⁹ impedimētis n̄e salutē. z ex  
 ercēdo nos in oib⁹ p̄motiuis. iō cōcludit d̄ seip̄o. **¶** Ego  
 igit sic curro. p̄ viā charitatē. **¶** Nō q̄si incert. qz cert⁹ erat  
 de sua b̄itudie futura p̄ d̄itūmā r̄uelatōez. ij. ad Timo. iij  
 Reposita ē mihi coronā iusti. rē. **¶** Sic pugno. p̄ rētatō  
 nes. **¶** Nō q̄l ae. v̄be. nō inanit: sic ille q̄ aerē p̄curit.  
**¶** Sz casti. cor. meū. rep̄nēdo carnis stimulu. **¶** Et i  
 ut. redi. s. rōis recte cui vires sensitiue vsit obedire **¶** De  
 for. cū alijs. eos iducēdo ad opa p̄fectōis **¶** Spere. effi. p̄  
 icautela meā p̄ rētatōz: lz ei sciet d̄ n̄ero electoz eē vt p̄dī  
 cū em̄ n̄ debet omittē aliqd̄ d̄ p̄rigētib⁹ ad salutē p̄sequēda  
 qz sic s̄ d̄i p̄destinatōe cadit rale eē saluadū: ita et̄ cadunt  
 m̄dis p̄ q̄ p̄secutus ē salutē: vt qd̄ sit p̄ opa taliz v̄m̄



# Ad Corinthios I

ram e hmoi: pter qd di.ij. Pe.j. Satagite vt p bona opa  
certa vocatoez viaze electoez faciat. **Ca. x.**

**D**olo vos igrare frs. Postq apls reprehendit Cori  
thios circa picipatoez mense ydoloꝝ data ab aliq  
bus ad occasione: hic pñr excludit ipsam picipati

one. Et diuidit i du  
as ptes: qz p decla  
rat punitionez pici  
pantiu. scdo ex h co  
cludit pposituz: ibi.  
Propter qd. Circa  
pimu sciendu q in  
extu de egypto de  
multa bona cotulit  
pplo isrl' vtz in Exo.  
z libro numeroꝝ: et  
en multi tot hñficio  
rum ingrati declina  
uerit ad picipatio  
nem mense ydoloꝝ  
vtz Exo. xxxij. Se  
dit ppl's māducare  
z bibere. s. de sacrifi  
catis vitulo pñali:  
postea ydolo phe  
gor: Queri. xxv. pñ  
qz alia pctā fuerit  
grauit puniti. Sic  
g pcedit aplus: qz p  
dicta hñficia recolit  
scdo punitionez ingra  
toꝝ ondit: ibi. Sed  
nō in plurib. tercio  
ex dicit: cantos nos  
reddidit: ibi. Itaq. Cir  
ca pñm dicit.

**D**olo em vos igr  
rare frs. imo dilligē  
ter attendere. **Q**m pa. nri de egypto exiuites.  
**O**ms. tam boni qz mali. **S**ub nu. fuerit. eos pte  
gente s estu p die: Exo. xij. **E**t oms mare transferit.  
Exo. xij. **E**t oms in moyse. i. in ducatu moyfi.  
**B**aptizati sunt zc. figurati tñ: qz transi' ille mar: z p  
rectio nub figura fuit sacri baptisimalis. **E**t oēs ea.  
es. zc. s. māna: Exo. xvj. qz dī esca spūalis: qz nō vtute natū  
re h vine potētie fuit data: z qz fuit figura sacri eucharistie  
qd spūalit nutrit. **E**t oms eū. po. spū. bibent. s. aquaz  
de petra adductā virtute dina: Exo. xvij. iō dī pot' spūalis  
cū dicit. **B**ibebāt aut de spi. i. potū datū spūali virtu  
te. **C**onsequēte eos petra. i. petra eoz desiderijs obse  
quēte: vtute tñ dina h pñante: dī etiā spūalis: qz figurabat  
aquā grē p xpm dandā: iō s dicit. **P**etra at erat xpc  
scz figuratiue eo mō loquēdi q imago herculis hercules  
noiat: **S**z nō in plu. h pñr ondit punitionez ingratōꝝ  
d. **S**z nō in plu. eo. hñ. ē deo. q. d. lz hñficia ista corpalia sūt  
erit oib' coia: nō tñ iustificās grā: qd declarat p effectū. d.  
**M**am pstrati sūt in deserto. s. mlti eoz horribili morte  
in signū ire dīne. vtz de exploratoꝝ: **Q**ue. xxij. z d cho  
re z sibi adherentib': **Q**ue. xxvj. **H**ec at i fi. fa. sunt  
nri. s. qz silt z grau' puniemur si de hñficijs dei iit lege nō  
ua collat' ingrati fuerim' ad pctā reuertētes: ideo subdit.  
**Q**uē admo  
dū scriptū ē: Exo. xxxij. **S**edit po. man. z bibē. in vē  
neratione vituli fabricati. **E**t surre. lti. i. ydolatrare: qz  
in veteratoez vituli catabāt iit choro. **N**eqz for. sic q.  
ex ipis cū mulierib' madiant: vt hī **Q**ue. xxv. **E**t cecide  
rūt vna die. xxij. milia. **H**ec h ē illd qd dī **Q**ue. xxv. qz ce  
cidit. xxij. milia: qz mior nūer' includit i maiori: z iō qd  
vez ē de maiori etiā vez ē de minori. **N**eqz tente. xps  
sic q. eo. tentauerit: Exo. xvij. **T**erates ei deū terauerit xpm  
fm deitate: q sic fuit tpe ye. testa. etiā an scia: pp quod dicit

## Capitulum x.

**D**olo em vos ignora  
re frs: qm patres no  
stri oms sub nube fuerunt:  
z oms mare trāsieit z oēs  
in moyse baptizati sūt i nu  
be z i mari. **E**t oēs eandez  
escā spiritualē māducauerūt:  
z oms eundē potū spirita  
lem biberūt. **B**ibebāt aut  
i de spiritali psequēte eos pe  
tra petra aut erat xpc. **S**ed  
nō in plurib' eoz bñplaci  
tum est deo. **N**ā pstrati sūt  
p in deserto. **H**ec aut in figu  
ra facta sūt nri vt nō simus  
pocupiscētes maloz sicut z  
illi pcupierūt. **N**eqz ydola  
tre efficiami sicut qdam ex  
ipsis: quē admodū scriptū  
est. **S**edit ppl's māducare  
z bibē: z surrexerūt ludere  
z **N**eqz fornicemur sicut qui

dam ex ipsis fornicati sunt  
z ceciderūt vna die viginti  
tria milia. neqz tentem' cri  
stum sicut quidā eoz tenta  
uerūt z a serpentib' perierūt  
z **N**eqz murmuraueritis sic  
quidā eoz murmurauerūt  
z perierūt ab exterminato  
re. **H**ec autem omnia in fi  
de ptingebant illis: scripta  
sunt aut ad correptōez no  
strā: in quos fines seculoz  
deuenerūt **I**taqz q se existi  
mat stare: videat ne cadat.  
**T**entatio vos nō apprehē  
dat: nisi hūana. **F**idelis at  
deus est: q nō patiet vos  
tentari supra id qd potest  
sed faciet etiā cum tentati  
one puentū: vt possitis su  
stinē. **P**ropter qd charissi  
mi mihi fugite ab ydolo  
rum cultura. **E**t prudenti

apls ad Heb. xij. **I**hs xpc heri z hodie. s. ve. testa. ac nō  
testa. tpe. **E**t ipse in scia. i. in etnitate. **E**t a serpen. pic  
**Q**ue. xxj. **N**eqz mur. s. deū. **S**ic qdā murmur  
vtz in Exo. z libro **Q**ue. in plurib' loc. **E**t pierūt ab  
exter. i. ab angelo eos pcutiēte ex terminos tre pmissionis

**H**ec at oia in fi.  
pñ. illis. i. ad signi  
ficandū q sic grati  
fier nob si fuerimus  
siles eis: iō subdit.  
**S**cripta sūt zc.  
dicit em vulgariē q  
pulchrit se castigat  
q exēplo alterius se  
emēdat. **I**n qd  
fi. se. deuenerit. **H**is  
plicis pñ exponit: vno  
mō qz h qd referatur  
ad hoies nō. test. qd  
tps dī ē finis mōdi:  
qz nō succedet alia  
lex none legi: et sic  
dī. j. **I**oh. ij. ca. **N**o  
uissimā hora ē. igit  
sensus ē. **S**cri  
pta sūt at ad cor. no.  
in qd si. se. deuenerit  
i. nos q sum' i vlti  
etate scil: pp qd ex  
punitōib' pcedēt.  
bus debem' corrigi  
alio mō pōt exponi  
ita qz li qd referatur  
ad tps ve. te. z iuga  
tur cū h noie fines  
z sic ē sensus. **S**cri  
pta sūt at ad cor. no.  
scz antiqz punitōes

**I**n qd fines seculoz deuenerūt. i. vt attendam' qliter p dī  
uersa tpa pctōes vitā pñtem miserabiliter finierunt ppter  
pctā sua. **I**taqz. **H**ic pñr ex p dicit' cantos nos reddidit.  
**I**taqz q se existimat stare. in deo pp opa bona: z hñ dicit  
**E**xistimat. qz nescit hō vtuz amore vel odio dign' sit: pōt  
tā de h hie aliqua plecturā. **V**ideat ne cadat. ad im  
pulsuz tentatōis z pp defectū hūane fragilitat': iō subdit.  
**T**entatio vos nō apph. z nō ducat vos in pñsensum et  
opatoez: iō tētari nō ē malū: s. a vni' exercitiū si tētatiō  
virilit' resistat: pp qd in psona viri pfecti dī pñ. xxv. **P**ro  
ba me dñe z tēta me. **H**ic hūana: illa tētatio q nō pñ  
deitari totalr ab hoie in vita pñti. s. de pctō veniali. **Q**  
aut tētatiō ad pctm mortale ducētū valeat hō resistē cum  
adiutorio dei ondit. d. **F**ides at de. i. pmissis implē  
dis. **Q**ui nō patiet vos tē. vltra id qd potest. qz pro  
misit adiutorū i tētatiōib' pñti si fidelit' recurrat ad ip  
sum: iō subdit. **S**z faciet etiā cū tētatiōe puentū. vos  
totaliter adiunās vt ipsa tētatio vob' pueniat ad augmē  
tū meritū p ei' supactōez: iō subdit. **Q**uē admo  
dū scriptū ē: Exo. xxxij. **S**edit po. man. z bibē. in vē  
neratione vituli fabricati. **E**t surre. lti. i. ydolatrare: qz  
in veteratoez vituli catabāt iit choro. **N**eqz for. sic q.  
ex ipis cū mulierib' madiant: vt hī **Q**ue. xxv. **E**t cecide  
rūt vna die. xxij. milia. **H**ec h ē illd qd dī **Q**ue. xxv. qz ce  
cidit. xxij. milia: qz mior nūer' includit i maiori: z iō qd  
vez ē de maiori etiā vez ē de minori. **N**eqz tente. xps  
sic q. eo. tentauerit: Exo. xvij. **T**erates ei deū terauerit xpm  
fm deitate: q sic fuit tpe ye. testa. etiā an scia: pp quod dicit



# Epistola Pauli

**q** Vos ipsi indicare quod dico. i. aduertite veritate eorum que sequuntur. **r** Calix hic accipit continens pro contento in calice s. b. d. i. c. t. u. q. p. d. i. b. n. d. i. c. t. o. e. z. c. o. s. e. c. r. a. t. u. q. p. c. i. p. i. e. s. e. u. d. e. u. o. t. e. b. n. d. i. c. t. o. e. z. d. e. i. p. a. u. g. m. e. n. t. u. g. r. e. c. o. s. e. q. u. i. t. u. r.

**t** Cui benedicimus nos sacerdotes quia huius consecratio ista fiat sola diuina virtute: tunc sacerdotes proferunt consecrationis verba: et non in persona propria sed in persona dei. et quia in hoc sunt eius ministri. id est pro tanto benedicere dicuntur seipsum consecrare.

**v** Nonne consecratio sanguinis christi est. Circa quod sciendum quod eucharistie sacramentum est quod datur spirituale nutrimentum tunc et id fit sub duplici specie. scilicet potus et cibi. quia utriusque requiritur ad rationem nutrimenti perfecti: tunc istud nutrimentum spirituale contrarium non se habet ad nutrimentum corporeum quantum ad hoc quod corporeale nutrimentum conuertitur in nutrimentum: sed hoc nutrimentum spirituale conuertitur in se nutrimentum. unde dicit Augustinus. in persona huiusmodi sacri. Cibus super gratiam non me mutabit in re sed tu mutaberis in me. quia huiusmodi sacramentum accipit participans in corpore christi et id est participans in corpore. **r** Et panis quem frangimus ad dandum fidelibus: huiusmodi enim non remaneat ibi substantia panis sed tunc eius accidentia: notat tamen panis propter eius spiritus remanentes. **v** Nonne participatio corporis domini. quod dicitur sic modo predicto. id est subdit. **q** Nam unum panis et unum corpus. in multis sumus. pro hoc enim quod christo incorporamur in hoc sacramento efficiamur panis unum quantum ad animam et unum corpus in christo.

**a** Videte israel secundum carnem. id est secundum obseruantias veteris legis que habetur in ca. dicuntur iusticie carnis. **b** Nonne qui edunt hoc panem altaris. quod dicitur sic. et ex hoc concludit a filiis quod accipientes corpus et sanguinem christi efficiuntur participes ipsius modo dicto. **q** Quid ergo dico quod ydolum immolatum sit aliquid et cetera. id est quod oblatum ydolum ex hoc habet aliquam sanctificationem vel mundiciam. **d** Aut quod ydolum sit aliquid quod dicitur non dico sed magis scilicet: ut patet ex supradictis. ca. viii.

**e** Sed qui immolant gentes. sed dico quod immolata ydola a gentibus. **f** Demonibus immolantur tunc quia demones ad hoc inducebantur: tunc quia in ydolo ritus dabatur. **g** Et non do. scilicet. vos quod tamen erronee gentiles estimabant ydola colentes: propter quod ydolum nihil est: ut ostendit sumi. s. viii. ca. huiusmodi materia ydoli sit res aliqua et etiam demon. **h** Nolo autem vos scire. scilicet. ydolis immolando vel ydolorum in venerationem ydoli comedendo vel et comedendo indiscrete infirmos scandalizando: ut dicitur in viii. ca. vel etiam gentiles in errore suo pro talis comestione confirmando. ut postea magis exprimitur. **i** Non pro. ca. domini b. i. f. digne qui vult vos christo. **k** Et calicem demonum. aliquid dicitur morum in quibus est mortale peccatum sepas nos a christo. id est subdit. **l** Non pro. me. domini. p. i. e. e. p. a. u. g. m. e. n. t. u. g. r. e. q. u. o. d. e. s. e. f. f. e. c. t. u. s. s. a. c. r. i. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. **m** Et mese demonum. quia cuius participatio incurrit mortale peccatum gratie corruptiuum. **n** An emulamur. **v**ic p. n. r. ponit huiusmodi participatiois pena cum dicitur. **o** An emulamur. id est. puocamus euz ad iram pro talem

bus loquor vos ipsi iudicate quod dico. Calix benedictionis cui benedicimus: nonne consecratio sanguinis christi est.

**r** Et panis quem frangimus nonne participatio corporis domini est. **q** Nam unum panis unum corpus multi sumus: omnes qui de uno pane et de uno calice participamus. **v**idete israel secundum carnem. **n**one qui edunt hostias participes sunt altaris.

**q**uid ergo. **v**ico quod ydolum immolatum sit aliquid aut quod ydolum sit aliquid. **s**ed qui immolant gentes. **d**emonibus immolant: et non deo. **n**olo autem vos socios fieri demoniorum: **n**on potestis calicem domini bibere: et calicem demoniorum: non potestis mense domini participes esse: et mese demoniorum.

participatorem. quod dicitur sic. quia sepamur ab eo et coniungimur eius aduersario. scilicet diabolo. quoniam ira est appetit vindicte: id est pro hoc incurramus penam a deo inferendam. **e**t si dicat quod poterimus ea euadere: sed propter excludit. **d**. **o** **q**uid for. s. i. l. sumus. quod dicitur non quia virtus est infinite. et sic non poterimus ei resistere. **p** **o**mnia. **v**ic p. n. r. ostendit quod licet in multis ydolis sit vitium. **e**t ostendit in duas partes. quia pro facit quod dicitur e. scdo quasdam conclusiones inducit: scilicet. **s**ive quod man. **p**ria adhuc in duas. quia pro ostendit qualiter sit vitium dum coram infirmis fidelibus. scdo coram gentibus. **s**icque vocat. **e**t sensus primus patet ex supradictis. viii. **c**omedere ydolorum non est illicitum de natura rei tamen illicitum est comedere cum scandalum infirmorum: et hoc est quod dicitur apud Paulum. **p**ria mihi licentia id est ydolorum comedere mihi licentia de se. **q** **s**ed non omnia expediunt mihi ad salutem: sed magis impediunt eam vitio si manducauero ydolorum infirmum scienter scandalizando:

moniorum. **e**mulamur domini nonnunquam. **n**unquid fortiores illo sumus. **o**mnia mihi licet: sed non omnia expediunt.

**o**mnia mihi licet: sed non omnia edificant. **n**emo quod suum est querat: sed quod alteri. **q**uod in macello venit: manducate: nihil interrogantes propter conscientiam. **b**eni est terra ei plenitudo eius. **s**icque vocat vos infidelium ad cenam et vultis ire: omne quod vobis apponitur manducate: nihil interrogantes propter conscientiam.

**s**iquis autem dixerit hoc immolatum est ydolum: nolite manducare propter illum qui indicauit et propter conscientiam. **c**onscientiam autem dico: non tuam sed alteri. **e**t quod enim libertas mea indicat ab aliena conscientia.

quod includit preceptum fratris salutem: quod est pro charitate proximi. **p**ria mihi licet. id est cibaria in lege prohibita sunt mihi licita. **s**ed non omnia edificat. scilicet proximum. sed magis deedificat aliquem. **i**n primitiua enim ecclesia conuersi de iudaismo et adhuc infirmi scandalizabant de tali comestione. propter quod in eorum pariter salute erat ad tempus abstinendum. id est subdit. **n**emo quod suum est querat sed quod sibi placitum est in talibus. **v**ic quod alteri abstinendo et vitando scandalum ipsi. **e**t propter ostendit quod comedere ydolorum sit licitum. **d**. **v**ic quod in ma. venit. id est videtur contra omnes.

**m**anducate. tamen licitum ex se. verum propter fieri illicitum propter scandalum infirmorum. id est subdit. **n**ihil interrogantes. scilicet vitium immolatum sit ydolum aut non. **3** propter conscientiam. scilicet fratris astantis infirmi. ut dicitur glo. quod scandalizaret ex tali comestione credendo quod fieret in venerationem ydoli si comederet ydolorum pro talis certificatione: sed quod an possit comedere licite probat p. ps. xliij. **a** **v**ic est ter. et ple. et. id est aialia terra repleta et propter de se sunt munda. quia dicitur nihil est immunum nec immundicia sunt pro ydolum. **b** **s**icque. **v**ic p. n. r. ostendit qualiter vitium sit ydolorum coram gentibus. **d**. **s**icque vos. vos infidelium ad cenam ex aliqua familiaritate et amicitia licita. **e**t vultis ire. quod dicitur vobis huiusmodi quia non presumit quod ex tali vocatioe velit vos ad fidelitatem suam trahere. imo frequenter factum est quod infirmi infide sic vocati traherentur vocantes ad fide. **d** **v**ic quod vos. ap. manducate. tamen vobis licitum: quia tamen potest fieri propter accidens illicitum. id est subdit. **e** **n**ihil infirmo. propter conscientiam et cuiusmodi sit conscientia exprimitur postea. **s** **s**icque aut. scilicet gentium. **g** **d**ixerit enim imo. est ydolum. non man. propter illum qui indicauit. qui crederet vos comedere in venerationem ydoli sicut ipse. **h** **e**t propter conscientiam. et ostendit cuiusmodi conscientiam. **i** **c**onscientiam autem dico non tuam. quia tu scis cibum de se licitum. loquitur enim apud talia scientibus. unde supra dicitur. **v**ic sapientibus loquor: et cetera.

**s**ed alteri. scilicet gentilibus indicatis illud immolatum esse ydolum vel assistentibus indicati. quia videtur peritum in lege christiana talia comedere. gloriatur de sua superstitione et infirmabit in illa magis quam an. id est subdit. **l** **v**ic quid enim libertas mea indicat. quod non est rationabile quod ego sic abutar libertate comedendi talia

quod includit preceptum fratris salutem: quod est pro charitate proximi. **p**ria mihi licet. id est cibaria in lege prohibita sunt mihi licita. **s**ed non omnia edificat. scilicet proximum. sed magis deedificat aliquem. **i**n primitiua enim ecclesia conuersi de iudaismo et adhuc infirmi scandalizabant de tali comestione. propter quod in eorum pariter salute erat ad tempus abstinendum. id est subdit. **n**emo quod suum est querat sed quod sibi placitum est in talibus. **v**ic quod alteri abstinendo et vitando scandalum ipsi. **e**t propter ostendit quod comedere ydolorum sit licitum. **d**. **v**ic quod in ma. venit. id est videtur contra omnes.

**m**anducate. tamen licitum ex se. verum propter fieri illicitum propter scandalum infirmorum. id est subdit. **n**ihil interrogantes. scilicet vitium immolatum sit ydolum aut non. **3** propter conscientiam. scilicet fratris astantis infirmi. ut dicitur glo. quod scandalizaret ex tali comestione credendo quod fieret in venerationem ydoli si comederet ydolorum pro talis certificatione: sed quod an possit comedere licite probat p. ps. xliij. **a** **v**ic est ter. et ple. et. id est aialia terra repleta et propter de se sunt munda. quia dicitur nihil est immunum nec immundicia sunt pro ydolum. **b** **s**icque. **v**ic p. n. r. ostendit qualiter vitium sit ydolorum coram gentibus. **d**. **s**icque vos. vos infidelium ad cenam ex aliqua familiaritate et amicitia licita. **e**t vultis ire. quod dicitur vobis huiusmodi quia non presumit quod ex tali vocatioe velit vos ad fidelitatem suam trahere. imo frequenter factum est quod infirmi infide sic vocati traherentur vocantes ad fide. **d** **v**ic quod vos. ap. manducate. tamen vobis licitum: quia tamen potest fieri propter accidens illicitum. id est subdit. **e** **n**ihil infirmo. propter conscientiam et cuiusmodi sit conscientia exprimitur postea. **s** **s**icque aut. scilicet gentium. **g** **d**ixerit enim imo. est ydolum. non man. propter illum qui indicauit. qui crederet vos comedere in venerationem ydoli sicut ipse. **h** **e**t propter conscientiam. et ostendit cuiusmodi conscientiam. **i** **c**onscientiam autem dico non tuam. quia tu scis cibum de se licitum. loquitur enim apud talia scientibus. unde supra dicitur. **v**ic sapientibus loquor: et cetera.

quod includit preceptum fratris salutem: quod est pro charitate proximi. **p**ria mihi licet. id est cibaria in lege prohibita sunt mihi licita. **s**ed non omnia edificat. scilicet proximum. sed magis deedificat aliquem. **i**n primitiua enim ecclesia conuersi de iudaismo et adhuc infirmi scandalizabant de tali comestione. propter quod in eorum pariter salute erat ad tempus abstinendum. id est subdit. **n**emo quod suum est querat sed quod sibi placitum est in talibus. **v**ic quod alteri abstinendo et vitando scandalum ipsi. **e**t propter ostendit quod comedere ydolorum sit licitum. **d**. **v**ic quod in ma. venit. id est videtur contra omnes.

**m**anducate. tamen licitum ex se. verum propter fieri illicitum propter scandalum infirmorum. id est subdit. **n**ihil interrogantes. scilicet vitium immolatum sit ydolum aut non. **3** propter conscientiam. scilicet fratris astantis infirmi. ut dicitur glo. quod scandalizaret ex tali comestione credendo quod fieret in venerationem ydoli si comederet ydolorum pro talis certificatione: sed quod an possit comedere licite probat p. ps. xliij. **a** **v**ic est ter. et ple. et. id est aialia terra repleta et propter de se sunt munda. quia dicitur nihil est immunum nec immundicia sunt pro ydolum. **b** **s**icque. **v**ic p. n. r. ostendit qualiter vitium sit ydolorum coram gentibus. **d**. **s**icque vos. vos infidelium ad cenam ex aliqua familiaritate et amicitia licita. **e**t vultis ire. quod dicitur vobis huiusmodi quia non presumit quod ex tali vocatioe velit vos ad fidelitatem suam trahere. imo frequenter factum est quod infirmi infide sic vocati traherentur vocantes ad fide. **d** **v**ic quod vos. ap. manducate. tamen vobis licitum: quia tamen potest fieri propter accidens illicitum. id est subdit. **e** **n**ihil infirmo. propter conscientiam et cuiusmodi sit conscientia exprimitur postea. **s** **s**icque aut. scilicet gentium. **g** **d**ixerit enim imo. est ydolum. non man. propter illum qui indicauit. qui crederet vos comedere in venerationem ydoli sicut ipse. **h** **e**t propter conscientiam. et ostendit cuiusmodi conscientiam. **i** **c**onscientiam autem dico non tuam. quia tu scis cibum de se licitum. loquitur enim apud talia scientibus. unde supra dicitur. **v**ic sapientibus loquor: et cetera.

**s**ed alteri. scilicet gentilibus indicatis illud immolatum esse ydolum vel assistentibus indicati. quia videtur peritum in lege christiana talia comedere. gloriatur de sua superstitione et infirmabit in illa magis quam an. id est subdit. **l** **v**ic quid enim libertas mea indicat. quod non est rationabile quod ego sic abutar libertate comedendi talia

quod includit preceptum fratris salutem: quod est pro charitate proximi. **p**ria mihi licet. id est cibaria in lege prohibita sunt mihi licita. **s**ed non omnia edificat. scilicet proximum. sed magis deedificat aliquem. **i**n primitiua enim ecclesia conuersi de iudaismo et adhuc infirmi scandalizabant de tali comestione. propter quod in eorum pariter salute erat ad tempus abstinendum. id est subdit. **n**emo quod suum est querat sed quod sibi placitum est in talibus. **v**ic quod alteri abstinendo et vitando scandalum ipsi. **e**t propter ostendit quod comedere ydolorum sit licitum. **d**. **v**ic quod in ma. venit. id est videtur contra omnes.

**m**anducate. tamen licitum ex se. verum propter fieri illicitum propter scandalum infirmorum. id est subdit. **n**ihil interrogantes. scilicet vitium immolatum sit ydolum aut non. **3** propter conscientiam. scilicet fratris astantis infirmi. ut dicitur glo. quod scandalizaret ex tali comestione credendo quod fieret in venerationem ydoli si comederet ydolorum pro talis certificatione: sed quod an possit comedere licite probat p. ps. xliij. **a** **v**ic est ter. et ple. et. id est aialia terra repleta et propter de se sunt munda. quia dicitur nihil est immunum nec immundicia sunt pro ydolum. **b** **s**icque. **v**ic p. n. r. ostendit qualiter vitium sit ydolorum coram gentibus. **d**. **s**icque vos. vos infidelium ad cenam ex aliqua familiaritate et amicitia licita. **e**t vultis ire. quod dicitur vobis huiusmodi quia non presumit quod ex tali vocatioe velit vos ad fidelitatem suam trahere. imo frequenter factum est quod infirmi infide sic vocati traherentur vocantes ad fide. **d** **v**ic quod vos. ap. manducate. tamen vobis licitum: quia tamen potest fieri propter accidens illicitum. id est subdit. **e** **n**ihil infirmo. propter conscientiam et cuiusmodi sit conscientia exprimitur postea. **s** **s**icque aut. scilicet gentium. **g** **d**ixerit enim imo. est ydolum. non man. propter illum qui indicauit. qui crederet vos comedere in venerationem ydoli sicut ipse. **h** **e**t propter conscientiam. et ostendit cuiusmodi conscientiam. **i** **c**onscientiam autem dico non tuam. quia tu scis cibum de se licitum. loquitur enim apud talia scientibus. unde supra dicitur. **v**ic sapientibus loquor: et cetera.



# Ad Corinthios I

q p hoc indicet a gentibus sic ydolatra. **M** Si ego cum gra picipio. i. comedere possum talia cum gratia actione secreta. **N** Quid blasphemor. i. quare expono me blasphemus gentium iudicantiu me ydolatra comedendo coram eis. **O** Pro eo q gratias ago. i. p comestione qua possum

licite face cum dei gra riuactoei eoz absen tia. q. d. merito rep hēfibil eēz si talibus iudicijs infidelium et blasphemus me exponerē. **S**ine g. **D**ic ex p dicit infert pclusiones duas: p ma ē respectu dicitū cū dī. **S**ine g manducat sine bibatis: qd imediate pmet ad sustentatōez cor poris. **Q**uod aliud qd facit. qm ad

**M** Si ego cum gratia picipio quid blasphemor pro eo q p gratias ago. **S**ine g manducat sine bibitis vel aliud qd facit: oia in gloria dei facite **S**ine offensione estote iudeis et gentibus et ecclesie dei. sic et ego p oia oib placeo non qures qd mihi vtile ē: s; qd multis vt salui fiant.

alia negocia vos ptingētia. **D**ia in gloriam dei facite. tota em creatura ordinat ad deū sic exercit ad ducē: vt hē rxi. meta. **E**xercit aut bñ ordinat. p et pncipalit qrit gloria duc qd est victoria: et eodem mō ois creatura et potissi me ronalis in oib opib suis. p et pncipalit d; qreere gloria p ditoris: sic etiā videm q man nāliter se exponit ab scissioni p pseruatōne caput: pponēs ei bonum pprio bo no suo. **S**ine offensione. **D**ic ponit scda cōclusio q est respectu pncipi. d. **S**ine offen. estote iudeis. i. manenti bus in iudaismo. **E**t gentib. i. in gentilitate exētibus **E**t eccie dei. i. credentib tam ex gentib q ex iudeis: cō descendēdo oibus quātū fieri pōt sine pctō: qz p talē pde scensionē pueri ex istis vel illis in fide magz stabiluntur et nō pueri ad fidez attrahunt: et ad h pponit se in exēplo dicens. **S**ic et ego et. et subdit rōnem. d. **N**ō querēs qd mihi vtile ē. i. ppriū bonū s; cōe: qz qnto bonū ē cōius tāto diuī et desiderabili: et maxie respectu vltimi finis p se qndi qd ē in pposito: iō sequit. **E**t salui fiat. etnatr.

## Capitulum xj.

**M**itatores mei estote. **P**ostq apls remouit a fidelib illud qd pū ē eucharistie sacro. s. picipatō nē mense ydolo: h pnr eos instruit de sacro eucaristie. **C**irca qd p ponit pambulū. scdo accedit ad ppositū declarandū: ibi. **D**olo aut. **P**rima i duas: qz p ponit qndam gūalem monitōez. scdo circa h ondit corinthioz dī spōsitōz: ibi. **A**udo at. **C**irca pncipiū sciēdū q inferiora nā liter imitant supiora: et in h pstitit pfectio eoz. pncipiū autē exemplar imitatōis verū est fili dei: **J**oh. j. **D**ia p ipsum facta sunt pp qd oim pfectio pstitit in imitatōne h exemplaris: qz et nō poterat a nob videri in sua deitate: factū ē hō vt nob hoib hūanū pberet exemplar visibile: et sic deitatz ei exemplar imitant p āgeli: et scdo cetera creature sic humanitatē exemplar p platē eccie pponit imitandū: **X**o. xij **E**xemplū dedi vob vt quead. ego se. ita et vos faciat: h ei dictū fuit apls quoz successores sē epī. xxi. di. ca. in nono testō: scdo plati xpi exemplo informati pponunt fidelib in exemplū: iō dīc apls. **A**mitatores mei estote. q sū vester apls vt dictū est s. ix. ca. **S**ic et ego xpi. qz sub diti nō tenent platis obedire in qntum denūta xpo. **A**udo vos. **D**ic pnr ponit dispositio corinthioz circa dictā monitōez int qd erāt aliq boni dolētes de pnti onib alioz vt dictū ē s. et fm h verbū apli intelligit dictū seriose cū dī. **A**udo at vos frēs q p oia mei memores est. exempla mea fidelit imitādo. **E**t sic tra. vo. pce. mea tenet. hūilit obediedo. alij at erāt pntiosi et mali ordinati. et fm h verbū apli intelligit ironice: cui sensus lralis accipiēdū ē p pū sic sensus pabole p sic sile ē sensus **A**udo vos et. i. vitupo vos: qz nec imitamī me exēplis: nec pceptis meis obedīt. **E**t h scdo mō exponit glo. cui cō sonare vt magz se qns lra. **D**olo at. **D**ic pnr apls ac

cedit ad ppositū docēdo corinthios de sacro eucharistie. **E**t diuidit i tres ptes: qz p redarguit errores eoz circa h sacri celebritatez. scdo declarat h sacri dignitatē: ibi. **E**go em. scio docet ritū pueniētē: ibi. **I**taq frēs. **P**ria adhuc i tres: qz p rephēdit erroz eoz circa habitū. scdo circa pnti

## Capitulum xi.

**M**itatores mei estote: sic et ego xpi. **A**udo aut vos fratres q p omnia mei memores estis: et sicut tradidi vobis pcepta mea tenetis: **D**olo at vos scire q ois viri caput xpc ē caput aut mulier vir: caput et xpc de. **D**is vir orās:

ctū: ibi. **H**oc at pncipiū. scio circa cibuz ibi. **C**onueniētib ig vob. **P**ria adhuc i duas: qz p ponit qd dā documentū ex q rephētio sequēs sumit. scdo monitō s; dī: ibi. **D**is aut vir **C**irca pncipiū. ponit triplicē ppatōnem: pna ē hois ad xpm q ē caput hoim: iō hoies ppat ad ipm sic mēbra ad caput: et h qdruplici rōne:

prima accipit ex pfectōne: qz sic in capite sunt omis sensus solo tactu exēte in alijs mēbris: sic in xpo est grē plenitudo: **J**oh. j. ca. **D**idim eū qsi vnigenitū a pte pleni grē et veritatē. in alijs aut hoibus sunt grē singulares: sic dī ca. sequenti. **A**lij p spm dat sermo sapie: alij sermo scie et. scda accipit ex eminentia: qz sicut caput supeminet ceterū mēbris sic etiā xpc supeminet nō solū hoibus s; etiā angelis **E**phe. j. **C**onstituēs eū ad dexterā suā in celestib sup oim pncipatū et pntem et. tertia accipit ex influētia: qz sicut caput influit ceterū mēbris sensum et motū corpalem: sic xpc influit ceterū mēbris eccie sensum et motū grē: **C**oll. ij **C**aput ex q totū corp p nexū et punctiones sbministratū ē. qrtā accipit ex pformitate in nā quā hz caput ad mēbra et sicut xpc hō ad hoies: **P**hil. ij. **I**n similitudinē hois factū ē. et h ē qd dī. **D**olo aut vos scire frēs q ois viri caput xps ē. scda ppatō ē hois ad hoim: qz sicut mō. **C**aput aut mu. vir. p rōne pfectōis. qz vir ē pfectior rōne corpis: femina em ē mas occasionat vt dicit phs li. de generatione aialū. est etiā pfectior rōne aie: qz viuacitas puidētie magis viger i viro q i muliere. scdo rōne supeminētie vñ mulieri dī **Gen. ij.** **S**ub viri pntē eris. scio rōne influētie: tuz qz vir regit mulierē: tū qz i ope gnarōis vir hz vntē actiua. mulier vō passiuā. qrtō rōne pueniētie i nā qz vir et mulier differat spē: iō dī. **C**aput at mulier vir. scia ppatō ē xpi ad deum pntem q suo mō ē caput filij fm deitate: excepta pma rōne sumpta ex pfectōe. nō em p ē pfectior filio: verūtū ē pncipiū filij. et sic hz qndā eminentiā in qntum nō est ex alio. influit etiaz qdāmō in filiū in qntum qdqd hz filiū hz a pte nascēdo: sūnt etiā nō solū filies i nā. s; etiā vniū: distincti tm i psona. **S**i vō accipiat ppatio fm hūanitatē: sic deus ē caput xpi suo mō fm qtuoz p ditorēs pmissas qz deus pfectōis ē infinite. xpc in qntum hō finite. supeminet etiam de xpo in qntū hōi vt creator creature. influit et ei plenitudo dinē grē. ē etiā ibi similitudo nāe in qntum humana nā est. ad imaginē et similitudinē dei facta **Gen. j.** **F**aciam hoim ad imaginē. et. iō dī. **C**aput vō xpi de. **D**is vir. **P**remisso documento. h pnr sūdit monitio cui pō sumit ex illo documento. **E**t diuidit i duas ptes qz p ponit monitio ex pte viri. scdo ex pte mulier: ibi. **D**is at mulier. **C**irca pncipiū p dicit q vir assistēs iudici d; dignitatē suā pferre. deo aut q oim iudex ē assistit hō duplī vno mō orādo qz tūc hūana refert ad deū. alio modo pphetādo et tūc diuina refert ad hoies. et accipit hic pphetare. put qd reuelata diuinitū alijs refert ecclesie ad edificationem. vnde supra illud. **P**rophetans dicit glosa. i. scripturas referans: quod est intelligendum q hoc fit in persona ecclesie: et similiter dicendū de orare. **I**sti vero actus exerceri debent capite non velato. quia per designatur q exercens immediate subest deo quia inter caput suum et deum non est velamentum medium: sic nec inter ecclesiam et deum: iō dī. **E**t omnis vir



# Epistola Pauli

orans. in psona ecclesie vt sacerdos consecras. **S**icut  
pphetans. eplaz vel euangeliu seu lectoem in chora refe-  
rens vel aliqd hmōi. **H** Delato capite deturpat caput  
suū. i. indecent exercet talē actū: sicut turpitudō copis cō-  
furgit ex in ordinatōe mēbroꝝ nec obstat p̄dictis q̄ aliqui  
decent orāt coopro  
capite in secreto vel  
vt singulares perso-  
ne: q̄ talis cooptio  
sit ad maiorē mētē  
q̄tudinē: apls autē  
hic loq̄tur de oratio-  
ne facta publice in  
psona totius eccle-  
z eadez rōne ea q̄ di-  
cuntur in ecclesia a  
tota multitudinē: si-  
cut psalmi conueni-  
enter p̄nt cantari ve-  
lato capite: q̄ v̄bz  
apli intelligitur q̄n  
aliqd ab vno canta-  
tur q̄si singulariter  
se deo p̄ntante in p-  
sona eccle. Similit̄  
p̄dicans seu docēs  
in scholis refert sacrā scripturā vt loq̄ nēs in psona ppria  
iō coopto capite possuut cōuenienter fieri talia. **O**m-  
nis aut. **H**ic p̄nt ponit monitōem ex pte mulieris. Et di-  
uidit in tres p̄tes: q̄ p̄mo facit qd̄ dicit̄ est. sc̄do ad h̄ p̄ba-  
tionē inducit: ibi. **O**nū est. tercio iudiciū auctorib⁹ cōmit-  
tit: ibi. **D**osipsi iudicate. **C**irca p̄mū dicit. **O**mnis at  
ma. orans aut p̄ophe. nō. ve. ca. det. ca. suū. i. indecent ex-  
ercet talē actū vt dicit̄ est de capitis deturpatōe. **S**z hoc  
v̄ qd̄ d̄. j. **T**imo. ij. **D**ocere aut mulieri nō p̄mitto. qd̄ q̄ p-  
tinent ad eā orare publice z p̄phetare. **D**icendū q̄ aplus  
intelligit ibi de sermōtionationib⁹ et doctrinatōib⁹ publi-  
cis. hic v̄o de orōnib⁹ et informātionib⁹ q̄s mulieres reli-  
giose in suis collegijs faciūt q̄ fierent indeceter capite non  
velato. **K** **O**nū em̄ est. **H**ic p̄nt ad p̄batōem dicit̄ indu-  
cit triplicē rōem. prima sumit p̄ cōpatōem ad naturā hu-  
manā. **A**d cuius euidentia cōsiderandz q̄ natura ceteris  
aiālib⁹ p̄uidit sufficientē de auxilijs ad vitā cōseruandz:  
vt de cornib⁹ z vnguib⁹ z hmōi ad sui defensionē: de co-  
rio duro: pilis: plumis: z hmōi z aeris intemperie. hec at  
nō potuit facere homini p̄pter cōplexionis teneritudinē:  
z q̄ natura hūana nō est determinata ad vnū sicut est na-  
tura brutoꝝ dedit sibi in talia imp̄fecta p̄ excogitatōz rōis  
z p̄ opationē manū p̄ficienda: sicut natura dedit hōi ca-  
pillos ad regumerū capitis. s̄ q̄ h̄ tegumentū est insuffi-  
ciens: p̄ arte p̄ficiat addens sibi aliud tegumentū: sic iḡ ea-  
dem rō videt̄ d̄ regumete capitis naturali et artificiali. **N**a-  
turale est aut mulieri vt comā nutriat h̄z em̄ ad hoc dispo-  
sitōem ex humiditate nature que maior est in mulieribus  
q̄ viris. p̄opt̄ qd̄ quedā inclinatio naturalis est in mulie-  
ribus ad nutritionē come: p̄pter qd̄ cōiter accidit q̄ mulie-  
res plus studēt ad h̄ q̄ viri. **E**x q̄ sequit̄ cōuenientius eē  
mulieres v̄i velamē capitis artificiali q̄ viros. iō deturpat  
caput suū si non velet. z h̄ est qd̄ d̄. **K** **O**nū est em̄ ac si  
decaluet. i. eiusdē rōnis ē z incōuenientie ac si velamē na-  
turali priuaret. q. d. si abijcit velamē artificiale pari rōe ab-  
ijciat naturalē. **N**ec obstat q̄ sanctimoniales rōdunt. hoc  
em̄ fit in signū q̄ imediate x̄po desponsant: z a subiectōe vt  
ri liberant. **C**onsequēter cōcludit p̄positū suū. d. **S**i  
v̄o turpe est mulieri tōderi aut decaluari velet caput suū  
q. d. q̄ hoc est turpe nisi in illis q̄ x̄po desponsant vt dicit̄  
est. iō indecēs est q̄ sit sine velamē capitis. **M** **D**ir q̄-  
dem. **H**ic ponit sc̄da rō q̄ accipitur ex cōpatōe viri ad de-  
um. et est rō talis: vir est gl̄ia dei: mulier aut gl̄ia viri: gl̄ia  
dei ē reuelāda. gl̄ia aut hoim̄ occultāda p̄pter qd̄ decēs est  
caput in mulierib⁹ velari: nō aut viri. p̄ma ps huius rō

nis ponit cū d̄. **M** **D**ir quidē nō de. ve. ca. su. q̄ imago  
et gl̄ia dei est. **E**st aut imago dei imperfecta quia in alia na-  
tura: sic imago regis in ceravel in alia materia. filius autē  
regis est imago eius p̄fecta z s̄lr̄ solus filius d̄i est imago  
patris p̄fecta. q̄ in eadē natura. vir aut imp̄fecta: p̄pter qd̄

**ro.** **E**tem nō ē creat⁹ vir p-  
pter mulierē: s̄ mulier p̄-  
virū. **I**ō debet mulier vela-  
men h̄re sup caput suū: z p-  
pter angelos. **C**erūtamen  
neq̄ vir sine muliere: neq̄  
mulier sine viro in d̄no. **N**ā  
sicut mulier de viro ita z vir  
per mulierem. **O**mnia au-  
tem ex deo. **D**osipsi iudica-  
te: decet mulierem non ve-  
latam orare deū. **N**ec ipsa  
natura docet vos. **Q**d vir  
quidē si comā nutriat igno-

magis d̄ ee ad ima-  
ginē dei q̄ ei⁹ ima-  
go. **E**st etiā gl̄ia dei  
gl̄ia at a claritate d̄i  
q̄si quedaz clara. c.  
murata in. g. **S**i iḡ  
accipit claritas dei  
quā h̄z i se sic vir nō  
est gloria dei: s̄ ma-  
gis ecōuerso. **S**i at  
accipiat claritas d̄i.  
i. vt ab ipa deriuata  
sic homo est gl̄ia d̄i  
q̄ claritas intellect⁹  
hūani q̄ magis vigz  
in viro q̄ muliere de-  
riuat a claritate dei  
fm̄ illud. psalm. iij  
Signatus est super  
nos lumē vult⁹ tui  
d̄ne. **C**onsequenter

ponitur pars sc̄da cū d̄. **M** **M**ulier aut glo. vi. est. non  
dicit imago viri ad designandū q̄ tā vir q̄ mulier imedia  
test ad imaginē dei fm̄ naturā intellectualē: vir t̄ p̄fect⁹  
vt d̄m̄ ē: s̄ d̄ic q̄ ē gl̄ia viri: q̄ deriuata est a viro. **G**en. ij.  
**N**ec vocabit̄ virago q̄ d̄ viro suo supra ē: iō s̄ d̄it̄ q̄ **D**o  
em̄ zc. **H**ic p̄nt idē d̄ndit̄ ex fine cū d̄. **P** **E**tem nō ē cre-  
atus vir p̄pter mulierē. s̄ ecōuerso: q̄ facta ē in adiutoriu vi-  
ri. **G**en. ij. z naturalit̄ subiecta viro: velamē aut capitis ē si-  
gnū subiectōis: p̄pter qd̄ cōcludit̄. **I**ō d̄z mulier zc. **E**t  
p̄pter āgelos. **H**ic p̄nt ponit tercia rō: z sc̄do circa p̄dicta  
remouet dubitatio: ibi. **D**erūtū. **N**ec tercia rō sumitur ex  
cōpatōne ad angelos cenib⁹ fidelit̄ assistētes fm̄ illud. ps.  
cxxxvij. **I**n cōspectu angeloz psallam tibi: p̄pter qd̄ viri z  
mulieres decent se d̄nt h̄re p̄ reuerētia angeloz. **I**llo mō  
p̄t exponi vt sacerdotes dicant̄ hic angeli fm̄ illud mala-  
chie. ij. **A**bia sacerdotū custodiunt sciam z legē ex ore ei⁹  
requirāt. angelus em̄ d̄ni exercitū est. p̄pter qd̄ mulieres  
d̄nt orare velare: ne viri ex aspectu nō velatarum ad cōcu-  
piscentiā puocētur. **D**erūtū. **H**ic remouet quoddā  
dubiū: ex hoc em̄ qd̄ dicit̄ q̄ vir est gloria dei: z mulier glo-  
ria viri: possent aliq̄ credere q̄ mulieres essent imp̄tinetes  
ad gl̄iam finalem: iō hoc remouet p̄ hoc q̄ finalis cōsum-  
matio que est per gr̄am z gl̄iam cōrespondet prime rerū  
p̄ductioni: p̄pter qd̄ vir z mulier simul pertinent ad fi-  
nalē cōsummatōem p̄ gl̄iam sicut ad primā rerū p̄ductio-  
nem. z h̄ est qd̄ d̄. **D**erūtū neq̄ vir sine muliere. i. vter  
q̄ pertinet ad gl̄iam z gr̄am q̄ sunt a d̄no. ps. lxxxij. **G**ra-  
tiam z gl̄iam dabit d̄ns. **N**am sicut mulier de viro. p̄-  
mo facta est. **G**en. ij. **E**t vir per mulieres. postea p̄-  
cessit per generationē naturalem. **O**mnia aut ex do-  
scz procedunt: tanq̄ ex principio effectiuo. z in ipso quie-  
scunt sicut in fine vltimo. **D**osipsi. **H**ic cōsequenter  
ap̄lus cōmittit iudiciū eius qd̄ dicit̄ auditoribus rationā-  
bilibus. **E**t diuiditur in duas p̄tes quia primo facit qd̄ di-  
ctū est. sc̄do contentiosos rep̄mit. ibi. **S**i quis aut. **C**irca  
p̄mū dicit. **D**osipsi iudicare. fm̄ rectū iudiciū rōnuz.  
**D**ecet mulierem non velatā orare deū. q. d. nō: ideo s̄  
d̄it̄. **N**ec natura ipa docet vos. q̄ debeat sic orare: na-  
tura v̄o est quoddā dei artificiali. ideo ducit in cognōez  
artis diuine. sicut artificiali hois in cognōez artis hūane  
videm⁹ em̄ q̄ mulier h̄z inclinatōez naturālē ad comā nu-  
triendā. q̄ ad h̄ studēt diligent̄: nō sic aut viri: iō d̄ic.  
**D** **D**ir quidē si comā nu. ignominia est illi. **P**er h̄ em̄  
reputatur mollis z effeminatus. vnde dicit̄ poeta. **S**unt p̄-  
cul a nobis iuuenes vt femina compti.







# Epistola Pauli

quia bñdictioe apls mentōz nō fecit. qz mat. p illā nihil aliud intellexit qz prolatoz vboz. f. h est corpus meū. Sciē dū etiā qz cū subdit: Fregit. nō est intelligendū qz corpus suū fregit: qz nō est in sacro frangibili mō: s; fregit spēs panis remanētes. **E**t dixit accipite et manducate. i hoc

igitur rāgī vñs h<sup>o</sup> sacramēti qd a fidelib<sup>o</sup> sumitur: vt xpō p augmentū gratie magis incorporatur. **H**oc est corpus meū. ista sunt consecrationis vba z sensus. **H**oc est corp<sup>o</sup> meū. i. cōtentūz sub his speciebus panis ē verū corpus meū: qd fit dūte diuina p conuersionē substantie panis in verum corp<sup>o</sup> xpī: solis accidentib<sup>o</sup> remanentibus: qd fit diuina

ppria specie qd videtur horrendū si a fidelib<sup>o</sup> sumeret. **Q**uā vñs diuina h agē possit declaratur. **A**gētia em̄ creata q materia p supponit substantia manente transmūtāt accidētia exteriora i accidētali mutatoe. Similit<sup>r</sup> manēte materia transmūtāt sbales formā i gnatio ne: agens vero diuinū materiā nō p supponit cū sit ei<sup>o</sup> effectus: iō vñs ppositū ex materia z forma substantiāli cōuertere pōt in aliud accidentib<sup>o</sup> remanentib<sup>o</sup> diuinā vñte sbstentiā eis dante hec aut conuersio fit subito in fine p lationis verbor<sup>o</sup>. qz tūc hñt sensum perfectū z effectū: efficiunt em̄ qd figurāt. **D**ñ p siderandū qz hoc sacm̄ pficit in cōsecratōe materie nō in vñs ipius. **A**lta vō sacra nō pficiunt in psecratōe materie sed in vñs. sicut baptismus z cōfirmatio nō pficiunt in bñdictōe aque z charismat<sup>o</sup>: s; in ablutōe eynctōe cū determinatis vboz formis. **H**oc fa. in meā cōmemoratōez. qz sacm̄ h est memoriale dñice passionis. **S**ilr. **H**ic pñr agit de institutōe sacri eucharistie pñm ad sanguinē qz sic xp̄s cōuertit panē i corpus suū: ita z vinū in sanguinē: vtrūqz em̄ est d pfectōe huius sacri. tū qz p vtrūqz sil expm̄it pfecte passio xpī cui<sup>o</sup> est mōziale. tū qz vtrūqz significat perfecte refectōez. **N**ec est intelligendū qz iste vñe cōsecratōez. i. panis z vini mutatio se expectēt vt dixerūt aliq: qz p cōsecratōez panis imēdiate an psecratōez vini sacerdos oñdit pplō hostiā adorandā qd nō fieret nisi vñs corp<sup>o</sup> xpī ibi eēt. **V**erūtū nō est ibi verū corp<sup>o</sup> xpī sine sanguine: qz corpus est ibi ex vī cōsecrationis: sanguis aut ex pcomitātia reali: sicut deitas z aia. **S**i vō in triduo mortis xpī qñ sanguis erat effusus a corpe z aia separata: aliqz aploz psecrasset nō ibi fuisset tūc sanguis vel aia: tñ fuisset ibi deitas q sp erat cū corpe: qz nūqz dimisit qd semel assumpsit. dic̄ igr̄ apls. **S**ilr z calicē. i. vñs nū in calice cōtentū cōsecrauit in sanguine suū. **K** Post qz cenauit. in quo tangit institutōis hora rōe supra dca. d. **H**ic calix. i. cōtentū in h calice. **M** Nouū testm̄. vñs em̄ testm̄ pmittebat bona corporalia: nouū aut pmitit bona spūalia: de q dic̄ **P**iere. xxxj. **E**cce dies veniet dic̄ domin<sup>o</sup>: z feriā domui isrl z domui iuda sed<sup>o</sup> nouū: non fm̄ pactū qd pepigi cū pñb<sup>o</sup> vñs zc. **N** Est in meo sanguine **D**et<sup>o</sup> em̄ testm̄ fuit confirmatū p asp̄sionē sanguis vñcie brutalis: vt h̄ **E**ro. xxxij. nouū vō testm̄ sanguis xpī effusione: vt dic̄ apls **Heb.** ix. ca. p h oñdit excellentiā noui testamēti. **L**ucas vō eadē vba psecratōis sanguis pōit. xxij. ca. nisi q addit: q p vobis fundet: fuit em̄ discipul<sup>o</sup> pauli apli: z eū secut<sup>o</sup> fuit scribēdo euangelū. **M**atth. xxvj. dic̄ **H**ic ē sanguis me<sup>o</sup> zc. vñ dixerūt aliq qz cūqz vboz isto rū in canone sc̄ptoz pferant fit consecratio. tñ meli<sup>o</sup> d̄ q illis sol verbis cōsecratio pficit qd vñs eccia ex traditione aploz instructa. **P**aulus em̄ et euangeliste intendebāt recitare vba qñtū pertinent ab hystorie rōem: nō aut fm̄

qz pñt ad efficiendū consecratōem. sed eccia primitiua illa habebat in occulto ppter infideles: fm̄ qz dicit dyonise us vlti. ca. celestis hierarchie. **O** **H**oc facite zc. p h intū git eccie hui<sup>o</sup> sacramēti vñs: d̄z aut apponi aq qz pbabile est qz dñs apposuit. in terra em̄ illa ppter vñi fortitudinem

confectū est sp̄ bibe re vinū cum aqua. **I**n meaz cōmemoratōem. **C**onsecratio est vñi spūa liter repñtat effusio nez sanguis xpī cōsequēter apls expōit verba xpī. d. **Q**uotienscunqz em̄ man. pa. hūc. d̄c̄ cit panē ppter spectes pñs remanētes: hunc ppter idē nūc ro corpus xpī signū ficatū et contextū. **R** **M**ortem dñi annūciabitis. ipam

repñtando p h sacm̄. **S** **D**onec veniat. ad iudiciū. per qd dat̄ intelligi qz celebratio hui<sup>o</sup> sacri nō deficiet in eccia vsqz ad finem mūdi. vñ dicit saluator **M**atth. vlt. **E**cce vobiscū sum oibus diebus vsqz ad consummatōez seculi. qz in h sacro est tot<sup>o</sup> xp̄s fm̄ hūanitatē z deitatē vt p3 in pcedētib<sup>o</sup>. **I** **I**taqz. **D**ñsa dignitatē hui<sup>o</sup> sacri. h pñr apostolus inducit fideles ad debitā ei<sup>o</sup> sumptōem. **E**t diuidit in duas. qz p oñdit piculū indignē sumentū. sc̄do adhibz remediū: ibi. **P**robet aut. **C**irca pñm dicit. **I** **I**taqz qz cūqz mā. pa. hūc zc. i. h sacm̄ in q sub specie panis continetur vñs corp<sup>o</sup> xpī. z sub specie vini verus sanguis ei<sup>o</sup>. **V** **I**ndigne. qz indignitas trip̄t pōt cōtingere. **D**no modo ex ipa celebratōe vt si qz nō obfuer rñi a xpō institutū offerendo aliū panē qz de tritico: z aliud vinū qz de vite: et silr si non obfuer institutū eccie circa eucharistie consecrationē. **A**lio mō ex parte celebrātis vel sumētis h sacm̄ sumendo. i. cū voluntate peccādi mortaliter de futuro vñ impenitēs de pterito. **R** **R**entis erit corp<sup>o</sup> z sanguis dñi. glo. penas mortis xpī exoluet. i. punit ac si xp̄m occiderit quod nō est intelligendū fm̄ equalitatē: s; fm̄ quādam similitudinē: maius em̄ pctm̄ est agēdo ptra humanitatē xpī in specie pñia qz in aliena: qz hoc ē contrēptibil<sup>o</sup> z horribilius: itē qz iudei occidētes xp̄m moti fuerūt ex odio z inuidia que notabiliter aggrauaerūt pctm̄. **A**lio mō accipitur indignitas ex parte sumentis: ex defectu deuotōis: vtpote qz distracta mente: ex occupatōe spūali accedit ad h sacm̄. habitualit<sup>r</sup> tñ tenet debitā reuerentiā: z tal<sup>r</sup> indignitas nō facit sumentē reñ corp<sup>o</sup> z sanguis dñi: ipedit tñ fructū sacri saltē in pre. **C**ōtra dicta arguit aliq dicētes qz pctōez actū pñt accedē ad h sacm̄: sic infirm<sup>o</sup> actū ad medicamentū h nō valet. qz sic baptism<sup>o</sup> dat̄ ad regenerandū in vitā spūali sic eucharistia ad nutriendū regeneratum nihil at̄ nutrit nisi viuū. i. de aia. p̄t qd in sumentib<sup>o</sup> h sacramentū req̄rit vitā gr̄e. **A** **P**robz at. h pñr adhibet remediū p̄ dñm piculū. **E**t diuidit i duas pres. qz p̄ fac̄ possit. sc̄do d̄clarat qd dā dcm̄: ibi. **I**ō. **C**irca pñm d̄c̄ a **R**o bet at. pñia sciaz diligēt examinādo z emūdādo. **B** **E**t sic d̄ pane illo edat zc. i. tūc fructuose p̄t h sacm̄ sumē. fit at̄ h mēto d̄ duplici sp̄. nā i primitiua eccia sic dabat̄ fidelib<sup>o</sup> h p̄t piculū effusiois sanguis mō dat̄ tñ sb sp̄ pñs sacerdos tñ celebrās acapit sb vtrāqz sp̄ nō tñ p se h etiā p alijs. **C** **Q**ui ei māducat z b̄. zc. mō. s. dicto. **D** **I**udiciz sibi mā. z bi. i. ad suā cōdēnatōez: sumit. **E** **N**ō diuidicās corp<sup>o</sup> dñi. i. h discernēs ab alijs cibis: sumēs eodē mō sic alios cibos. **S** **S** h videt qd d̄ **Y**o. viij. **Q**ui māducat me viuū p̄t me. **A**d qd d̄bz qz itelligit d̄ digne māducat b̄ tñ. **S**ciēdū ē qz ex h vbo dicit aliq qz h sacm̄ ē fr̄qnt sumēdū ad vitā gr̄e p̄tinuādā z augmētandā. **A**lij at̄ antedētes dignitatē sacri z idigne sumētū piculū. dicit qz rariū



# Ad Corinthios. I.

est sumendum Aug. aut neutrum vituperat: quia utrumque bene potest fieri: sic zacharias recepit hospitio suo dominum gaudens: Luce. xix. et centurio repulit eum ab hospitio suo. dicit. Dominus non sum dignus ut intres sub tectum meum etc. Math. viij. et utrumque laudat. primum enim procedit ex amore. secundum ex reverentia et timore. amor autem simpliciter proponit timorem: ideo frequentatio huiusmodi facti est simpliciter melior: verum quod est simpliciter melius: non est simpliciter melius: quod ad aliquid per se est indifferens: propter quod quilibet deus diligenter considero in seipso quod effectum habeat huiusmodi facti frequens susceptio: quia si ex hoc crescit fervor devotionis et potentia resistendi peccatis: frequentandum est huiusmodi factum: si autem rarius est sumendum.

**I**deo inter vos. Hic dominus manifestat quoddam dicitur. scilicet quod sumus indigne iudicium sibi manducant et bibunt. Ad cuius evidentiā sciendum quod si deus omnia mala puniret in presenti: et propter evidentiam nulla hominibus videretur: neutrum est punitio: ideo aliquid reservat futuro iudicio punitio et aliquid punit in presenti: et maxime circa principium legislationis videtur punitio talis punitio: ut ex terrore aliquid inducant ad obedientiam: sic Exo. xxxij. dicit. Post legislationem immediate multa milia hominum occisa fuerunt in vitulis castillis adoratione: et sicut in primitiva ecclesia per lationem legum nove per christum ananias et saphira puniti fuerunt scilicet morte pro peccato furti et mendacii: ut ex terrore aliquid a peccatis cauerent: Act. v. et sicut in primitiva ecclesia fuerunt multi puniti terribiliter ex eadem causa propter indignam susceptioem huiusmodi facti: et per hoc manifestat iudicium dei: propter quod dicit. **I**deo. i. propter indignam eucharistie sumptionem. **I**nter vos multi infirmi. i. puniti divini infirmitate corporali. **H** et imbecilles. longa valitudine laborantes. **E**t dormiunt multi. somno mortis corporalis a deo subito interfecti. **Q**ui si nosmetipsos diiudicarem: scias nostras examinando et purgando aut sumptionem facti. **N**on utique iudicarem. i. puniremur a domino per modum talis. **N**otandum vero quod apostolus in hoc iungit se alijs: non quia esset culpabilis: sed ostendens se iunctum esse cum eis charitate. **Q**ui iudicamur autem a domino. i. punimur dicto modo. **C**orripimur. quia talis pena ad correctionem inducit: et est duplex. uno modo ad correctionem non punitio: quia punitio est ad mortem corporalem. Alio modo ad correctionem punitio: et non punitio. scilicet quia punitio est per infirmitatem et imbecillitatem. **P**er non cum huius mundo. i. cum hominibus mundane viventibus. **D**anemur. scilicet eternaliter. **I**taque. Hic ultimo concludit apostolus intentum reducendo fideles ad debitum modum. **I**taque fratres mei cum convenitis in ecclesia. **N**on manducandum. i. ad sumendum huiusmodi factum inuicem expectate ut sicut sumat: quia factum est ecclesiastice unitatis. **S**i quis esurit. non potest hoc expectare. **D**ominum manducos suos comedes. postmodum tamen eucharistia non sumptur eodem die: poterit tamen in alia comicabant enim fideles comiter quidem in primitiva ecclesia. **P**er non in in. i. ad damnationem viam. **C**etera autem cum venero ad vos. **D**isponam. ex quo patet quod ecclesia multa tenet ex ordinatione apostolorum quod tamen in sacra scriptura non habent expressis: propter quod est sequenda est consuetudo ecclesie.

**I**n ca. xj. ubi dicitur in postil. Quia sicut caput influit ceteris membris sensum. **A**dditio. **C**irca influxum gratie et capite christo in membris ecclesie duo considerantur: quia videlicet unum corrumpit sensum. scilicet fides. nam sic per sensum recte dispositum cognoscuntur sensibilia que naturaliter per-

net ad corporis sustentationem seu preservationem: sic per fidem cognoscuntur credibilia que pertinent ad salutem anime. Aliud vero corrumpit intellectum scilicet charitas: sic enim per motum corporalem rationabiliter ordinatum homo tendit ad ea que sunt naturaliter sibi convenientia: sic per virtutem charitatis homo tendit in finem sibi supernaturaliter convenientem.

**N**on in iudicium conveniatis. **C**etera autem cum venero disponam. **C**a. xij.

**D**e spiritualibus autem. **N**olo vos ignorare fratres. **S**citis autem quoniam cum gentes essetis ad simulacra mutae putabamini: euntes. **I**deo notum vobis facio: quod nemo in spiritu dei loquens dicit: anathema hiesu. **E**t

in divinis sit ordo originis tamen absque prioritate: ut in prima parte q. xlij. ar. iij. in corpore quoniam: et sicut absque preminencia: nam filius per generationem pertingit ad habendum eandem perfectioem nature que est in patre.

**I**n ca. xj. dicit postil. Secundum propter perfectioem filium esse eodem patre: sed secundum propter originem per hoc aliquam eminentiam: quia non est ab alio. **S**urg. dicit non esse securum ut terminum eminentie in divinis et prioris et posterioris. **S**ed hoc est contra beati Hieronymum. ix. de trinitate circa medium ubi ponit contra arrianam heresim asserentem filium impari patri: dicens. **D**ivinus pater secundum autem generationis sit filio maior. filius secundum divinitatem non est patri minor. **D**e ordine originis prioris et posterioris eiusdem ordinis in divinis: dicit beatus Augustinus in de triplici habitaculo. **I**n patria videbimus quomodo pater procedit origine filius: sed et grandis est disputatio de hoc ordine inter scholam fratrum minorum et predicatores que non sunt presentis propositi. **C**a. xij.

**D**e spiritualibus autem. **P**ostquam apostolus persecutus est de tribus factis in quibus errabant corinthii. scilicet baptismo: in trinitate: eucharistia: hic dominus tractat de gratia que contra neque in factis. **E**t dividit in duas partes: quia per se proponit intentum scilicet de spiritu. ibi. **S**citis. **C**irca primum proponit intentum. d. **A**d de spiritualibus autem. i. de gratia a deo datis. **N**olo vos ignorare fratres. **I**ntendo vos instruere: quia sic dicit seneca **M**agnam ingratitude genitum est ignorare beneficia accepta. **S**citis. **H**ic dominus persequitur intentum. **E**t dividit in duo: quia per commendat dei gratiam in generali. scilicet de persequitur in speciali. ibi. **D**ivisiones vero. **C**irca primum commendat dei gratiam ex tribus per quod sine ea non vitat peccatum mortale: et quod ad hoc dicit. **S**citis enim cum gentes. scilicet gentilibus viventes absque dei gratia. **A**d simulacra muta adoranda. **P**ropterea ducebam. euntes. et dicit. **D**ucebamini. instinctu demonum vel propria inclinatione: vel hominum persuasione: scilicet commendat gratiam dei: quia per ipsas vitat peccatum mortale: et quod ad hoc dicit. **N**o. i. spiritu dei lo. dicitur ana. ihu. i. blasphemias per se: et accipit blasphemiam large pro omni peccato mortali in qua est quoddam blasphemiam dei iniquum separat ab eo: nec per hoc dicitur sequi quod homo gratiam habens sit in peccabilis: quia non necessitat ad vitandum gratiam: et sic ex proprio defectu potest peccare mortaliter. et sic non operatur ex gratia propter quod notabiliter dicit apostolus. **N**emo in spiritu dei lo. i. gratia spiritus sancti virtus. dicitur verbo vel facto. **A**nathema ihu. i. quodcumque separatum a christo: anathema est separatim importat. scilicet commendat gratiam am ex hoc quod nullum sine ea potest bonum meritorium operari: et quod ad hoc dicit. **E**t nemo potest dicere. hie. nisi in spiritu sancto. **S**ed contra hoc videtur quod dicit salvator Math. vij. **N**o omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. gratia vero ad illud introducit ergo potest dicere nomen hiesu absque gratia. **D**icendum quod aliquis potest dicere in spiritu sancto aliquid du-

**I**n eo. ca. ubi dicitur postill. **P**er unum est principium filii et sic habet quoddam eminentiam in quantum non est ex alio. **A**dditio.

**A**ntientia videatur importare seu sonare quoddam inequalitatem: et ideo divinis personis que omnino sunt coeternae et coequales non videtur securum posse attribui eminentiam unius personae respectu alterius. **E**t hoc autem quod per non est ab alio: filius autem est a patre. bene dicendum est quod



# Epistola Pauli

placiter vno mō spūs sancto mouēte nō tñ habitō. z h mo-  
tio duplex est vna p generalē influxū: z h mō dicit amb. q  
omne vez a quocūq; dicat a spūs scō est. alia p influxū spēa  
lē: z maxie i his q; excedūt facultatē nature: z h mō balaa  
mlta vera futura pdixit. **Quē. xxiiij. z caphas pphauit q**  
**ih̄s moritur? erat p**  
**gēte. Jo. xi. alio mō**  
**dī aliqd i spūs sancto**  
**ipō mouente z habi**  
**to p grām imente: et**  
**h mō intelligit dcm**  
**apli q; i. Nemo**  
**pōt dicere dñs ieh̄s**  
**scz vere: ita q; ih̄s sit**  
**veracit ip̄us dñs et**  
**ip̄e fuis et? qd nō**  
**p̄t eē sine spūs sancto**  
**ip̄m inhabitare per**  
**grām: z mouēte ip̄s**  
**salte p influentiā ge**  
**neralē: z h etiā req̄ri**  
**tur in oi ope merito**  
**rio: i quo facto se di**  
**cit hō seruū iesu xp̄i**  
**eū dñm veraciter co**  
**gnosces. k. Diui**  
**sioēs. Dic p̄r apo**  
**stolus psequit intē**  
**tum de gratijs in spēali: z p̄ declarat grē gratisdate condi**  
**tōnez. scōo charitatis q; idē est cū grā gratūfaciente. vel hz**  
**insepabilē eā annexā: seq̄n. ca. terciō cōpar grās gratisda**  
**tas adinuicē. xiiij. ca. P̄ria i duas: q; p̄ distinguit gratias**  
**gr̄tisdatas in quodā ḡnālī. scōo magis in spālī: ibi. Vnicū**  
**q;. Circa p̄mū cōsiderandū q; grā gr̄tisfaciēs p̄ncipalit̄ dat**  
**p̄pter bonū illius cui dat. s. vt eū dignū faciat vita beata.**  
**Grā vero gratisdata dat p̄ncipalit̄ p̄pter bonū ecclie z nō**  
**illius cui dat: sic donū p̄pherie vel linguaz et hmoi q; ali**  
**qñ danē nō h̄ntibus grām gratūfaciētē. ad talē vō vtili**  
**tatē req̄rit facultas loq̄ndi et opandi q; dat p̄ donū gratie**  
**vt pote per donū linguarū vt possit aliq; fidē pdicare gen**  
**tib? diuersoz idiomatū. z p̄ donū miraculoz ad fidem cō**  
**firmandā. z sic d̄ alijs gratijs gr̄tisdatīs q; aliqñ danē hoib?**  
**malis fm q; dicit saluator. Matt. viij. Multi dicēt m̄hi in**  
**die illa dñe dñe in noie tuo pphauim? z i noie tuo demo**  
**nia etecim? z in noie tuo mltras vtutes fecim?. et tūc con**  
**firebo: illis. q; nunq; noni vos. Discedite a me oēs q; opa**  
**mini iniquitatē iḡ q̄tum ad illa dona facultatē loquēdi vel**  
**opandi ad vtilitatē ecclie p̄bentia: dicit apls. k. Diuisio**  
**nes vō grāz sunt q; plures s̄t tales vt videbit. j. Idē**  
**aut spūs: q; p̄fectōes q; sunt in creaturis diuisim in dō s̄t**  
**contūctim. scōo req̄rit auctas q; h̄ p̄ ministeriū: vt p̄ apo**  
**stolatū: sacerdonū z hmoi. z q̄tū ad h̄ dicit. m. Et diui**  
**siones mi. sunt idē aut dñs. cui oia funt. terciō req̄ritur**  
**opez executio z q̄tū ad h̄ subdit. n. Et diuisiones opa**  
**rionū sunt. in eodē em officio vt apostolatū z hmoi vnus**  
**plus alio opaf. vt Paul? dixit de seipō. j. Cor. xv. Ampli**  
**us illis oib? laboraui: z s̄t in vna grā. vt pote p̄pheta vel**  
**grā miraculoz: vn? alio plus abūdat n. Idē vō deus**  
**q; opaf oia in oibus. effect? em p̄me cause necessario req̄rit**  
**tur in oi effectu aliaz causaz. p. Vnicūq;. Dic p̄r ac**  
**cedit ad distinctōem dictoz magis in spālī: z p̄ grāz. scōo**  
**ministrōtionū: ibi. Et q̄sdem q̄dem. P̄ria adhuc in duo:**  
**q; p̄ ponit grāz distinctōem. scōo adhibet similitudinez: ibi.**  
**Sicut em corpus. Circa p̄mū dicit q. Vnicūq; em da**  
**tur ma. spūs. i. grā gratisdata p̄ quā spūs sanct? manifestat**  
**dat. q. Ad vtilitatē. s. ecclie vt pdictū est. r. Alij q; dez**  
**per spm̄ datur sermo sapientie zc. Circa istā distinctōem**  
**considerandū q; sicut dicitū est gratie gratisdate dantur ad**  
**vtilitatē ecclie: qd potissime fit p̄ doctrinā: q̄tum ad ea que**  
**sunt fidei: ad qd tria requirunt. primū est cognitio diuino**  
**rū. scōm confirmatio eoz. z terciū debita probatio vboz.**  
**q̄tum ad primū tria sunt necessaria. primū est q; p̄nci**

pia sunt certissima: z q̄tum ad hoc ponit. **Sermo sa**  
**pientie. que est cognitio diuinoz ex articulis fidei sequen**  
**tium. terciū est cognitio effectuz p̄ quos interdū oportet**  
**causas manifestare. et q̄tum ad h̄ ponit. t. Fides que ē**  
**certitudo de reb? inuisibilibus q; supponunt vt p̄ncipia ca**  
**tholice doctrine. vñ**  
**dī. Hebre. xi. Fides**  
**est substantia sperā**  
**darū rerū argumen**  
**tum nō apparentiū**  
**z accipit hic argum**  
**tum p̄ certitudinē:**  
**ex quo p̄z q; nō acci**  
**p̄it h̄ certitudo eui**  
**dentie h̄ adherentie**  
**vide scōs p̄bus dif**  
**finiens fidem dicit:**  
**Fides est ignote rei**  
**miranda certitudo.**  
**scōm est cognitio cō**  
**clōsionū p̄ncipali**  
**um ex dictis p̄nci**  
**p̄is sequentiū. et q̄**  
**tum ad hoc dicitur.**  
**v. Sermo scientiē.**  
**que est cognitio rez**  
**hūanaz q; inuisibi**  
**lia dī p̄ ea que facta**

sunt intellecta conspiciuntur. **Roma. j. Circa scōm qd est**  
**cōfirmatio doctrine catholice sciendū q; in his que s̄b sunt**  
**rōni naturali confirmatio est p̄ argumēta ex p̄ncipijs cui**  
**dentib? deducta. In his aut que sunt supra rōem diuini?**  
**reuelata: cōfirmatio est p̄ ea que sunt diuine v̄tatis p̄p̄ia**  
**et hoc fit dupliciter. vno mō qñ ad cōfirmatōnem fidei fit**  
**opus miraculosum et hoc sine sit ad salutē corporū: z q̄**  
**q̄tum ad hoc ponitur a. Gratia sanitatū sine ordines ad**  
**solā diuine p̄tatis manifestatōem. vt statio solis vel aliqd**  
**hmoi. z q̄tum ad hoc pōit. b. Opatio v̄tutū. Alio mō**  
**qñ ad cōfirmatōnem fidei manifestat aliqd occultū qd sc̄**  
**re solius dei est p̄p̄z. sic s̄t cōtingentia futura z q̄tum ad h̄**  
**ponit. c. Prop̄hetia. vel cordiū ocella: fm q; dī. j. Re.**  
**xviij. Nō videt ea q; patēt. d̄s at̄ int̄ref cor: z q̄tum ad hoc d̄**  
**d. Discretio spiritū. Circa terciū qd est facultas p̄ncipiā**  
**di alijs ea q; s̄t doctrine catholice duo req̄rit. s. facultas idi**  
**omatīs vt p̄ncipiās possit a q̄buscūq; intelligi. z fm h̄ d̄.**  
**e. Ḡnā linguaz. z cognitio sensus eoz q; p̄ferēda s̄t z q̄**  
**tū ad h̄ ponit. f. Interpretatio fimonū. d̄c̄ iḡ apls. Alij q;**  
**dez dat zc. z p̄z l̄ra ex dictis vsq; ibi. g. Dec at̄ aia opaf**  
**vn? atq; idē spūs: p̄ h̄ tollit error gentiliū q; diuersas grās**  
**attribuebāt diuers? dijs: vt sapientiā ioui: locutionē mer**  
**curio. z sic d̄ alijs. h. Diuidēs singul. p̄ h̄ tollit error eo**  
**rū q; dixerūt deū cognitōez h̄re rez in vniuersali tñ z non**  
**singulariū. i. P̄ro vt vult. p̄ h̄ tollit error attribuentiū**  
**diuersitatē donoz fatō vel cōstellatōib? v̄l hūano merito**  
**nō diuine volūtati sic cause p̄me. k. Sicut ei corp? Dic**  
**manifestat pdicta p̄ similitudinē corpis natural. Et diuidit i**  
**duas. q; p̄ ponit similitudo in generali. scōo explicat magis**  
**in spālī: ibi. Nā z corp?. Similitudo aut est in h̄ q; sicut mul**  
**ta mēbra faciūt vnū corpus nāle. sic z fideles in xp̄o rege**  
**nerati p̄ baptisimū facti sunt mēbra xp̄i. z sic faciūt sub ca**  
**pite xp̄o vnū corp? mysticū: d̄c̄ iḡ. k. Sicut em corpus**  
**vnū est zc. Ista vnitas nō est indiuisibilitat? q̄lis ē vnitas**  
**p̄ncipiā: nec cōtinuitas q̄lis est vnitas lineē: h̄ est vnitas p̄c**  
**ctōnis q; aliqd vnū p̄fectōe ex multis p̄stituit. vt h̄. v. me**  
**ta. ita et xp̄s q; est caput n̄m vn? est in p̄sona: z p̄ p̄ns oēs**  
**fideles sibi iuncti per fidē faciūt vnū corpus mysticū: qd**  
**declarat p̄r. d. l. Et em in vno spū. s. scō. m. Omnes**  
**nos in vnū corp? mysticū. n. Baptizati sum? q; baptis**  
**mus ē spūalis ḡnatio. o. Sine iudei siue gentiles. q. d.**  
**hāc vnitatē nō ipedit diuersitas gentis p̄cedēs baptisimū.**  
**p. Siue f̄ri siue libert. q. d. diuersitas cōditōis hāc vnita**  
**tem non impedit. vnde dicit ambro. In dño bona seruū**



# Ad Corinthios. I.

z bona libertas eq lance appedunt. **q** Et oēs i vno spū potati sum? i potu sacrali. **r** **Q**uā z corp? Hic pñr sili tudinē applicat magl i spali: z pmo qñtū ad corp? natura le. scdo qñtū ad corp? mysticū: ibi. Dos at est. pma in du as: qz pmo describit corpis nālis integritatē. scdo mēbro rū habitudinez: ibi.

**N**ō pōt. **Q**ñtū ad p mū dicit. **r** **Q**ñtū z corp? nō ē vñū mē brū zc. qz oia mēbra pcurrūt ad itegritatē vñū corpis ppositi z pfecti ex infulus organis deseruienti b? diuersis aie potē tijs. vii. ij. de aia dñ: **A**ia ē act? corp? phi sici organici iō sbitis. **S**i dixerit pes q nā nō sū man? non sū de corpe zc. q. d. n. sequit. licz. n. mēbra abinuicē distinguāt ex illis tñ pñcīf vñū corp? vnitare pfectō nis z sic pñ dicit d sin gul mēbris: qd pro bat pñr ducendo ad duplex incōueniēs. pñmū ē: qz tolleretur id qd ē necessarium corpi: iō dicit. **S**i tot. cor. o. vbi audit? qñtū dicit tol leret: z eodē mō pñ dicit de singulis mē bris: qz sicut oculus

ē necessari? corpi ad dirigendū: ita man? ad opandum et pes ad ambulādū: z sic de alijs: iō subdit. **v** **N**ūc aut ponit de? mēbra. i. sic disposuit ea i corpe qvñūqz def uuit toti corpi: ocul? .n. vider p toto corpe: pes silt ambu lar: z sic de alijs: z iō situant i vno corpe. **r** **Q**ñtū si essent h dicit ad secūdū incōueniēs: qz tollerēt itegritas corpis ad quā necessari? requirit diuersitas mēbroz vt pñcīf ē iō dicit. **Q**ñtū si eēt oia vñū mēbz vbi corp? .f. organicū p fectibile p aiam. q. d. nusqz: pp qd subdit. **y** **N**ūc aures multa mēbra. abinuicē disticta. **z** **Q**ñtū at corp? ex ill pñtū vnitare pfectōis. **a** **N**ō pōt. Hic pñr oñdit ha bitudine mēbroz adinuicē: z pñtū ad necessitatē. scdo qñtū ad cultū exteriorē: ibi. **E**t q putam?. tercio qñtū ad mutua sollicitudinē: ibi. **S**z in idipm. **Q**ñtū ad pñmū dīc. **a** **N**ō pōt at dicere ocul? manū opa tua nō indigeo zc. qz sicut man? idiget directōe oculi: ita ocul? pñcīf ma nus ne ledat: z loniōe si fedet: z sic de alijs. **b** **S**z mlto magis q vidēt mēbra corpis infirmiora eē sicut q facile le dunt. **q** **N**ecessaria sūt. Directio ei oculi ē oib? alijs mēbris valde necessaria: z ex tali mutua necessitate appa ret manifeste oia mēbra de itegritate vñū corpis eē. **d** **E**t q putam?. Hic pñr cōpat adinuicē mēbra qñtū ad cultū exteriorē q magl adhsbet mēbris ignobilib?: z hoc ē qd dñ. **E**t q putam? ignobiliora mēbra eē corpis: vt pu dēda z pres egestioni deseruiētes pp aliquā feditatem. **e** **H**is honore abūdantiorē circūdam? .i. ea diligēt te gimus. **f** **H**onesta aut nostra nulli? idigēt. .f. opimēti. vt facies i q vigēt oēs sēsus. **g** **S**z de? rpanit ei corpus i. sic ordiant q illa mēbra q vidēt ihonesta dligēt? te gim? ex isticu nature eē actor. **h** **N**ō sit scisma in corpe. i. vt appareat māifeste q oia mēbra sūt vñū corpis itegritate. **q** **S**z i idipm. Hic pñr cōpat mēbra adiui cē qñtū ad mutua sollicitudinē laborādo vñū p altero: e

cōpatiēdo vñū alteri: iō dñ. **a** **S**z i idipm pñuicē sol. st mēbra sicut: man? laborat p necessarijs alijs pñb?: vt i tegumēto defensiōe z siltib?. **b** **E**t si qd pa. vñū mē. cō pa. oia mēbra. sicut p? q leso pede statū ocul? aspicit ad le sionē: z man? apponit ad cōsolationem. **c** **S**ive glaf

**e** his honorem abundantio rē circūdamus. **E**t que in honesta sunt nostra. abun dantiorē honestatem ha bent. **H**onesta aut nostra nullius egent. **S**ed de? tē perauit corpus ei? cui de erat abūdantiorē tribuen do honore: vt n sit scisma in corpore. sed in idipm p inuicē sint sollicita mēbra **b** **E**t siquid patitur vñū mē brum compatiunt omnia **c** membra. siue gloriat vñuz **d** membrum. cōgaudent om **e** nia membra. **E**los autem **f** estis corpus xpi: z mēbra **g** de mēbro. **E**t qsdam qdez **h** posuit de? in ecclesia: pñ **i** mo apostolos: secundo p **k** phetas: tercio doctores: **m** deinde virtutes: exinde g **n** tias curationū: opilatōes

vñū mēbrū. ex aliq cōsolatiōe. **d** **C**ō gaudēt oia mēbra. i. de solata. ex his oī b? patz q pñtinent ad vñū corp?. **e** **D**os at. Hic aptat silitu dinez corpis nāl ad mysticū. d. **D**os at est corp? xpi p cōtū ctionē charitatē z fi dei adiucē z ad xps **f** **E**t mēbra de mē bro. i. depedētiavñū ab altero z ad vñuz ordiata. **H**ui? at cor por? oculi sūt plati z do ctiores q hnt alios dī rigē. **A**udit? vo cle rici q sūt eoz discipuli **D**ozar? religiofi q dnt respirāe celestia **C**at. j. In odore vn guentoz tuoz curri m?. **Q**ñtū at potētē laici q hnt defēde p potētiā clerū z iferi orē pplum. **P**edes vo vulgares hoies suo labore vt agricul turaz hmoi torū cor p? mysticū sustētan

tes z lz sint iqbiliora mēbra tñ sūt valde nccia. videm? et q null? stat? p dicit? pueniēt pñ stare sine alijs pp qd dnt p in uicē sollicitare de necessarijs p cōiutilitate corpis mystici sua officia exercētes. **g** **E**t qsdā. Hic p? distinctionē grā rū distignit mīstratiōes. **E**t diuidit in tres ptes. qz p pñtū distinctionē. scdo māifestationē ei? .ibi. **N**ūqd oēs vos. ter cio circa mīsteriū ordiat hoim affectionē: ibi. **E**mulamī p ma adhuc i duas: qz pmo distignit mīstratiōes pñcīpales scdo min? pñcīpales: ibi. **O**pulatōes. maiores at ecclie mīstri sūt apli adiqz officia tria pñtēt. .f. regimē ppli doctri na: z miracloz opatio p pñfirmatiōe doctrie: de his tribus dñ: **Xu. ix. C**ōuocat? at. xij. aplis dedit eis pñtē sup oia de monia zvt lāguozes curarēt z mīsit illos pñdicare regnuz dei zc. **I**n pñtīb? at ordiat illd qd ē supmū reseruat sup me potētiē: alia at alijs cōicat. **R**egimē vo ppli supmū ē i his trib? qz alia duo ordināt ad ipz: iō regimē ecclie pp? ē stat? apli: q ē supior stat? ecclie. z p? eū alij stat? p ordiez z h ē qd dñ apls. **g** **E**t qd. q po. de? i ecclia disposuit or diate. **h** **P**rio aplos. qb? ē pñmissū ecclie regimē. **Xu. xxiij. ego** dispono vob sic disposuit m pñ me? regnū zc. **i** **S**cdo pphetas. accipiētes a deo imediate reuelationes. **k** **T**ercio doctores. q reuelata alijs explanāt iferiorib?: de his duob? dñ. act. xij. **E**rāt at i ecclia q eāt athiochie. p pbe z doctores. **N**ec p h ē qd dñ matt. xj. **I**er z pphē vqz ad iohēz. h ei dñ d pphet? pñcīantib? aduētū xpi i carnē q tūc cessauerūt: n tñ cessauit pphā simplr. **Q**uart? qd? e eoz qb? cōicat grā miracloz q sūt cōicata alijs ab apls z qñ tū ad h dñ. **l** **V**irtutes. qñtū ad eos q faciūt miracula i elemētis. **m** **E**xinde grāas curationū. qñtū ad eos q faciūt miracula in corpib? hūanis. **n** **O**pulatōes. Hic pñr distignit secundarias administratiōes. d. **O**pulatōes qñtū ad illos q ferunt opem maiorib? platis: cuiusmodi sūt decant archidiaconi.



# Epistola Pauli

**G**ubernatōes q̄ntū ad p̄ochiales sacerdotes.  
**G**enera linguarū q̄ntū ad illos q̄ varijs linguis loq̄bā  
tur in p̄mitua ecclesia. ne p̄ defectū idiomatis impedi  
ret euāgelica doctrina. **I**nterpretatōes s̄monū q̄ntū  
ad illos q̄ occultas s̄nias explanabāt. **R**ūq̄d p̄r ma  
nifestat dictā distin

ctōz p̄ h̄ q̄ tunc non  
oēs admistratōnes  
iste concedebāt om  
nibus. s̄ diuerse di  
uersis. sic distincta  
officia distinctis mē  
bris corp̄is. oculus  
enī videt et pes am  
bulat sic de alijs. n̄  
enī oia oib̄ expedit  
unt. ideo dicitur.

**R**ūq̄d ei omnes  
ap̄li. q̄. d. nō et p̄z s̄a  
s̄. **E**mulamī. h̄ cō  
sequēti ordiat affectō  
nem hoīm circa di  
cta misteria q̄ h̄z sunt  
bōa et ecclesie neces  
saria. t̄n non sunt sic  
appetēda sicut cha  
ritas et s̄lta. q̄ faciūt  
hoīem vīta etna di

gnū: nō sic aut dicta misteria. iō dicit ap̄ls. **E**mula  
mī. i. desiderate. **C**harismata meliora. i. meliora scri  
ptis dona. **A**dhuc p̄ter misteria. **E**xcellentio  
rē vobis viā. eundē ad patriā celestē. **D**emonstro. ca.  
sequēti. **I**n ca. xij. vbi d̄r in postil. Circa istā distincō  
nē considerandū q̄ sicut d̄m ē gr̄e q̄ntitate. dāt ad vtilita  
tem ecclesie. **A**dditio.

**H**ec distinctio ap̄li de diuisione gr̄az q̄ntis datarū de  
clarat plene in p̄ma sc̄de. q̄. cxj. art. liij. in corpe q̄  
stionis i q̄ p̄tinet oia q̄ h̄ tradit postillator et pleni  
orū mō vide ibi rē. **C**ap̄lm. xij.

**L**inguas. Postq̄ ap̄ls docuit de gratijs q̄ntitatē  
faciēte. vel inseparabilit̄ ei annexa. Et diuidit i tres  
pres. qz p̄mo oñdit ei⁹ excellentiā respectu donoz p̄dcō  
rū q̄ntū ad ei⁹ necessitatē: sc̄do q̄ntū ad ei⁹ vtilitatē ibi. Cha  
ritas patiens ē. sc̄cio q̄ntū ad ei⁹ stabilitatē. ibi. Caritas nū  
q̄ excidit. Circa p̄mū oñdit p̄ q̄ sine charitate nō valēt do  
na q̄ p̄tinet ad locutōz. sc̄do q̄ nec ea q̄ p̄tinet ad cognitōz  
ibi. Si habuero. sc̄cio q̄ nec ea q̄ p̄tinet ad opatōz. ibi. Et  
si distribuero. et p̄ hec tria dona intelligūt alia. dicit igitur  
**S**i linguas hoīm loq̄r. i. oīm hoīm p̄ donū linguarū  
**E**t angeloz. Circa qd sciendū q̄ in angelis est duplex  
cognitio. vna q̄ vident diuinā eētā. et de illa vñ non do  
cet aliū qz oēs imediate vidēt eā. alia vñ cognitio ē in eis  
de alijs et hec est duplex. vna de misterijs diuine p̄uiden  
tie exeq̄ndis. et de his superiores loquūtur et docēt inferio  
res. et nō econuerso. alia ē de conceptib̄ p̄p̄ijs. et sic etiaz  
inferiores docēt superiores et loquūtur eis sicut econuerso

**C**ōsiderandū etiā q̄ in angelis ē aliqd̄ nālr̄ notū alijs. et  
iō q̄ illud nālr̄ notū ab angelo ordiat ad māifestādū al  
teri id qd̄ ē sibi occultū tūc ē angelica locutio. q̄ qd̄ ordi  
natio depēdet ex voluntate angeli p̄ponētis vel ordinātis  
et sic p̄t loq̄ vñ et nō alteri: p̄tās igit̄ h̄ faciēdi d̄r angeli lin  
gua. **P**er h̄ intelligit̄ q̄ donū locutōis q̄ntūq̄ excellēs  
nō valēt sine charitate. iō subdit. **F**act⁹ sum sicut es  
sonans aut cymbalū t̄niēs. son⁹ enī taliū q̄ntūq̄ sit di  
screr⁹ nō t̄n ē vñ sicut aut corp⁹ v̄nit p̄ aniam q̄ carēt es  
et cymbalū. sic aīa sp̄ualit̄ v̄nit p̄ charitatē. p̄p̄ quod ois  
locutio q̄ ē sine charitate mortua est. **E**s aut̄ eo q̄ ē planū  
ex vna p̄cussione reddit simplicē sonū. iō significat eos q̄  
v̄nitatē simp̄lr̄ annūciant. **C**ymbalū eo q̄ ē p̄cauū ex vna  
p̄cussione multiplicat sonū iō significat eos q̄ v̄nitatē mul

tipliciter annūciāt addicēdo plures s̄litudines et elicēdo  
multas conclusiones et h̄mōi. **E**t si habuero. h̄ p̄r  
idē oñdit de donis p̄tinetib̄ ad cognitōz. d. **E**t si habuero  
p̄p̄iam p̄ quā occulta diuinit⁹ reuelantur. ij. **P**et. j. non  
volūtate h̄mana allata ē aliq̄n p̄p̄ia. s̄ sp̄scō inspirati lo  
cuti sunt sc̄i dei ho  
mines rē.

**E**t si noueri my  
steria oia. i. deitatis  
occulta q̄ p̄tinet ad  
sapiam. s̄. ij. ca. **L**o  
q̄mur dei sapiam in  
mysterio q̄ abscondi  
ta ē. **E**t oēm sc̄i  
enīa. s̄. iue diuinitus  
datā vt ap̄li habue  
rūt siue h̄manit⁹ acq̄  
sitā vt p̄bi. **E**t  
si habuero oēm fidē  
id est p̄fectam.  
**I**ta vt montes  
transferā. **E**t h̄ obij  
ciunt aliq̄ q̄ nulli s̄a  
cti habuerūt fidē p̄f  
ctā. qz nō legit̄ aliq̄s  
cor̄ mōtes trāstulif  
se. s̄ hoc nō valet. qz  
manifestatio sp̄s p̄

miracula dat̄ ad vtilitatē eccle. vt s̄ d̄m ē. p̄p̄ qd̄ sc̄i se  
ceit̄ miracula p̄t vtilitati eccle p̄p̄tebat. r̄i p̄p̄tēs s̄uis  
fer mōtes eq̄ trāstulifent. qz mala fecerūt mortuos s̄uis  
tādo: cecos illuminādo et h̄mōi q̄ fieri nō p̄nt nisi v̄tute d̄  
uia. trāstatio vñ mōtū v̄tute demonū posset fieri s̄i d̄m  
teret̄ p̄p̄ie v̄tuti. **C**haritatē at̄ si h̄uero nihil sum. q̄  
tū ad eē gl̄ie. **S**ciēdū etiā q̄ ap̄ls h̄ loq̄t de sapia. et sc̄ia p̄  
ut sūt gr̄e q̄ntitate q̄ h̄ p̄t sine charitate. sicut p̄p̄ia et fi  
des. n̄ at̄ p̄t sapia et sc̄ia p̄putat̄ iter. vij. sp̄sc̄i. dona q̄ s̄  
isepabilit̄ charitati annexe. **E**t si distribuero. h̄ p̄r  
idē facit de donis p̄tinetib̄ ad opatōz. d. **E**t si distribuero  
i. plurib̄ diuisero. qz pietas ad plura se extēdit.

**P**res facultates meas. p̄ h̄ tagit̄ p̄fecta pietas mat. xij.  
**S**i vis p̄fect⁹ eē vade et v̄de v̄niuersa q̄ h̄es et va paup̄ib̄  
rē. **I**n opa v̄tutis q̄ s̄t ad p̄mū p̄ncipali p̄it opa p̄  
erat̄. qz sic d̄r. ij. ad **T**imo. liij. **P**ietas ad oia v̄tū ē p̄m̄  
sionē h̄ns vite q̄ nūc ē et future. **E**t si tra. cor. meum  
rē. **I**n oia q̄ sustinet h̄o p̄p̄t̄ deū martiriū ē potissimum  
et maxie q̄n q̄s offert se voluntarie. p̄p̄ qd̄ h̄ exp̄m̄it̄ cū d̄r.  
**E**t si tra. cor. me. offerēdo voluntarie p̄p̄t̄ x̄pm̄.

**I**ta vt ardeā: qd̄ ē martiriū gen⁹ acerbissimū **C**ha  
ritatē at̄ si h̄a. ni. mī. p̄dest ad p̄secutōz vite b̄tē. qz charitas  
dirigit v̄pa ad finē v̄ltimū p̄p̄t̄ qd̄ ip̄a s̄blata deficiūt ab il  
lo fine. **C**haritas patiens ē. h̄ p̄r oñdit̄ eminētia cha  
ritatis q̄ntū ad vtilitatē. qz p̄ ip̄am iplēt̄ oia v̄tutis opa. et  
p̄ h̄ oñdit̄ i duob̄ actib̄ generalib̄ v̄tutis cū d̄r. charitas  
patiens ē. ois ei ac̄t⁹ v̄tutis p̄stitit i h̄ q̄ aliq̄s b̄n̄ s̄stiet sibi il  
lata mala. vel i h̄ q̄ b̄n̄ opat̄ bona. q̄ntū ad p̄mū d̄r. **C**hari  
tas patiens ē q̄ntū ad sc̄dōz. **B**enigna ē. i. fac̄t̄ patiēte im  
mal̄ tolerādīs. et benignū i b̄oīs opad̄. benignitas enī d̄r  
q̄i bōa igneitas. qd̄ fit q̄n ex igne charitatē anim⁹ h̄oīs sic  
liq̄scit q̄ bōa h̄ita n̄ sibi soli retiet s̄ ad alios extendit.

**E**t si distribuero. p̄r explicat maḡ i sp̄eali opa v̄tutis q̄ p̄  
charitatē efficiūt. **E**t diuidit̄ i duas pres. qz p̄ oñdit̄ q̄nter  
charitas fac̄ vitare malū sc̄do q̄nter fac̄ agē bonū: ibi. **C**on  
gaudet. Circa p̄mū sciēdū q̄ h̄o n̄ agit̄ malū d̄m sic q̄ d̄  
noceat. s̄ sibi et p̄rio b̄n̄ nocet. **P**̄mo q̄ oñdit̄ q̄ charitas fa  
cit vitare malū d̄ p̄mū. et h̄ malū v̄l ē i affectu vt q̄n q̄s  
dolet d̄ b̄oīs p̄xi et d̄ mal⁹ gaudz qd̄ fit p̄ inuidiā quā re  
monet charitas. qz p̄tāt ei directe. iō d̄r. **E**t si distribuero. i. n̄ inidit̄. h̄z ei emulari p̄les sign̄ficatōes q̄ p̄tinet̄ in  
h̄ v̄su. **E**muloz istat̄ amat̄ inidit̄ ac imitat̄. vel malū p̄ra  
p̄mū ē i effectu. et sic d̄r d̄ charitate. **E**t si distribuero. i. n̄ agit̄ p̄p̄











# Ad Corinthios I

pale loquendo sonus est in animatu: vñ. dñ. de aia. Vox est pensio aeris inspirati ab aia ad vocale arteria cum imagine significandi. hic vox accipit p sono: cetera patet vsqz ibi.

Et si incerta vbi ponit aliud exemplū de tuba q aliter sonat inuitado ad consiliū: alit vocado ad festū: et alit vocado puocado ad bellū: vt hñ lñ. Quer. x.

pp qd null' pparat se ad bellū nisi sonet determinato mō ad h statuto: et silt locutō linguaz nō valz ad edificationē nisi sensus explanet: et patz lñ vsqz ibi.

Ita vos p lignā supple non pficietis eccle. g. Nisi m. ser. dede. i. explanatū mō pdictō qd pri net ad pphetiā: iō sñ dñ. h. Erutis em in aera lo. i. inuanū i. Tamulta. i. idiomata. k. Et n. si. vo. e. i. sine significati one vocē significati ue. et sensu locutiōis nihil est cognitū ad vilitatē eccle. imo derisibile ē: sicut loqui aliqd idioma ig rari: iō sñ dñtur.

Si ergo nesci. v. vocē. i. significatiōez m. Ero ei cui loq. barbar'. i. exnee loquens: sicut si aliqz scies horas canoni-

cas et nō intelligēs loqē alteri similit' iguozāri. iō subditur n. Sic vos. ne sitis similes barbaris: qd debetis vitare et rō subdit' cū dñ. o. Quonā emulatores est' spirituū id ē amatores bonoz spūaliū. p. Querite vt abundetis. nō solū vbo s magis intellectu ad explanationē vbi: iō sñ dñtur.

Et iō q loquit. hñs donū linguaz. r. Dret vt interp. i. vt a deo ppheta sibi det tāqz meli' bonū. q. Quāz si orē. Postqz oñdit peminētiā pphete respectu doni linguaz in pdicatiōe: hñs idē oñdit i orōe. et p i orōe secreta: scō i publica. ibi. Ceter. Circa pñmū facit talē rōz oīo q reficit intellectū et affectū vñ nata ē reficere: melior ē illa q reficit tñ affectū sic ē in pposito: qz p donū linguarū pñse pferri possūt vba orōis in qlibet idiomate hñ nō itel ligunt: sicut cū late' dicit orōez dñicā: vel aliqd hmōi. de note et tñ affect' eleuat in deū: et sic reficit ei' affect' hñ tñ intellect': qz nō intelligit q dicit: s qñ intelligit reficit ei' affect': et itellec' igf intellect' locutiōis q ptinet ad ppheti am melior ē dono linguaz. p. rōis ponit minorē vñ.

Quā si orem lñ. spūs me' orat. i. affect' me' in deū eleuat: spūs. n. importat quādāvi motiū: et iō volūtas q est affect' intellectū' vocat' h spūs: qz mouet alias aie potē tias ad agendū. t. Quēs at mea. i. intellect' meus.

Et sine fructu ē. qz nō intelligit orōis sensū: iō cōcludit. Quid ergo ē. mihi faciēdū. y. Orabo spū. orabo et mēte. i. affectu et intellectu. z. Psallā et psallere ē ora re cū melodia. a. Ceter. Hic pñr idē oñdit i orōe publica: qz si ppl's itelligat orōem seu bñdictionē sacerdotis: meli' reducū in deū: et deuoti' rñdeat amē: ideo dicit.

Ceter si bñdixeris. i. tu sacerdos vñ epe. b. Spū. i. absqz h q ppl's itelligat. c. Quis supp. lo. idē. q. d. qd pficit ppl's simplex et nō itelligēs. q. d. nihil aut modicū qz nescit se cōformare tibi q es mīster eccle rñdendo amē

cithara: nisi distinctionem sonituū dederit quō scietis id qd canit aut qd citariza tur: Etem si in certā vocez det tuba: quis pabit se ad bellū: Ita et vos p linguā. nisi manifestū sermonē dederitis: quō sciet id qd dñ

Erut ei in aera loquētes. i. Tamulta vtputa genera li guarū sūt in hoc mūdo: et i nihil sine voce ē. Si ergo nesciero virtutem vocis. mero ei cui loquar barbar'.

et q loqē mihi barbar' Sic et vos qm emulatores est' spirituū ad edificationē ec clesie: querite vt abūdetis

Et ideo qui loquit lingua orat vt interpret. Nā si orē lingua: spirit' meus orat. mens autem mea sine fructu est. Quid ergo ē. Ora bo spiritu orabo et mente

psallā spiritu psallā et mē

Ceterū si benedixeris spi ritu: qz supplet locū idio te. Quō dicet amen super tuam benedictionē. Quo niā quid dicas nescit. Nā tu quidem bene gratias agis: sed alter non edifica tur. Gratias ago deo meo q omnium vestrum lingua loquor. Sed in ecclesia vo lo quinqz verba. sensu meo loqui: vt et alios instruam qz decem milia verborum in lingua. Fratres: nolite i pueri effici sensibus: s ma licia paruuli estote sensibus autem perfecti estote. In lege enim scriptum est. Nā i alijs liguis et i labijs p alijs loqr. pplo huic: et nec sic exaudient me dicit dñs

Itaqz lingue in signum sūt nō fidelibus: s infidelib'.

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

pp qd in pmitua eccia bñdictiones et cetera cōla fiebat in vulgari: s postqz ppl's multiplicat' fuit et cōsuevit se pfor mare mīstris eccie vtpote stādo qñ dñ euageliū deposito caputio adorado eucharistiā et cōsiliū: fuit i latino i eccle sia latina: et sufficit qz cler' rñdeat p toto pplo. expeditius ei sit h mō qz in vul gari. Consequē apo stol' pcludit intētuz s. q ppheta ē melior dono linguaz. dñ. d. Gratias ago deo et. et h ē qddam do nū a deo mihi datū. S. q donū pphete meli' ē: sñ dñtur. e. S. i ecclesia vo. supple magis. f. Quiqz ver. loq. i. pauca. g. Sensu meo vt itelligat et ab his itelligat. h. Vt alios instr. qz decem milia. i. qz maria vboz copiaz sine hmōi intellectu Sciendū at q apl's spālī h dicit se velle loqui qnqz verba. qz pdicatores dñt anū ciare qnqz. i. creden da: agēda: vitāda. tñ menda. sperāda: qz pdicatio bz eē d his q ptinet ad fidē: et sic hñ pñmū. et de his q ptinet ad mores: et sic hñt qtuoz: virtu tes et vicia: pena et gl'a et qz ista dñt pdicare

psallā spiritu psallā et mē Ceterū si benedixeris spi ritu: qz supplet locū idio te. Quō dicet amen super tuam benedictionē. Quo niā quid dicas nescit. Nā tu quidem bene gratias agis: sed alter non edifica tur. Gratias ago deo meo q omnium vestrum lingua loquor. Sed in ecclesia vo lo quinqz verba. sensu meo loqui: vt et alios instruam qz decem milia verborum in lingua. Fratres: nolite i pueri effici sensibus: s ma licia paruuli estote sensibus autem perfecti estote. In lege enim scriptum est. Nā i alijs liguis et i labijs p alijs loqr. pplo huic: et nec sic exaudient me dicit dñs

Itaqz lingue in signum sūt nō fidelibus: s infidelib'.

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij

et qz ista dñt pdicare

cū breuitate sermōis: iō dicit apl's. Quinqz vba. i. pauca. i. Frēs mei. Postqz apl's oñdit ppheta' pcellere donuz linguaz rōnib' sūptis ex pre fidelū: hñr idē oñdit rōne sūpra ex pre infidelū. Circa qd p' excitat attentionē corin thioz dicens. Nolite pue. effi. sen. i. in discretiōe bo ni et mali. pueri em frequēter pēligunt minus bonuz ma iorū. hoc aut dicit apostolus ne preeligan donum lingua rum pphete quod est maius bonum. Sed malicia paruuli estote. i. non cogitētis malum sicut paruuli defi ciunt cogitando talia. m. Sensibus autē perfecti esto te. i. ea que dicitis sic intelligatis perfecte vt possitis alios instruere quod pertinet ad pphetiam. n. In lege. Hic cōsequēter facit suam rationem que talis est quando ali qua duo ad vnum finem ordinant' illud est melius qd ē efficacius ad finem illū consequendū. donū autē lingua rum et donum pphete ordinantur ad cōuersionem infid elium ad quam efficacius est donū prophete: ergo rē. minorē huius rationis pbat dupliciter: primo auctorita te. d. In lege em scriptū est. non accipit lex hic stricte. s. p quiqz libris moysi: sed p toto ve. te. qz qd hic allegat scri bit' Esa. xxviii. s. m translationē. lxx. o. Quā in alijs rē. loqr pplo huic. i. pplo iudaico qd fuit implem act. ij. qñ iudei pgregati in irkm de diuersis terris audierūt. credētes loqntes in eibus linguis. p. Et nec sic exaudiet me di cit dñs. licet. n. tūc aliq ad xpm fuerunt cōuersi. m plures manserūt obstinati: et cōuersi magis fuerūt pōbū petri re serantis scripturas pphaz: qd ptinet ad pphetiam qz ad donū linguaz. vtz acy' sic pz q donū pphete plus valz ad cōuersionē infidelū qz donū linguaz. q. Itaqz li gue in signū sūt dñiue virtutis. r. Non fidelibus. i. p fidelib' q iā credūt. s. S. infide. vt pdicatores eu gelij itelligi possint ab omnibus homibus singulaz lin bb iij



# Epistola Pauli

quaz. et sic pueri ad fidem xpi. **P**rophete autem non in fidelibus. i. gentilibus qui non huerunt legem nec prophetas. **S**ed fide. i. in deis vni deum credentibus. de quibus fuerunt apostoli alijque xpi discipuli et alij credentes pmi fere oes per quam predicatores pueri sunt gentiles et sic propheta plus valuit ad persionem infidelium quam donum linguarum. **S**icut ad instructionem fidelium plus valet scia quam eloquentia.

**S**i ergo. h. secundo declarat minor factum. d. si quod pueniat vniuersa ecclesia. et ois vel pceptionis facti vel alij hmoi. **E**t oes fideles **L**inguas loquantur. i. id est. i. ignorantia.

**N**on infideles. non ne dicet quod infanti quod vos reputabunt infanos. vni apli sic loquentes reputati fuerunt ebrii: actu. ij. et sic i tali casu donum linguarum est magis ad persionem fidelium quam ad persionem infidelium. et sic etiam fuisse act. ij. nisi per donum prophete ostendit p riu interpretando dicta prophetarum.

**S**i autem oes pphetent. non sicut h. successiue exponendo scripturas vel reuelationes sibi vel alijs factas. **I**nter autem quos infidelium vel id est. puenit. ab oib. illis successiue pphetantibus in quibus ostendit vna gentiliu irrationabile et sic. **D**ijudicat ab oib. i. pdenabilis ostendit. **O**cculta ei cordis ei manifesta sunt in quibus ex p dicatione tali vel expositione ragnunt multa pinentia ad fidem et mores: ex quo audiu puerit ad cogitandum mala i corde suo latetia: et ad penitendum corde et pfitendum ore. **P**otest etiam aliter intelligi. nam in pmitiua ecclesia ad persionem infidelium fuit pluribus fidelibus diuinitus concessum secreta cordium pgnosce. ex quibus reuelatone alij puerrebant ab infidelitate. sic mulier samaritana credit in xpm ex reuelatone sui delicti. **J**oh. iij. **E**t ita ca. i. facie. humilitas se coram deo ex dicta p dicatione vel secreti reuelatone. **S**edo rabit deum puerfus ad ipm. **P**renunciatio. i. ore pntes **V**e de in vobis sit. **C**orde enim credit ad iustitiam ore aut p fessio fit ad salutem. **R**o. x. **Q**uid g. h. ostendit apls qst sit vtedu donis prophete et linguarum. et p facit b in generali. scdo magis in speali: ibi. **S**ive lingua. **C**irca pmi dicit **Q**uid g. e. f. res. i. vobis agendum. i. qd scd. **C**u conuenitis ad ecclesiam. **U**nusquisque ve. psal. h3. vel in se vel in alij de pgregatone fidelium: q donum sibi datum p in alios refunde. qz n. danf singul. oia dona h. diuisim: vt dcm est s. xij. ca. et idem intelligendum e de alijs seqmibus. p psalmu vo itelligit canticu ad laudandum deum. **D**octrina h3. i. g. tia p dicationi ad informatores mox. **L**ingua h3. i. donum linguarum. **A**pocalipsum h3. i. reuelatores. **I**nterpretatores h3. i. vntu explanadi obscura. **D**ia ad edificatone fiat: qlibet ei d3 gra sibi data vti ad edificatores ecclesie. **S**ive lingua. h. ostendit ppositu magis in speali. et p qm ad donum linguarum. scdo qm ad donum prophete: ibi. **P**rophete at. **C**irca pmi dicit q dono linguarum no est vtedu a multis h. sufficit a paucis p occupatores corpis. id dicit.

**S**ive lin. q. s. lo. fm duos aut vt multu tres. i. ad plus fm q dicit **D**eu. xxij. **I**n ore duoz vel triu testiui stat o. verbu. **E**t p ptes. i. successiue. vel p pres. i. iterdise p aliu vt post vna pte locutio fiat ei. **E**xpositio. et post alius

similiter. **E**t hmo fit expositio qm p dicationes p dicit p hnt ptem hoiu ignote lingue. id subdit. **E**t vnus interpretatur. **S**i aut no fuerit interpret. s. ille q loquitur lingue. **T**aceat in ecclesia. du ali. interpretat. **S**ibi aut loquat et deo. orado deum in secreto. **I**n ecclesia vo seruat

**S**ive lingua q. s. loquitur: fm duos. aut vt multum tres: et p ptes: et vnus interpretetur. **S**i at no fuerit interpretes taceat in ecclesia. **S**i sibi aut loquatur et deo. **P**rophete snt duo vt tres dicant. et ceteri dijudicent. **Q** si alij reuelatu fuerit se denti: prior taceat. **P**otestis em oes p singulos pphetare vt omnes discant. **E**t omnes exhortentur. **E**t sps pphetarum pphib. subiectus est. **N**o em dissensiois est de: sed pacis sicut et i oib. ecclesijs scd. **D**oceo. mulieres i ecclesijs taceat. n. ei pmittit eis loq. **S**ubditas e sic et lex dicit

si fieret. apls ordinant q exerceat a duob. m. vel tribus ad plus et successiue et hoc e. quod d. **P**rophete duo aut tres dicant scripturas exponendo no sicut h. successiue. **E**t ceteri dijudicent. i. antere audiat. vt sic possint discernere q sint meli. dicta et magis neia. **S**i alij reuelata. su. sedenti. i. si alicui de audito: ib. facta fuerit reuelatio p spm scm de aliq. p edificatone. tunc pponedo. **P**rior taceat. dando isti locu loquadi. et sicut ca. **P**otestis em oes reuelatores spm scm hntes. **E**t singulos pphetare: vnus post aliu ppeti tpe. **E**t oes discant q audiant. **E**t oes exhortentur. ad b. apti. **S**z qz possit alij quis dicere no est in pte sic loquitis tacere. qz loq. ex spi ritussancti motu. h. remouet dicens. **E**t sps ppharum pphib. sicut e. h. e. i. pte eoz. **C**irca qd scd. q. tuos i pphib. s. illuminatio metis pphete et h. e. i. pte ei. qz sps pphie n. sp. adest pphib. alio e. illuminatio sibi facit pnciatio. h. e. i. pte pphete. qz p. loq. et tacere. p. expedit ho noz diuisio et vilitate ecclesie et sic est in pposito. qz si plures simul loquerent esset p fuso. et vn. aliter impediret: ex quo sequeretur diuisio cuius deus non est actor. ideo subditur. **N**on est enim dissensionis deus. **S**ciendum tamen q no semper in potestate pphete est tacere. immo alij quando sps mouet ipm ad loquendum contra voluntate suam. sicut patet de **B**laam **R**ume. xxij. et xxij. q bene dicitur populi israel tacere non poterat. hoc ei erat ad gloriam dei. non sic autem in proposito. vt patet ex dictis.

**M**ulieres. **H**ic consequenter ostendit quibus personis prophetandi actus sit. pphibitus. s. mulieribus. et p hoc facit quod dictum est: scdo aliquoz proteruiam excludit ibi. **A**n a vobis. **C**irca primum dicit. **M**ulieres in ecclesia taceant. s. cessando a doctrina. non tamen ab oratione secreta. et subditur ratio.

**N**on enim permittitur eis loqui. id est docere quod pertinet ad doctores siue prelatos et superiores. et ideo reputat sexui muliebri. tum propter defectum intelligentie. tum quia mulier naturaliter debet esse subiecta viro. id subditur. **S**ed subditas esse sicut et lex dicit: **G**est. **S**ub vni potestate eris. prophetia tamen qm

dicta consuetudo de numero loquentiu. in missa vo repitatur donum linguarum p epistolam et euangelium et sic fm duos actus seruat testimonium in matutinis vo triplex testimoniu respicit p triplicem nocturnu et antiquus dicebat diuisim fm tres vigilias noctis. **P**rophete. h. p. ostendit qliter sit vtedu dono prophete. et p ostendit debet vsus. scdo q. b. est pphibitus. ibi. **M**ulieres. **C**irca pmi sciendum q vnus pphie hic accipiunt p pponere vbi exhortatores ad plebem sacras scptu. exponendo ipmitiua vo ecclesia plures habent h. donu. p. qd ne confusio fieret. apls ordinant q exerceat a duob. m. vel tribus ad plus et successiue et hoc e. quod d. **P**rophete duo aut tres dicant scripturas exponendo no sicut h. successiue. **E**t ceteri dijudicent. i. antere audiat. vt sic possint discernere q sint meli. dicta et magis neia. **S**i alij reuelata. su. sedenti. i. si alicui de audito: ib. facta fuerit reuelatio p spm scm de aliq. p edificatone. tunc pponedo. **P**rior taceat. dando isti locu loquadi. et sicut ca. **P**otestis em oes reuelatores spm scm hntes. **E**t singulos pphetare: vnus post aliu ppeti tpe. **E**t oes discant q audiant. **E**t oes exhortentur. ad b. apti. **S**z qz possit alij quis dicere no est in pte sic loquitis tacere. qz loq. ex spi ritussancti motu. h. remouet dicens. **E**t sps ppharum pphib. sicut e. h. e. i. pte eoz. **C**irca qd scd. q. tuos i pphib. s. illuminatio metis pphete et h. e. i. pte ei. qz sps pphie n. sp. adest pphib. alio e. illuminatio sibi facit pnciatio. h. e. i. pte pphete. qz p. loq. et tacere. p. expedit ho noz diuisio et vilitate ecclesie et sic est in pposito. qz si plures simul loquerent esset p fuso. et vn. aliter impediret: ex quo sequeretur diuisio cuius deus non est actor. ideo subditur. **N**on est enim dissensionis deus. **S**ciendum tamen q no semper in potestate pphete est tacere. immo alij quando sps mouet ipm ad loquendum contra voluntate suam. sicut patet de **B**laam **R**ume. xxij. et xxij. q bene dicitur populi israel tacere non poterat. hoc ei erat ad gloriam dei. non sic autem in proposito. vt patet ex dictis.

**M**ulieres. **H**ic consequenter ostendit quibus personis prophetandi actus sit. pphibitus. s. mulieribus. et p hoc facit quod dictum est: scdo aliquoz proteruiam excludit ibi. **A**n a vobis. **C**irca primum dicit. **M**ulieres in ecclesia taceant. s. cessando a doctrina. non tamen ab oratione secreta. et subditur ratio.

**N**on enim permittitur eis loqui. id est docere quod pertinet ad doctores siue prelatos et superiores. et ideo reputat sexui muliebri. tum propter defectum intelligentie. tum quia mulier naturaliter debet esse subiecta viro. id subditur. **S**ed subditas esse sicut et lex dicit: **G**est. **S**ub vni potestate eris. prophetia tamen qm

dicta consuetudo de numero loquentiu. in missa vo repitatur donum linguarum p epistolam et euangelium et sic fm duos actus seruat testimonium in matutinis vo triplex testimoniu respicit p triplicem nocturnu et antiquus dicebat diuisim fm tres vigilias noctis. **P**rophete. h. p. ostendit qliter sit vtedu dono prophete. et p ostendit debet vsus. scdo q. b. est pphibitus. ibi. **M**ulieres. **C**irca pmi sciendum q vnus pphie hic accipiunt p pponere vbi exhortatores ad plebem sacras scptu. exponendo ipmitiua vo ecclesia plures habent h. donu. p. qd ne confusio fieret. apls ordinant q exerceat a duob. m. vel tribus ad plus et successiue et hoc e. quod d. **P**rophete duo aut tres dicant scripturas exponendo no sicut h. successiue. **E**t ceteri dijudicent. i. antere audiat. vt sic possint discernere q sint meli. dicta et magis neia. **S**i alij reuelata. su. sedenti. i. si alicui de audito: ib. facta fuerit reuelatio p spm scm de aliq. p edificatone. tunc pponedo. **P**rior taceat. dando isti locu loquadi. et sicut ca. **P**otestis em oes reuelatores spm scm hntes. **E**t singulos pphetare: vnus post aliu ppeti tpe. **E**t oes discant q audiant. **E**t oes exhortentur. ad b. apti. **S**z qz possit alij quis dicere no est in pte sic loquitis tacere. qz loq. ex spi ritussancti motu. h. remouet dicens. **E**t sps ppharum pphib. sicut e. h. e. i. pte eoz. **C**irca qd scd. q. tuos i pphib. s. illuminatio metis pphete et h. e. i. pte ei. qz sps pphie n. sp. adest pphib. alio e. illuminatio sibi facit pnciatio. h. e. i. pte pphete. qz p. loq. et tacere. p. expedit ho noz diuisio et vilitate ecclesie et sic est in pposito. qz si plures simul loquerent esset p fuso. et vn. aliter impediret: ex quo sequeretur diuisio cuius deus non est actor. ideo subditur. **N**on est enim dissensionis deus. **S**ciendum tamen q no semper in potestate pphete est tacere. immo alij quando sps mouet ipm ad loquendum contra voluntate suam. sicut patet de **B**laam **R**ume. xxij. et xxij. q bene dicitur populi israel tacere non poterat. hoc ei erat ad gloriam dei. non sic autem in proposito. vt patet ex dictis.



# Ad Corinthios I

ad illuminationem mentis non rapugnat serui muliebri sic legunt multe mulieres prophetasse: nec solum excluduntur ab actu docendi in ecclesia publice: sed et ab actu querendi ibidem per modum disputationis: id subdit. **S**i quid autem vos dicitis. vi. suos interroget. ut de auditis in ecclesia pleni informentur. et cum dicitur silentij tangit cum dicitur.

**T**urpe est enim mulieri. id est indecens est sibi in ecclesia loqui. per oppositum decens est eas tacere in locis publicis: pro quod iure cautum est ne mulieres exerceant opus aduocandi. **I**n vobis hoc spiritus excludit a liquoribus peruersis. quia conuersi de gentilitate possunt dicere quod ordinatio apostoli non esset bona: eo quod in templis veneris et dyane mulieres foris publice docebant: quod repellit apostolus dicens.

**I**n vobis gentibus. **Q**uod verbum dei processit. quod non habet in iudeis quibus dante sunt scripture legis et prophetarum: et ideo modo et ordo doctrine est magis derivandus a iudeis in gentes quam e converso.

**S**i quis autem videt prophetam esse aut spirituales qui per omnia iudicare: ut dicitur in 1. cor. 14. **C**ognoscat quod scriptura. quod dominus sunt mandata. et poterit cognoscere quod ordinatio non solum processit a me sed a deo. **S**i quis autem ignorat. ex negligentia vel malicia illa que scire tenet. **I**gnorabit a deo. **Y**taque. **H**ic vitio ponit conclusionem intentam. id est quod dona spiritus sancti sunt appetenda: et quod eis utendum est ordinare: et a personis que decem vult: ideo dicit. **I**taque fratres emulamini prophetare. tamquam melius bonum quam loqui linguis: vult ex supra dicitur: vult quod loqui linguis est quiddam bonum: ideo subdit. **E**t loqui linguis nolite prohibere. successiue: sed plures simul loquendo. **Q**uia autem honeste. id est per ut decet viros et mulieres. **E**t secundum ordinem. ad vitandum confusionem fiat in vobis.

**C**apitulum xv. **D**icitur autem vobis facio. **P**ostquam apostolus tractauit de sacramentis et de gratia que conferuntur in eis: hic post tractatum de gloria resurrectionis ad quam finaliter ordinatur diuidit in duas: quod per resurrectionem christi promittit tractatum: secundo per hoc eodem resurrectione hominum. ibi. **S**i autem christus. prima adhuc in duas. quod primo commendat doctrinam euangelicam in corinthios. secundo denunciat que oportet scire circa resurrectionem christi ibi. **T**radidi ei. **C**irca primum dicit. **M**ortui autem vos. facta ad memoriam vobis reduco. **E**uangelium quod predicauit vobis. id est doctrinam euangelicam excellentiam ostendit ex quatuor: per ex predicatore quod sunt apostoli excellentes viri: et hoc tangit cum dicitur. **Q**uod predicauit. ego apostolus et alij filii mei. secundo ex auditoribus quod coiter receperunt doctrinam euangelicam per orbem: quod est signum veritatis huius doctrine secundum quod arguit augustinus. **Q**uia si per vera miracula est sic recepta coiter certum est ea esse verissimas et sanctissimas: eo quod dominus non potest esse testis falsitatis: quod testificatio fit veris miraculis. **M**ar. vi. **I**lli autem perfecti predicauerunt vobis domino cooperante et sermonem confirmante sequitur signis. **S**i autem dicat quod sine miraculo fuit sic recepta hoc reputandum est maximum miraculum quod tamarduar inauditar supra sensum humanum exordia recepta sunt tam coiter: non solum a simplicibus sed etiam a sapientissimis et potentissimis viris: et si arguat per hoc de lege machometi falsa que tamen a multis est recepta. **D**icendum quod non est simile: quod vi armorum per sibi multitudinem rudentibus legem dedit promittens delicias et potentiam obsequatoribus ad que homines sunt periti. **F**ides autem catholica per christum et

apostolos predicata. modo primum est recepta. scilicet a pauperibus ea predicantibus ad paupertatem et austeritatem et modum contemptum inducentibus et ideo non fuisset recepta a sapientibus huius mundi et potentibus sicur videmus impletum: nisi hoc fuisset virtute signorum et hec receptio tangit cum dicitur. **Q**uod accepistis vos et alij sapientes huius mundi. tunc ei sapientia maxime vigebar in grecia. tunc commendat ex hoc quod eleuat ad superna ibi. **I**n quod stat. scilicet sursum erexit ad deum. quarto ex hoc quod ipsa sola ducit ad beatitudinem: ibi.

**D**icaui vobis: quod et accepistis: in quo et statis per quod et saluamini: qua ratione predicauerunt vobis si tenetis: nisi frustra credidistis. **T**radidi enim vobis in primis quod et accepit quoniam christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas: et quod sepultus est: et quod resurrexit tertia die secundum scripturas et quod visus est cephe: et post hoc vndecim de diebus est plenus quibus quingentis fratribus: ex quibus multi manent vsque adhuc: quidam autem dormierunt de diebus est iacobo de diebus est plenus omnibus. **N**ouissime autem a omnibus: tamquam abortiuo visus est

per quod et saluamini. ad hoc tam quod ad beatitudinem perducatur duo requiruntur. **Q**uoniam est quod teneat eum modo quod ab apostolis est predicata. scilicet non inueniendo principaliter rationibus humanis. sed auctoritati diuine et miraculorum: ideo subdit. **Q**uia ratio predicata. vos si tenetis. quod dicitur. predicatio mea non processit ratione humana sed diuina. secundum dicitur quod si fides non

fit vacua bonis operibus: sine quibus est mortua: et per primum frustra: ideo subdit. **S**i frustra credideritis. **T**radidi enim vobis in. **H**ic post ostendit quid sit tenendum de christi resurrectione et ponit quatuor de christo. scilicet eius mortem sepulturam: resurrectionem: apparitionem que pertinet ad articulos fidei de incarnatione christi. dicit igitur. **T**radidi ei vobis in primis. id est inter prima credenda. quod articuli fidei sunt principalia ex quibus alia credenda deducuntur tamquam conclusiones ex eis elicite. **Q**uod et accepit. quod dicitur. **A**uctoritate propria non feci: sed auctore dei: et que sunt illa subdit. **Q**uoniam christus mortuus est pro peccatis nostris. non suis. **E**sa. liij. **P**ropter scelus populi mei peccatus est ei. ideo subdit. **S**ecundum scripturas. scilicet esa. et aliorum prophetarum ex spiritu sancto loquentium. et sic mors ista fuit pro peccatis nostris a deo ordinata. **E**t quod sepultus est. ut veritas mortis eius probaretur. **E**t quod resurrexit tertia die. **I**sti tamen dies accipiendi sunt per synodochem quod primus et tertius non fuerunt integri. **E**t quod visus est. per resurrectionem. **C**ephe. id est petro. **I**n. vi. de apparitionibus que factis mulieribus non facit apostolus mentionem. quod inducit apparitiones ad confirmationem fidei de resurrectione christi: ideo tamen inducit que facte fuerunt personis magis autenticis. **E**t postea vndecim. scilicet apostolis que apparitio fuit facta post dies octo sue resurrectionis thoma presentem: **I**n. xx. prius tamen apparuerat decem apostolis thoma absente. ut habet ibidem. **V**ic. xj. quod iudas que fuerat. xij. iam mortuus erat et matthias nodum erat electus. **D**einde visus est plusquam quingentis fratribus simul. **I**sta apparitio fuit facta in galylea **C**apthet vlt. in qua apparuit apostolis et multis alijs. **E**x quibus multi manent vsque adhuc viuentes. hoc dicit ad maiorem assertionem sui dicit. **Q**uidam autem dormierunt. morte corporali que dicitur dormitio. quod erant in spe future resurrectionis. **D**einde visus est iacobo dicitur aliqui quod ista apparitio fuit in die resurrectionis. vouerat enim iacobus se non comedere panem donec videret christum resurrexisse: et sic ly de inde non importat ordinem apparitionis. alij dicunt quod iacobus post apparitiones predictas habuit spacialem apparitionem. propter specialem deuotionem et similitudinem ad christum. **D**einde apostolis omnibus. scilicet in die ascensionis marci. vlt. **N**ouissime autem omnium. post ascensionem christi in celum. **T**amquam abortiuo visus est et mihi. de qua visus dicitur est. **I**n. ca. vocat autem se abortiuum: quod abortiuus dicitur



# Epistola Pauli

estis factis qui nascitur extra tempus debitum: vel quia cum violentia educit ab utero, vel quia non producit ad debitam quantitatem. quod tria de sententia apostolorum, quia alij renari fuerunt ante aduentum spiritus sancti. ipse autem per. Item alij fuerunt pueri spiritus. ipse vero quasi violenter in actu perfectionis fidei: act. ix. Item quia non reputat se puenisse ad perfectionem aliorum, et hoc ex humilitate. d. Ego enim sum minimus apostolorum, et quia ex humilitate mentis, dum non est, id verificat dicitur suum dicens. **Qui non sum dei.** vo. apo. quoniam per se, suum dei quod alij non fecerunt, et in hoc minor fuit apostolus alij licet ex dei gratia fuerit valde magnus, id subditur. **Gratia autem dei suum id quod sum.** ex me vero nihil nisi persecutor et blasphemus. **Et gratia eius in me** va. non fuit. i. carens operibus bonis. **Sed abunde.** in omnibus laborant, nullus enim aliorum legit in totis predicasse, nec per suo victu sic ex proprijs manibus laborasse nec tot tribulationes in terra in mari sustinuisse. **Non ego autem.** propria virtute. **Sed dei gratia mecum.** principaliter operante, quod se hoc ad libere arbitrium sic seffoz ad equum. id subdit. **Sive enim ego** siue illi. s. alij apostoli. **Si predicauimus** spiritus principaliter in nobis operante: mat. x. ca. Non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris qui loquitur in vobis. **Et sic credidit.** s. spiritus interior vos mouere et ad credendum: Joh. vi. **Non potest venire ad me** nisi pater me qui misit me traxerit eum. **Si autem spiritus** h. pater ex resurrectione christi ostendit generalem resurrectionem futuram, et diuidit in duas, quia per se facit, propositum. scdo declarat qualitate resurrectionis. ibi. h. dicit. prima adhuc in duas, quia per se ostendit propositum ratione supra ex christi resurrectione, scdo ex scripturarum puerificatione: ibi. **Alloquens.** Circa primum facit talem rationem, si christus resurrexit, et alij mortui resurgent: h. christus resurrexit, et sic in hac ratione sic procedit quia per se potest aditionale, scdo pbat antedecedit: ibi. si autem resurrectio, ratio ostendit aditionale esse veram: ibi. nunc autem. Circa primum dicit. **Si autem spiritus** per se, a mortuis, et accipit h. si per quod, d. quia per se predicat a me et ab alijs apostolis. **Quo quidam** ref. mor. n. e. i. non erit. q. d. male dicitur, quia si primum est verum et secundum, ut postea declarabit. **Si autem resurrectio.** h. pbat antedecedit. s. quia christus resurrexit, d. si autem resurrectio mortuorum non est, id non erit in futuro tam impossibile de preterito quod ostendit falsum ad duplicem rationem ducendo. primum est quia predicatio apostolorum esset vana, id dicit. **Si autem spiritus non resurrexit** iam est predicatio nostra, quod est impossibile cum sit operibus diuine virtutis confirmata. **Secundum rationem** est quod fides corinthiorum esset falsa, id subdit. **Quoniam** inanis est fides vestra quod est impossibile eadem ratione quod et primum. **Consequenter** ostendit primum rationem rationem. **Inuenimur** autem nos predicatores euangelij. **Falsi testes** dei asserendo quod non fecit, quod asserimus quod resuscitauit christum hominem quod non est verum. **Si mortui** resur. i. si impossibile est resurrectio mortuorum, quia humanitas christi eiusdem spiritus est cum alijs hominibus. **Alterius** probat primum alterius inconuenienter. d. **Quod si christus non resurrexit** vana est fides vestra, s. sine effectu bono, quia nulla falsitas purgat a peccato, id subdit. **Adhuc enim estis** in peccato, a quo non estis mudati per fidem christi si christus non resurrexit, et siccludit viterius. **Ergo et qui dormiunt** i. mortui sunt. **In christo** i. in fide christi. **Perierunt** quod est inconueniens eo quod scilicet sume vixerunt, et ois rationabilis loquens dicit opera talis vite a deo

et mihi. **Ego enim sum** minimus apostolorum qui non sum dignus vocari apostolus quoniam persecutus sum ecclesiam dei: **Gratia autem** dei suum id quod sum, et gratia eius in me vacua non fuit sed abunde facti us illis omnibus laborant. **Non ego autem:** sed gratia dei me in cum. **Sive enim ego:** siue illi: sic predicauimus, et sic credidistis. **Si autem christus** predicat quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est. **Si autem resurrectio** mortuorum non est: neque christus resurrexit. **Si autem christus non resurrexit.** inanis est predicatio nostra: inanis est et fides vestra. **Inuenimur autem** et falsi testes

remuneranda esse, et maxime debet esse inconueniens corinthijs cum fide catholica susceperunt quod scribebat apostolus. Sed quia posset alijs dicere quod hec remuneratio fit in prouti vita et non in alia sic dixerunt amici iob: ut ibidem fuit declaratum. id excludit hoc apostolus, d. **Si in hac vita** in christo spantes sumus, expectantes ab eo hoc remunerari.

**Miserabiliores** sumus omnibus hominibus qui ad minimum profuerunt bonis huius vite: nos autem patimur mala. **In primitiua ecclesia** fideles multa sustinebant aduersa. **Sed contrarium** huius posset argui de multis phis quod voluptates et diuitias huius vite contempserunt, et cum hoc resurrectione mortuorum negabatur. nec tamen dicuntur miserabiliores esse alijs hominibus, sed meliores deum quod non est simile de ipsis et christi. **Quia phis fecerunt** huius pro maiora bona sequenda, s. virtutes intellectuales et morales in quibus persistit cognitio vitatis et consecutio politice felicitatis. hoc autem non potest dici de christians qui confitentur christum resurrexisse a mortuis, quod falsum esset si resurrectio esset impossibilis falsitas autem est malum intellectus sic vitas est eius bonum. **Nunc autem** h. apostolus pbat conditionale suprapositam esse veram scilicet quod si christus resurrexit et mortui resurgent, et diuidit in tres partes, quia primo pbat apostolus propositum, scdo declarat quod ad adiunctum: ibi. **Deinde.** Circa primum facit talem rationem. **Resurrectio christi** est sufficiens causa effectiua nostre resurrectionis, posita autem causa efficiente ponitur eius effectus de necessitate si sit causa agens de necessitate nature, si autem sit causa agens voluntarie sicut est in proposito, ponitur effectus secundum dispositionem voluntatis: et id resurrectio mortuorum erit in fine mundi, sicut christus in quantum deus disposuit ab eterno sua voluntate, ita exequit in quantum homo, quia humanitas christi est instrumentum diuinitati coniunctum per quam sicut per instrumentum fiet resurrectio mortuorum: et hoc est quod dicitur. **Nunc autem christus resurrexit a mortuis.** virtute diuinitatis. **Primitiue** et. **Nec obstat** quod alij vi Lazarus et alij alij prout fuerunt resuscitati, quia illa resurrectio fuit ad vitam mortalem, propter quod postea se mortui, sed christus per resurrectionem fuit in corpore immortalis et glorioso, si autem obijciat quod matthe. xxvij. dicit quod passo christo multa corpora scriptorum resurrexerunt et dicitur quod huius ibi per anticipatos dicitur, quia illa resurrectio fuit per christum resurrexerunt sic per ibidem vbi subdit. **Et exiuites** de monumentis per resurrectionem eius et. **Illud autem quod est primum** et alij genere est causa aliorum, sic ignis qui est primum calidum formaliter causat caliditate in alijs, et id resurrectio christi est causa resurrectionis aliorum. **Nec potest** dici quod sit causa insufficientis ratione deitatis, quia illa est virtus infinite, et illa est causa principalis resurrectionis, humanitas autem instrumentalis coniuncta, ideo subditur. **Quoniam** quidem per hominem mors, s. per adam, **Et per hominem** resurrectio mortuorum sicut enim mors inducta est per hominem primum, ita conueniens fuit ut natura humana reduceret ad vitam per hominem christum: cum humanitas est delectata in instrumentum primum. **Ad autem** facit mentionem de eua, quia per illam non fuit mors inducta nisi tamen suggerendo ad eam mentionem illegni veriti, vnde et si ad a sterisset eua peccate peccatum originale non fuit inductum.

citatis, hoc autem non potest dici de christians qui confitentur christum resurrexisse a mortuis, quod falsum esset si resurrectio esset impossibilis falsitas autem est malum intellectus sic vitas est eius bonum.

**Nunc autem** h. apostolus pbat conditionale suprapositam esse veram scilicet quod si christus resurrexit et mortui resurgent, et diuidit in tres partes, quia primo pbat apostolus propositum, scdo declarat quod ad adiunctum: ibi. **Deinde.** Circa primum facit talem rationem. **Resurrectio christi** est sufficiens causa effectiua nostre resurrectionis, posita autem causa efficiente ponitur eius effectus de necessitate si sit causa agens de necessitate nature, si autem sit causa agens voluntarie sicut est in proposito, ponitur effectus secundum dispositionem voluntatis: et id resurrectio mortuorum erit in fine mundi, sicut christus in quantum deus disposuit ab eterno sua voluntate, ita exequit in quantum homo, quia humanitas christi est instrumentum diuinitati coniunctum per quam sicut per instrumentum fiet resurrectio mortuorum: et hoc est quod dicitur. **Nunc autem christus resurrexit a mortuis.** virtute diuinitatis. **Primitiue** et. **Nec obstat** quod alij vi Lazarus et alij alij prout fuerunt resuscitati, quia illa resurrectio fuit ad vitam mortalem, propter quod postea se mortui, sed christus per resurrectionem fuit in corpore immortalis et glorioso, si autem obijciat quod matthe. xxvij. dicit quod passo christo multa corpora scriptorum resurrexerunt et dicitur quod huius ibi per anticipatos dicitur, quia illa resurrectio fuit per christum resurrexerunt sic per ibidem vbi subdit. **Et exiuites** de monumentis per resurrectionem eius et. **Illud autem quod est primum** et alij genere est causa aliorum, sic ignis qui est primum calidum formaliter causat caliditate in alijs, et id resurrectio christi est causa resurrectionis aliorum. **Nec potest** dici quod sit causa insufficientis ratione deitatis, quia illa est virtus infinite, et illa est causa principalis resurrectionis, humanitas autem instrumentalis coniuncta, ideo subditur. **Quoniam** quidem per hominem mors, s. per adam, **Et per hominem** resurrectio mortuorum sicut enim mors inducta est per hominem primum, ita conueniens fuit ut natura humana reduceret ad vitam per hominem christum: cum humanitas est delectata in instrumentum primum. **Ad autem** facit mentionem de eua, quia per illam non fuit mors inducta nisi tamen suggerendo ad eam mentionem illegni veriti, vnde et si ad a sterisset eua peccate peccatum originale non fuit inductum.

**Quoniam** quidem per hominem mors, s. per adam, **Et per hominem** resurrectio mortuorum sicut enim mors inducta est per hominem primum, ita conueniens fuit ut natura humana reduceret ad vitam per hominem christum: cum humanitas est delectata in instrumentum primum. **Ad autem** facit mentionem de eua, quia per illam non fuit mors inducta nisi tamen suggerendo ad eam mentionem illegni veriti, vnde et si ad a sterisset eua peccate peccatum originale non fuit inductum.



# Ad Corinthios I

**H**ic ap[osto]lus declarat duplex adiu[n]cti. p[ri]mu[m] e[st] resurrectionis ordo: q[ui] t[er]m[in]at cu[m] d[omi]n[u]s. Unusq[ue]q[ue] at[que] i[n] suo ordine. sup[er]le resurget. **P**rimittit x[rist]us. resurrectio ei x[rist]i p[er] t[em]p[us] e[st] t[em]p[us] e[st] dignitate: i[n]t[er] alios at[que] q[ui] resurget i[n] fine m[un]di. q[ui] n[on] e[st] ordo t[em]p[or]is: q[ui] e[st] siml[iter] resurget f[ine] q[ui] d[omi]n[u]s. j. eod[em] c.

**I**n mom[en]to in actu oculi r[ati]o. h[ic] erit ibi ordo dignitat[is]. q[ui] mar[tyr] resurget vt mar[tyr]. r. ap[osto]lus vt ap[osto]lus r sic de alijs de q[ui]b[us] subdit. **K** Deinde i. p[er] x[rist]i t[em]p[us] e[st] dignitate. **M** i[n] se cristi i. m[em]bra i[ps]i[us] p[er] fides charitate formatam **Q**ui in adu[er]tu ei[us] credide. i. p[ri]mu[m] q[ui] venit in carne: et secundu[m] q[ui] veniet ad iudiciu[m]. **D**einde h[ic] declarat sc[ilicet] d[omi]n[u]m. i. resurrectionis finis: r p[er] q[ui] ad c[on]secutione boni: sc[ilicet] q[ui] ad amonitione mali: ibi. **D**icit at[que] d[omi]n[u]m ad p[ri]mu[m] dicit. **D**einde id e[st] post hoc. **O** finis. i. resurrectionis erit iste finis n[on] erit in h[ic] q[ui] viu[er]at vita corporali voluptuosa: vt iudei r saraceni fingunt talis ei f[ine] p[er] h[ic]m. j. ethi. e[st] vita pecudu[m] p[er] q[ui]d in ea consistere n[on] p[otes]t felicitas hu[m]ana. h[ic] in clara dei visione r fructio[n]e q[ui] coueniunt h[ic] f[ine] ill[ud] q[ui]d e[st] in eo sumu[m]. i. voluntate r intellectu: r respectu optimi obiecti: o[mn]i subdit. **C**u[m] tradiderit regnu[m] deo patri. i. cu[m] x[rist]us adduxerit fideles i[n] q[ui]b[us] regnat ad clar[um] aspectu[m] sui creatoris: r q[ui] ministri angelor[um] ordina[n]t ad h[ic] vt fideles beatitudin[em] p[er]sequant[ur]: i[st]o t[em]p[or]e cessabit illud misteriu[m]: p[er] q[ui]d subdit. **C**u[m] euac. om. p[er]n. r po. r v[er]it[ate]. t[em]p[us] remanebunt ordines angelor[um] i[n] d[omi]ni stinxi q[ui] ad eminentia[m] gl[ori]e f[ine] hierarchias r ordines. no[m]inat at[que] istos tres ordines q[ui] s[un]t superiores q[ui] ad illos q[ui] officia executione i[m]p[er]ant circa h[ic] inferiora: r s[un]t p[ri]ncipatib[us] intelligunt archageli r angeli custodie singulor[um] ho[m]i[nu]m deputati. **P**ropter at[que] d[omi]n[u]m. **H**ic declarat finis resurrectionis q[ui] ad amonitionem mali: tunc ei amouebit malu[m] culpe p[er] punitio[n]e iusta malor[um]. r q[ui] ad h[ic] d[omi]n[u]m. **P**ropter at[que] il. re. do. o[mn]es ini. po. sub ei[us]. n[on] t[em]p[us] tunc desinet regnare. q[ui] h[ic] donec n[on] facit exclusione[m] futuri regni sic mat. j. d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s ioseph r maria q[ui] n[on] co[n]suebat ea donec peperit filiu[m] suu[m] p[ri]mogenitu[m] tunc amouebit malu[m] pene: i[st]o subdit. **M**ouissime at[que] inimica destruet mors. q[ui] resurrectio erit ad vita[m] immortal[em] cu[m] q[ui] n[on] p[otes]t stare. ad declaratione[m] p[re]dictor[um] subdit. **D**ia. n. sbiecit s[un]t pe. ei[us]. h[ic] ei scriptu[m] e[st] de x[rist]o: p[er] s. viij. vt ibide[m] declaratu[m] fuit p[er] q[ui]d opt[im]e ill[ud] ipleri i[n] p[ri]mario e[st] finali. **C**u[m] at[que] dicit o[mn]ia r[ati]o. q. d. nihil erit tunc exclusu[m] a sbiectione s[un]t x[rist]o ho[m]i[n]e. **P**ropter eu[m] q[ui] subiecit. x[rist]us ei i[n] q[ui]t[us] ho[m]i[n]e p[er] te deo: i[st]o subdit. **T**unc filiu[m] sbiecit[ur] erit r[ati]o. **P**ropter sit de[us] o[mn]ia in oib[us]. i. in oib[us] app[er]eat q[ui] o[mn]es p[ar]tes r dignitas oib[us] i[n]sit a deo i[n] q[ui] e[st] r[ati]o vltie b[e]n[e]uolentia. **M**illo. q[ui]n. **H**ic p[er] resurrectione[m] p[ro]bat p[er] s[an]cto[rum] vita[m]: r diuidit i[n] duas p[ar]tes. q[ui] p[er] ponit p[ro]batio[n]e: r sc[ilicet] q[ui]dā monitiones ibi. **N**olite. p[ri]mu[m] exponit dupl[ic]i. vno m[od]o dicit aliq[ui]d exp[os]itio[n]e q[ui] tunc erat aliq[ui]d credentes q[ui] baptisim[us] recepit ab aliq[ui]d viuere valeret mortuo. r sic facieb[an]t pluries se baptizari: semel p[er] se r alio p[er] amicus suis defunctis: r f[ine] h[ic] dicit ap[osto]lus **M**illo. q[ui]n. i. si resurrectio n[on] erit. **Q**uid faciet q[ui] baptizant r[ati]o. q. d. nihil p[ro]ficet eis. h[ic] q[ui] n[on] videt p[ro]babile q[ui]d

ap[osto]lus in sua p[ro]batio[n]e p[re]cedat ex aliq[ui]d errore. q[ui] n[on] e[st] p[ro]batio simpl[ic]i: h[ic] t[em]p[us] ad illos errantes ducendo illos ad illud q[ui]d h[ab]ebant p[er] incouenientia: i[st]o alit[er] exponit q[ui]d dicitur h[ic]. **P**ro mortuis. i. p[er] peccat[is] mortalib[us] q[ui] s[un]t opa mortua p[er] q[ui]b[us] abluendis recipit baptisim[us]: q[ui] t[em]p[us] n[on] p[ro]ficeret si n[on] e[st] resurrectio: ad h[ic] e[st] recipit vt a peccatis mudat[ur] sit vita beata dign[us]. **C**oseq[ue]nter ducit ad illud incouenientia. i. q[ui] x[rist]iani qui b[apt]izati tunc scribebat frustra sustineret tribulationes h[ic] m[od]i si n[on] remunerarent in alia vita: i[st]o dicit. **P**ro q[ui]d r nos s[un]t x[rist]iani. **P**ericulitatur om[n]i hora. tunc ei x[rist]iani frequenter ducebant ad tot m[er]ita. **Q**uotidie morior. i. piculit[us] mortis me expono. **P**ropter ve. glo. fres. i. p[er] gloria i[n] vobis acq[ui]renda. **Q**uas habeo i[n] x[rist]o. i. in certa spe p[er] reuelatione[m] christi i. timo. iij. **R**eposita est mihi corona iusticie r. **P**roterius ducit ad terciu[m] incouenientia. i. q[ui] ho[m]i[n]es currer[ent] sine freno sicut bestie ad delectabilia h[ic] vite: q[ui]d e[st] magnu[m] incouenientia dignitate nature hu[m]ane: si n[on] sit alia vita in q[ui] p[er] bonis r malis reddat pene r p[er]mia. r f[ine] h[ic] dicit. **S**i f[ine] homine. i. f[ine] r[ati]o[n]e q[ui] differt h[ic] a bestijs. **N**on bestias pugnat ephesi. i. ad homines resurrectione[m] negantes: r p[er] cosequens bestialit[er] viuere. **Q**uid mihi p[ro]dest si mortui n[on] resurgunt. q. d. nihil: h[ic] magis videretur currendum cu[m] eis ad voluptates huius vite dicendo cu[m] eis. **N**on ducem[us] r bibam[us]. i. voluptate ose viuam[us]. **C**ras em[us]. i. cito. **M**orietur. i. totaliter deficiem[us] sicut bestie v[er]o in p[er]sona. talit[er] dicit **S**apient. iij. **O**mbre transitus e[st] tempus nostrum r[ati]o. r sequitur **V**enite ergo r fruamur bonis huius. r[ati]o. **N**olite. h[ic] ex p[re]dictis ponit quandā monitionem: r p[ri]mo q[ui]t[us] ad i[n]firmos. d. **N**olite seduci. a negantibus resurrectione[m] currere cu[m] eis ad vite voluptate sine freno. **C**orru[m]. bo. mo. col. mala. r maxime q[ui] inducit homines ad p[er]nitie vite delectabilia ad que p[er]nitat[ur] h[ic] ex corruptio[n]e natura hu[m]ane: sc[ilicet] ponit monitione[m] q[ui]t[us] ad p[er]fectos. d. **E**uigilate iusti. i. vos p[er]fecti sitis solliciti vtare p[er]nit[us]: n[on] solus in vobis h[ic] etia[m] in alijs q[ui] s[un]t imperfecti: de quibus s[un]t dicitur. **I**gnoratis. n. dei q[ui]dā h[ic] m[od]i recte sapietes de resurrectione. **A**d reuerentia[m] vobis loq[ui]t[ur]. i. ad verecundia[m] v[er]am vt p[er] h[ic] sitis magis solliciti. q[ui] defectus inferior[um] reddat in verecundia[m] superior[um]. **S**ed dicit. **P**ostq[ui] ap[osto]lus ex resurrectione x[rist]i ostendit resurrectione[m] alior[um]. h[ic] cosequenter ostendit q[ui]t[us] resurgentiu[m]. **C**irca q[ui]d sciendū q[ui] aliq[ui]d cedentes resurrectione[m] futura[m] dicebat ea fore ad cōsimiles actus r vita[m] sicut in vita p[er]nit[us]: v[er]o q[ui]dā p[ro]b[er]unt. **P**ropter magnu[m] q[ui] continet. xxxvj. milia annor[um] solariu[m] plato resurget habitur[us] easde[m] scolas q[ui]s habuit aliq[ui]d athenis et eosdem scholares. alij vero s[un]t iudei r saraceni licet i[n] aliis quo differant: tamen in hoc conueniunt q[ui] dicit resurrectio[n]e fore ad vita[m] animal[em] delectabilib[us] carnis vtente: n[on] t[em]p[us] o[mn]i[n]e ad actus cōsimiles. q[ui] tunc erit vita vtēs voluptatib[us] carnis sine impedim[en]to. **E**x p[er]sona igitur talia dicentiu[m] mouet ap[osto]lus questionem. di. **S**ed dice. ali male sentiens de resurrectione.

**ant** qui baptizant p[er] mortuis. **S**i omnino mortui si resurgunt. vt quid r baptizantur pro illis. **E**t quid et nos periculitatur omni hora. **Q**uotidie morior p[ro]pter vestram gloriam fr[atr]es quam habeo in cristo iesu d[omi]no nostro. **S**i f[ine]m ho[m]i[n]em ad bestias pugnaui ephesi: q[ui]d mihi p[ro]dest si mortui n[on] resurgunt **N**on ducem[us] r bibamus: cras enim moriemur. **N**olite seduci: **C**orumpunt mores bonos colloquia mala. **E**uigilate iusti r nolite peccare. **I**gnorantiam enim dei quidam habent. **A**d reuerentia[m] vobis loquor. **S**ed dic[ite] aliq[ui]d

resurrectio: ad h[ic] e[st] recipit vt a peccatis mudat[ur] sit vita beata dign[us]. **C**oseq[ue]nter ducit ad illud incouenientia. i. q[ui] x[rist]iani qui b[apt]izati tunc scribebat frustra sustineret tribulationes h[ic] m[od]i si n[on] remunerarent in alia vita: i[st]o dicit. **P**ro q[ui]d r nos s[un]t x[rist]iani. **P**ericulitatur om[n]i hora. tunc ei x[rist]iani frequenter ducebant ad tot m[er]ita. **Q**uotidie morior. i. piculit[us] mortis me expono. **P**ropter ve. glo. fres. i. p[er] gloria i[n] vobis acq[ui]renda. **Q**uas habeo i[n] x[rist]o. i. in certa spe p[er] reuelatione[m] christi i. timo. iij. **R**eposita est mihi corona iusticie r. **P**roterius ducit ad terciu[m] incouenientia. i. q[ui] ho[m]i[n]es currer[ent] sine freno sicut bestie ad delectabilia h[ic] vite: q[ui]d e[st] magnu[m] incouenientia dignitate nature hu[m]ane: si n[on] sit alia vita in q[ui] p[er] bonis r malis reddat pene r p[er]mia. r f[ine] h[ic] dicit. **S**i f[ine] homine. i. f[ine] r[ati]o[n]e q[ui] differt h[ic] a bestijs. **N**on bestias pugnat ephesi. i. ad homines resurrectione[m] negantes: r p[er] cosequens bestialit[er] viuere. **Q**uid mihi p[ro]dest si mortui n[on] resurgunt. q. d. nihil: h[ic] magis videretur currendum cu[m] eis ad voluptates huius vite dicendo cu[m] eis. **N**on ducem[us] r bibam[us]. i. voluptate ose viuam[us]. **C**ras em[us]. i. cito. **M**orietur. i. totaliter deficiem[us] sicut bestie v[er]o in p[er]sona. talit[er] dicit **S**apient. iij. **O**mbre transitus e[st] tempus nostrum r[ati]o. r sequitur **V**enite ergo r fruamur bonis huius. r[ati]o. **N**olite. h[ic] ex p[re]dictis ponit quandā monitionem: r p[ri]mo q[ui]t[us] ad i[n]firmos. d. **N**olite seduci. a negantibus resurrectione[m] currere cu[m] eis ad vite voluptate sine freno. **C**orru[m]. bo. mo. col. mala. r maxime q[ui] inducit homines ad p[er]nitie vite delectabilia ad que p[er]nitat[ur] h[ic] ex corruptio[n]e natura hu[m]ane: sc[ilicet] ponit monitione[m] q[ui]t[us] ad p[er]fectos. d. **E**uigilate iusti. i. vos p[er]fecti sitis solliciti vtare p[er]nit[us]: n[on] solus in vobis h[ic] etia[m] in alijs q[ui] s[un]t imperfecti: de quibus s[un]t dicitur. **I**gnoratis. n. dei q[ui]dā h[ic] m[od]i recte sapietes de resurrectione. **A**d reuerentia[m] vobis loq[ui]t[ur]. i. ad verecundia[m] v[er]am vt p[er] h[ic] sitis magis solliciti. q[ui] defectus inferior[um] reddat in verecundia[m] superior[um]. **S**ed dicit. **P**ostq[ui] ap[osto]lus ex resurrectione x[rist]i ostendit resurrectione[m] alior[um]. h[ic] cosequenter ostendit q[ui]t[us] resurgentiu[m]. **C**irca q[ui]d sciendū q[ui] aliq[ui]d cedentes resurrectione[m] futura[m] dicebat ea fore ad cōsimiles actus r vita[m] sicut in vita p[er]nit[us]: v[er]o q[ui]dā p[ro]b[er]unt. **P**ropter magnu[m] q[ui] continet. xxxvj. milia annor[um] solariu[m] plato resurget habitur[us] easde[m] scolas q[ui]s habuit aliq[ui]d athenis et eosdem scholares. alij vero s[un]t iudei r saraceni licet i[n] aliis quo differant: tamen in hoc conueniunt q[ui] dicit resurrectio[n]e fore ad vita[m] animal[em] delectabilib[us] carnis vtente: n[on] t[em]p[us] o[mn]i[n]e ad actus cōsimiles. q[ui] tunc erit vita vtēs voluptatib[us] carnis sine impedim[en]to. **E**x p[er]sona igitur talia dicentiu[m] mouet ap[osto]lus questionem. di. **S**ed dice. ali male sentiens de resurrectione.



# Epistola Pauli

**Q**uomodo resurgēt mor. h dicebāt illi q̄ reputabāt illā im-  
possibile. **Q**uali autē corpe veniēt. vīdo delitijs car-  
nalib⁹ sicut nūc aut p̄ aliū modū. **I**nsipies. h p̄r sol-  
uit vtrāq̄ q̄onē. r p̄ scōdam. scōdo primā ibi. Ecce mysteriū.  
Solutio p̄me q̄onis stat in hoc q̄ resurget idē corp⁹ nu-  
mero q̄ ad sbam. h  
hēbit aliā q̄litate. et  
diuidit in duas par-  
tes. q̄ p̄ ondit p̄po-  
sitū. scōdo q̄ sit dīna  
q̄litate. ibi. Semia-  
tur. p̄ma adhuc i du-  
as. nā intentū decla-  
rat dupl̄r ap̄s. p̄io  
p̄ exēpla. scōdo p̄ rōz  
ibi. si ē corp⁹. p̄ma  
adhuc i duas. q̄ p̄ i  
ducit exēpla eiusdē  
sp̄i. scōdo alteri⁹ sp̄i  
ibi. nō ois caro. Cir-  
ca p̄mū pōst exem-  
plū de grano semina-  
to ex q̄ surgit aliū ḡ-  
nū eiusdē sp̄i. n̄ tñ  
eodē mō adornatū  
q̄ p̄mū ē nudū. se-  
cundū palea optuz.  
r p̄ incrementū pul-  
lulat p̄cedendo de  
herba ad p̄fectionē  
r hocē q̄d dicit. **I**n-  
sipies q̄ tu seminas rē. r p̄z l̄a. Sciendū q̄ tñ ap̄s nō in-  
tēdit q̄ sit sile in resurrectōe q̄tū ad hoc q̄ fiat v̄ntē nāe  
sicut dicta pullulatio. h in h̄valet exēplū apli. q̄ si natura  
p̄r idē sp̄e repare r sb̄ alia p̄ditōe multo for̄t⁹ de⁹ q̄ est vir-  
tutis infinite p̄r idē nūero repare q̄tū ad sbam murata q̄-  
litate. r q̄ op⁹ nature ē op⁹ dei nām dirigentis iō sb̄ditur  
de⁹ grani pullulatioe. **Q**uomodo autē dat illi corp⁹ sicut vult  
Ex h̄ em̄ q̄ videm⁹ sagittā recte tēdere ad signū q̄ tñ caret  
intellectu. arguim⁹ q̄ ab aliq̄ itelligēte dirigit. ita ex h̄ q̄  
naturā videm⁹ tēdere ad certū finē quē nō p̄gnoscit. argu-  
im⁹ q̄ dirigit a deo p̄gnoscēte. **E**t vnicuiq̄ seminuz  
p̄p̄riū corp⁹ in q̄ntitate r figura r silib⁹ fm̄ determinataz  
nām sp̄i. **Q**uomodo ois. h p̄r declarat p̄posituz p̄ exēpla  
diuersaz sp̄ez. r p̄io p̄pando corpa terrestria adinuicē: se-  
cūdo celestia ad terrestria. ibi. Et corpa. sc̄cio celestia adinu-  
icē. ibi. Alia claritas. Circa p̄mū dicit. non ois caro ea-  
dē caro. q̄ si diuersaz sp̄ez. vtz de carne hois pecor⁹ r auif  
r tñ ē eadē mā. q̄ illa eadē mā q̄ ē sub foza pecoris v̄l auif  
fit p̄ nutrimentū sb̄ foza hois r h̄ ē q̄d dī. **S**z alia ho-  
minū rē. Ex h̄ p̄cludit q̄ cū h̄ fiet v̄tute nature. v̄tute dei  
poterit fieri q̄ caro moriētis r resurgētis erit eadē idēnti-  
te nature. h̄ alteri⁹ gl̄ie. **E**t corpa. h̄ exēplificat p̄pando  
corpa celestia ad terrestria q̄ p̄ueniūt in q̄tū corpa. q̄n-  
titas em̄ ē eiusdē rōis in his r in illis. tñ differūt in q̄litati-  
bus suis. r ex h̄ p̄cludit q̄ eadē erūt corpa moriētū r re-  
surgētū. tñ aliaz q̄litatū. r p̄z l̄a h̄ excepto. **A**lia q̄  
celest. glo. i. decor r ornat⁹ corpoz celestū alia s̄t terrestriū.  
**A**lia claritas. h̄ exēplificat p̄pando adinuicē corpa ce-  
lestia. s. stellaz q̄ differūt in claritate. r tñ p̄ueniūt in hoc.  
q̄ oēs sunt celestis nature put distinguit̄ p̄. elemētare. et  
s̄t corpa moriētū r resurgētū erūt eiusdē nāe. h̄ alteri⁹  
gl̄ie. r p̄ h̄ aut q̄d dī. **A**lia claritas solis. intelligit  
claritas xp̄i. **A**lia cla. lūe. i. v̄gis marie. **E**t alia  
cla. stellaz. i. altoz sc̄toz r q̄ fm̄ diuersa merita varie par-  
ticipabūt lūm gl̄ie. iō subdit. **S**tella em̄ a stella dif-  
fert in claritate rē. **A**duertēdū tñ q̄ oia ista exēpla posita  
deficiūt a p̄posito q̄ n̄ h̄nt idēp̄tate specificā vel nume-  
ralē. vtz ex dictis corp⁹ at resurgēs h̄z idēntate nūeralē ad  
p̄mū mortū. exēpla. ei n̄ ponūt. q̄ ita sint. h̄ v̄r sentiat qui  
addiscit. v̄t p̄ exēplū sibi p̄gnitū māducat̄ ad intelligen-

dū q̄r idē corp⁹ nūero resurget differēs tñ fm̄ q̄litates.  
**S**emiat. h̄ p̄r ondit differētā corpis resurgētis r mor-  
tū q̄tū ad q̄tuor dotes corpis gl̄iosi. d. Semiat i corru-  
ptōe. i. in terra sepelit̄ corp⁹ corruptibile. vel semiat. i. per  
naturā generat. **S**urget in incor. i. corp⁹ resurgens  
hēbit incorruptibili-  
tate p̄ dotē ipassibi-  
litate. **S**emiat i ignobilitate. i.  
corp⁹ obscur⁹ r vile.  
**S**urget i gl̄ia. i.  
corp⁹ h̄ns dotē cla-  
ritatis. **S**emiat  
in infirmitate. id  
ē corp⁹ ab aia d̄ dif-  
ficili mobile. q̄ cor-  
p⁹ q̄d corrupit ag-  
uat aiam. sap. ix. ca.  
q̄ **S**urget i v̄tute  
i. nobilitate. sc̄z fm̄  
volūtate aie p̄ dotez  
agilitatis. **S**emiat  
cor. ani. id est  
grossum ipotēs esse  
cū alio corpenō glo-  
rioso. **S**urget  
corpus sp̄iale. i. po-  
tēs eē cū alio corpe  
nō glorioso. sic suo  
mō sp̄s s̄t cū cor-  
pore. r hoc erit p̄ do-  
tē subtilitatis. v̄t dicit aliq̄. alij v̄o dicit q̄ hoc nō erit per  
dotē subtilitatis: h̄ p̄ assistentiā diuine v̄tutis h̄ facientis. q̄  
vero mell⁹ dicit q̄tū ad h̄ diffusū h̄z tractari. iij. sen. **I**n  
statu v̄o resurrectōis cessabūt opatōes aiales. s. generatō  
nutricio. r augmētū. r corp⁹ absq̄ fatigatōe fulet aie i sp̄ia  
libus opibus. r fm̄ h̄ etiā p̄r dicit q̄ corpus q̄d nūc est aia  
le. i. seruētis in opibus aialibus. tñ erit sp̄iale. i. seruētis i  
opibus sp̄ialib⁹. **S**ciendū etiā q̄ q̄tuor dotes dicte nō in-  
sunt corpi gl̄ioso ex p̄posito corpis celestis: v̄t dixerunt  
aliq̄: h̄ ex gloria aie i corpus redūdāt. fm̄ q̄ dicit aug. ad  
vidoscor. **E**x h̄ at q̄ aia p̄ficiat corp⁹ videm⁹ in p̄nti q̄tuor  
p̄uēre corpi. s. eē r p̄seruari. a corruptōe. **R**ecedere ei aia  
corpus expirat. r marcescit. j. de aia. pulcritudinē seu clari-  
tate r etiā motū amittēs. r q̄to aia magis p̄ficiat corpus  
tāto q̄tuor hec insūt corpi p̄fecti. **I**n statu v̄o b̄titudinis  
aia p̄ficiat corp⁹ i sup̄mo. p̄t q̄d dabit sibi eē sp̄iale deo  
mō r incorruptibilitate claritate r agilitate. **S**i ē cor-  
p⁹. **P**ostq̄ declarat ap̄s idēntate corpoz resurgētū  
q̄tū ad naturā. r d̄iaz q̄tū ad q̄litates p̄ exēpla. h̄ p̄r idē  
ondit p̄ rōz q̄ tal ē. duo s̄t p̄ncipia generis h̄iani. v̄nū fm̄  
vitā nature. s. adā. aliū fm̄ vitā gr̄e. s. xp̄s. si igit̄ aialitas. et  
eā p̄ntia q̄ respiciūt vitā nature derivātur ad oēs p̄ adam  
multo for̄t⁹ sp̄ualitas respiciēs vitā gr̄e derivabit ad oēs  
sufficiēter p̄ xp̄m q̄ sp̄ualitas h̄ inchoat̄ p̄ gr̄am r in futu-  
ro p̄sumabit p̄ gloriā in corpus redūdāt p̄ q̄tuor dotes  
mō p̄dicto. r hoc ē q̄d dicit. **S**i ē cor. ani. r accipitur  
si p̄ q̄. **E**t r cor. spi. q̄ tā ē i xp̄o q̄ resurrexit in cor-  
pore gl̄ioso. r i alijs i futuro erit. **S**i ē scri. ē Gen. ij.  
**F**act⁹ ē p̄ri. h̄o adā i aiam vinētē. i. vitā aiale corpi dā-  
tē. **N**ouissim⁹ adā. i. xp̄s q̄ dī nouissim⁹ adāz. q̄ post  
xp̄m nō erit aliud p̄ncipiū vite h̄iane. **I**n sp̄m̄ v̄i-  
ficantē. q̄ sicut adā p̄secut⁹ ē p̄fectōz sui eē p̄ aiam infor-  
mātē. ita xp̄s p̄fectōz sui eē in q̄tū h̄o p̄ sp̄sctū plenitudi-  
nē. r q̄ aia nō viuificat nisi p̄p̄riū corp⁹. iō adā solū fact⁹  
ē in aiam vinētē. h̄ nō viuificantē alios. xp̄s aut̄ in sp̄m̄  
vinētē r viuificantē. q̄ sp̄s ē q̄ viuificat cui⁹ plenitudo  
fuit in xp̄o nō solū ad sufficientiā p̄ se. h̄ etiā p̄ redundan-  
tiā i alios. r q̄ ordo nature ē p̄cedere ab ip̄fecto ad p̄fctū  
in natura humana iō subdit. **S**ed nō prius quod  
sp̄iale ē rē. v̄n cōit̄ in antiq̄s p̄genit̄ fuerūt aiales. vtz de



Ad Corinthios I

Chayn: Esau: Ismaele: z multis alijs. Ho qre pm ho fa...

Qualis terrenus... Qualis terrenus: tales z terreni: z qlis celestis...

Quia caro z sanguis... Regnu dei no pos. qz nec ad illd irabur: apo. xxi. Ho...

tegritate nature oib dabit: vt coius dz. Sz qd pmet ad...

z nos imutabimur. Optz ei corruptibile h idue icor...



# Epistolā Pauli

In ca. xv. vbi dicit in postill. Et si arguat contra hoc de lege machometi falsa.

**R**eceptio legis machometi nullo modo est assimilanda receptio legis euangelice. nam ut dicit postill. Rex machometi vi armorum fuit recepta quod per suum alchoranum nebandum per se probari. dicitur ei ibi quod machometus petiit a deo quod concederet sibi facultatem faciendi miracula ut gentes crederent ei. ad quod ut asserit fuit sibi responsum a deo quod non debebat. nam iam miserat deus moysen cum magnis miraculis et portentis et tunc in sterit in fide sua. et postea miserat ihm facientem magna miracula. tunc pauci crediderunt nec extiterunt in fide sua. et tunc disposuerat ihm quod ipse scilicet machometus solus in potentia gladii daret legem. ut qui nolent eum recipere interficerentur. beatus sic in alchorano sententia est ex qua non potest fingere quod machometus fuerit facta aliquid miracula. Item est manifestum quod machometus nihil credendum tradidit transcendentem ea que prophetam per fantasiam humanam dicit de paradiso que sunt ibi delectabilia corporalia in quibus prima beatorum possunt. et ab hominibus modici intellectus fuerunt recepta. secundum est de fide catholica in qua quod oculis non vidit nec auribus audiuit nec in corde hominis ascendit tradunt credenda que nullo modo fuissent recepta nisi miraculis confirmarentur. faciunt etiam ad hanc alie rationes que in postilla traduntur.

In eo. ca. vbi dicit in postill. De deo oia sunt in omnibus. De quod dicit. De deo sunt oia in omnibus. sic exponit in glo. ut neque coherentium ei. id est christo. dicitur aliquid aduersus eum. et tunc manifestum est quod dicitur. Quid habes quod non accepisti. tunc enim manifestum erit nihil boni aliquem habere se habuisse nisi a christo. Item in eo. ca. vbi dicit in postilla. Si sum hominem.

De hoc quod dicit. secundum hominem. glo. id est rationabiliter. quod homines est credere. non mori hominem ut bestia: item si mortui non resurgunt nisi solus restat ut maleducemur et bibamur cras moriamur.

**D**e collectis autem que fiunt in sanctis: sicut ordinavi in ecclesiis galathie: ita et vos facite per unam sabbati. Unusquisque vestrum apud se reponat recordens quod ei beneplacuerit ut non cum venero tunc collecte fiant. cum autem presens fuero quos probaueritis per epistolas hos mittam perferre gratiam vestram in iherosolimam: quod si dignum fuerit ut ego eam: mecum ibunt. Veniam autem ad vos per cum macedoniam pertransiero. Nam macedoniam pertransibo. Apud vos autem forsitan manebo vel etiam hieme: ut vos me deducatis quousque iero. Nolo enim vos modo in transitu videre. Spe-

do bonorum temporalium appetat. b. Sicut ordiant in ecclesiis galathie. nom. e. regionis in grecia a gallicis acq. site sub brenio duce. in qua regione corinthi sunt metropol. c. Itaque vos facite collectam ekyne per fidelibus que sunt in iherosolimam. d. Per unam sabbati. id est prima die hebdomade que vocatur sabbatum in pluribus locis scripture.

ro ei me aliquantulum temporis manere apud vos: si dominus permiserit. Permaebo autem ephesi usque ad pethecostem. Quis est mihi apertum est magnum et evidens: et aduersarij multi. Si autem venerit timotheus videte ut sine timore sit apud vos. opus enim domini operatur scilicet et ego: neque ergo illum spernat. Deducite autem illum in pace. ut veniet ad me: expecto ei illud cum fratre b. de apollo autem fratre vobis notum facio. quoniam multum rogaui eum ut veniret ad vos cum fratre et utique si fuit voluntas eius ut nunc veniret. Veniet autem cum ei vacuum fuerit. vigilate. State in fide. Viriliter agite et confortamini.

dicens. g. Cum autem presens fuero vobiscum. h. Quos probaueritis fideles et aptos ad opus. i. Per epistolas vobis a me scriptas. k. Vos mittam perferre gratiam vestram. id est ekyne a vobis gratia datur. l. In iherosolimam fidelibus ibidem habitantibus.

m. Si dicitur fuerit ut ego eam. id est si negotium habere deo placuerit. n. Mecum ibunt. ut per meam presentiam de ipsis tollatur suspitio. et per eorum presentiam oblitio. et me a falsis apostolis que aliter possent dicere maledicere quod illa pecunia applicaretur meis visibus. o. Veniam autem ad vos. id est perfratrem macedoniam pertransiero. per quam habebat transire ex ordinatione dei per fidelium salutem. cetera patet in littera usque ibi. p. Quis est mihi apertum est magnum et evidens. est magnum et evidens multa corda hominum parata ad audientiam euangelii christi.

q. Et aduersus multos infideles et pseudoapostolos que conantur impedire profectum. Et per hunc ostendit apostolus dilatationem sui aduentus esse necessariam ad tempus. r. Si autem frater presens ostendit quod se debeat habere ad duplicem doctorem alium. primus est timotheus de quo scribit eis quod si venerit corinthum que recipiat eum amiceabiliter. d. Et sine timore sit apud vos et etiam reuerenter cum dicitur. De quo quis ergo illum spernat et que conducatur in se curitate. ibi. Deducite autem illum. r. Secundus est apollo qui recesserat a corinthiis propter contentiones eorum vadens ad apostolum quem postea petierunt ab apostolo remitti corinthum: de quo scribit apostolus quod ipsum rogauerat super hoc non tamen precepit licet posset. quia magnis viris non debet de facili preceptum imponi. sed magis excusat eum dicens.

v. Veniet autem cum ei vacuum fuerit id est optatum. x. Vigilate. Sic consequenter eos instruit qualiter se debeant ad inimicem habere: et primo in comuni dicens. vigilate. in feruore orationis. y. State in fide. resurrectionis future. z. Viriliter agite. in exercitio bone operationis. 3. Et confortamini in domino. in spe eterne resurrectionis.



# Ad Corinthios I

**A** dia em vna. s. opa. **B** In charitate fiat. sine q nullu op<sup>o</sup> e meritoriu ve bñm dñs. **C** Obsecro vos. Dic istru it eos de mo se habedi ad aliqs psonas spales int corinthi os exires q alias pcellerāt in fide z denotioe z opib<sup>o</sup> pie tatis: pp qd apls monet corinthios vt habeant erga illos spale amicitia reue rentia z honorem.

**Q**uam sūt pmitte achaice. i. pmi z pn cipales i fide z ope rib<sup>o</sup> bonis. **E**t z vos sbditi sit etus. debita ipis reueren tia exhibedo.

**G**audeo i p. ste phae zc. qz p pntiaz eoz vos estis melio rati i fidez moribus io sbdit. **G**am id qd vob deerat. ad pfectione boni.

**I**psi suppleuerit z qd de b pfecto gau debat apls sbdit i. Refecerit. n. z me us spm. i. gaudio spi rituali. **E**rvim ex pfecto boni: ido cocludit. **C**ogit cite qd bmoi se. eos debite venerado.

**S**alutant. Dic vltio ponit saluato z p ponit apls alio ru saluationem. d. Saluatur vos zc. z p3 lra his excepte.

**A**qila z pusca. re cesserat ei de corintho cu aplo: vt hi act. xv iij. pp qd i hac salu tatioe corinthoz spa lit expmuit. **S**alutate iuice i osculo scro. exponat sic s.

**S**o. vl. secudo poit saluatione suaz. d.

**S**alutatio mea manu pauli h. n. po nebat i sine eplaru suaz manu ppa scri ptu. ne illi qb<sup>o</sup> scribe bar deciperent a falsis aplis sb noie pauli

malā doctrinā scriberet. **V**ltio impcat maledictione ob stinat i malo. d. **S**i qd nō amat dñs iesu sit anathe ma. i. excōicat<sup>o</sup> z a fidelib<sup>o</sup> sepat<sup>o</sup>. **M**aranatha. sic. n. dz scribi: st ei due dictioes: z pma valet i latio dñs nř. scda idē qd venit: s pp i grantia idiomat<sup>o</sup> z lōgitudinē tēpis due dictioes piute st siml: z vltia lra dictiois ē sbmota: ē lgi sensus. **S**i qd nō amat dñm iesu xps. negado eū eē vey deū celli z terre. **S**it anathema. z subditur causa.

**M**aranatha. qz dñs nř venit. i. iesus xps venit i mōm qd ē ver<sup>o</sup> de<sup>o</sup> z dñs oim: z videt apls b spalit dicē z indeos obstatos: qd asserūt vey xpm adhuc nō venisse. **C**ōsequē apls iprecat bñdictionē bonis dicēs. **S**o. **G**ia dñi nři te su xpi sit vobiscū vsqz i finē. **C**haritas mea cū oibus vob. i. eadē charitate vos iuicē diligitē q diligo vos. z qz b dilectio nō ē carnal<sup>o</sup> s spūal ex deo: iō sbdit. **V** An xpo iesu amē. pfirmatō ē dicte bñdictionis i xpo: cui ē honor et glā i secla seclor<sup>o</sup> Amē. **V**n. c. xvj. vbi dz i postil. **M**ara natha sic em debet scribi.

**A**dditio.

**H**ic qd dz. **M**aranatha. si recte exponit i glo. nřis dicēdo q st due dictioes i syro significates idē q dñs nř vey: put i postil. **D**l donec veiat dñs put i glo tū qz nihil isto ppe significat p ista vba: tū qz nō apper aliq rō qre apls q sp b nom lbs z b nom xps ponit sb p pa forma latia qbus cūqz locis: vbi de co tractat in b loco mix taret stilū suuz: noia xpi ponēdo i syro: tū qz nō bñ pcorat rō b<sup>o</sup> ppōis cal: cū dicē **S**i qd nō amat xps sit anathema qz dñs nř iā vey. **N**ō ei tñmō ex b q xps iā vey su m<sup>o</sup> obligari ad dile ctionē suā qz et ante aduētū suū hoies ob ligabāt ad dilectioz di vt i le. ve. vñ adve rā expōez haz dictō nū sciēdū ē q iudei trib<sup>o</sup> mōis exercebāt cēsurā seu sniaz iudi ciale z rebelles seu i obediētes fidei vl le gi dñie. **P**rio mō p separationē a fidelib<sup>o</sup> sic it nos p sniaz ex cōicatōis z b qd dz **Q**ui nō amat xps sit anathēa. i. sepat<sup>o</sup> a fi delib<sup>o</sup>: put i postil. **S**ecdo mō p destru ctionē seu pdictioz oī uz suoz: z hvocat a pō eos herē: de q hē leni. vl. i lra z i post. z ille q isto scdo mō icurrebat pdictā cē surā seu sniam voca bat macharā: qd est nomen derivatū ab ipo herē pdicto scio mō p maledictioz so lenē: i q ille q b icur rebat maledicebat solēnit tūb canētib<sup>o</sup> sic it nos solēnit ma ledicē excōicat<sup>o</sup> q m vltia pñacia pñstie extict<sup>o</sup> cadel z pulla tis cāpāis z hvocat

cisse se asserit: s ne aduētū suo fcticiā icurēt: cū i pec cato pmanē disciplos repe risset deū post agnitos fru ct<sup>o</sup> pnie rēciliat eū ecclie quem in prima ppter forni cationem a consortio san ctorum iusserat amoueri. **T**ercia z pseudoaplos of ficij sui dignitatem tuetur z noui testamēti ministros tanto anteire gratia oñdit quanto euangelium est le ge prestantius. **I**mmora tur etiā i cā illa plimū quā breuiter i pñia ptigerat: vt prompto ac libenti animo necessaria presentis vite si habentibus largiantur: z vtilitate spūalis conmer cij comunitet<sup>o</sup> presentia cū futuris atqz abundantia sua sanctorum inopiā sup pleat: vt vicissim eorū ino pia scroz abūdātia supple at. **I**n fine repetit qd supi us z pseudo aplos egerat z iactatōz eoz pdicatōesqz de se gñofas: l collata ātiq tate gñis: vl cathalogo iu riaz ac pi cloz suoz euacu at dicēs eos oparios i b do los qui ad imitatōnē satha ne transfigurentur in apo stolos chusti: sub predica tionis spe lucra pecunia rum queqz sectantes.

it eos samatha: qd significat mortificatioes. q qdē tres mōi maledicēdi seu sepādi hoiez st mori it eos sb pdict<sup>o</sup> voca bul. **A**pls g illos tres modos pdictos inuit. p mō p sepa tionē: z d b dic. **S**it anathēa. scdo mō p destructioz suoz z d b dic. maranatha. i. macharā. **F**uit. n. h. h. ē q lra ispra tiois amota: eo q i lingua nra rarissime ifuēt z vltia lra. m. mutat i. n. p b q scriptores nři iqrāt idioa. d. **T**ercia ipcat ill vltiaz mortificatioz q dz samatha: q ē vltia mortificatio vt dñi ē: z fult amota pma sillaba p ipicā liguēvt dictū ē **S**ic g apls iprat tres sniaz pdenatias his q xps nō amat l. anathēa. q ē separatio a fidelib<sup>o</sup> cem: z herē: qd ē destructō bonoz suoz: z samatha: qd ē qdā vltiaz solēnis mortifica tō i sua cilitate seu policia z qz opposita iū se poita magz elucescūt: iō pñr ipcat bñdictōz bōis. d. **G**ia dñi nři cū oī b<sup>o</sup> vob zc. put i postil. **R**eplia. **V**n. vl. c. **M**aledictōz eoz q xps nō amat poit apls i lingua exnea. **C**irca quā bur. se oppōit z licet oib<sup>o</sup> doct. qī null<sup>o</sup> itellexit se tñmū ibi po sūm vl tñmōs. rñdeat sbi p doc. q voluēt idiomā ē m lgtū.